

PAMÄTNICA

VIŠTUKA

1994

PAMÄTNICA VIŠTUKA 1994

LEŽO: JUDITA KURČOVÁ, FOTO: JUDITA KURČOVÁ, GRAFICKÁ PRÁCE: JUDITA KURČOVÁ, VYDAVATEL: JUDITA KURČOVÁ, MÍSTO: POKROČKA VIŠTUKA 1995.
LEŽO: JUDITA KURČOVÁ, FOTO: JUDITA KURČOVÁ, GRAFICKÁ PRÁCE: JUDITA KURČOVÁ, VYDAVATEL: JUDITA KURČOVÁ, MÍSTO: POKROČKA VIŠTUKA 1995.
MÍSTO: POKROČKA VIŠTUKA 1995.

PAMÄTNICA VIŠTUKA 1994

Zostavil: DDr. ALEXEJ IZAKOVIČ. **Vydala:** KATOLÍCKA JEDNOTA SLOVENSKA, MIESTNA POBOČKA VIŠTUK - 1995. **Lektoroval:** HADRIÁN RADVÁNI. **Fotografie:** ANTON KELEŠI ml. **Tlač:** OFSETOVÁ TLAČIAREŇ, DOLNÍK TIBOR, M.R. Štefánika č. 9, 920 01 Hlohovec

Rudo Vištučan:

FATIMSKÁ PANNA MÁRIA.

Jak miluje deti Matka Božia
ukázala nám to tam vo Fatime.
Zverila im to tam vo Fatime,
zverila im úkol obrátenia Ruska,
obrátenia ateistov v ich rodine.

Svätý Otec zvolal Máriu do Ríma
na pút ku Petrovi ad limina.
A potom ju vyslal: id' po krajinách
ako pútnička vnášať pokoj Boží i požehnanie
národom, rodinám celého sveta.

Tak aj na Slovensku skrsla myšlienka
pozvať nebies Matku Božiu,
Putníčku doniesť ľuďom pokoj a požehnanie
aj Vištuku obzvlášť k jeho 750-ke.

Putuj Matko, žehnaj našu krajinu,
by zostala verná z neba Tvojim výrokom:
Robiť pokánie, modliť sa veľa,
aby len láska v srdciach zvíťazila.

FATIMA V PORTUGALSKU - VIŠTUK NA SLOVENSKU.

Ako súvisí tento titul?

Vo Fatime 13. mája 1917 prihovorela sa Panna Mária celému svetu. V roku 1994, keď si Vištuk pripomína jubilejné 750. výročie svojho trvania, presne 15. apríla 1994 slávnostne privítal a pozdravil FATIMSKÚ PUTOVNÚ SOCHU vo svojom skromnom, malom ale slávnostne vyzdobenom, dovolíme si povedať srdečnom prostredí.

Ako sa to stalo? Chceme byť skromní, pred Pannou Máriou aj úctivo zbožní, ale dovolíme si povedať aj úprimní.

Z Fatimy sa šírila a šíri mariánska úcta po celom svete. Napríklad: do dnešného roku preputovala „Fatima“ na 500.000 kilometrov pozdravovaná 300 miliónmi pútnikov. S vďakou ale aj s hrdosťou chceme sebe ale aj iným povedať: Vďaka iniciatíve misijných horliteľov, zvlášť školských detí, vznikla túžba pozvať Pannu Máriu - Fatimu - aj na Slovensko, potom vďaka vištuckej iniciatíve aj po Slovensku, ale aj do strednej Európy.

Niekoľko slovíčok na porozumenie. Pôvodne mala Fatima putovať cez Maďarsko, Poľsko, Ukrajinu, možno aj do Ruska. Zasiahli dva „rušivé“ momenty. V Angole, kde mala Česko - Slovenská republika veľvyslanectvo /veľvyslanec Peter Zsoldos a jeho tajomník Ing. Pavol Kosnách/ rozpútala sa občianska vojna. Opustili Angolu; Slovenská republika otvorila veľvyslanectvo v Portugalsku. V Maďarsku zas politické pomery vynucovali predčasné voľby. V takomto stave celonárodná púť Fatimy nebola únosná.

Manželka veľvyslanckého tajomníka Ing. Daniela Kosnáčová bola na návšteve vo Vištuku. Sledovala farskú poradu o oživenej vištuckej misijnej horlivosti - a vyslovila sa. „A nemohla by navštíviť „Fatima“ cez Slovensko strednú Európu?“ „... Myšlienka očarila misijných horliteľov. Vtedajší vištucký farár Mons. Dr. Alexej Izakovič sprostredkoval Ing. Kosnáčovi audienciu u p. kardinála Jána Ch. Koreca, ktorý poznal pomery v Portugalsku. Myšlienka zaujala aj trnavského pom. biskupa Mons. D. Tótha, slovenského metropolitu Mons. Jána Sokola. Túžba Vištuka privítať Fatimskú Pútničku, účinne podporovaná arcibiskupstvom, vplyvom kardinála J. Ch. Korca - dozrela.

Slovenské veľvyslanectvo v Lisabone /Portugalsku/ mohlo hlásiť ministerstvu, že „Fatima“ bude 14. apríla 1994 oficiálne v bratislavskom kostole sv. Martina.

Faktická poznámka. Medzi vítajúcimi Bratislavčanmi bol súkromne prítomný aj p. prezident Michal Kováč s manželkou.

Putovná socha „Fatima“ zastavila sa aj vo Vištuku. Do 3.000 domácich a cezpoľných veriacich zbožne sledovali, ako na farskom dvore štyria občania /Ing. Peter Polakovič, Jozef Lopoš, Štefan Uhlár, Anton Bublavý/ prevzali „Pútničku“ a postavili ju vedľa poľného oltára, na ktorom celebroidal a kázal biskup Mons. Dominik Tóth obklopený okolitými kňazmi /dekan Karol Chvála z Pezinka, Vladimír Kotes z Modry a Vištuka, Štefan Žák z Dubovej, Anton Priebera zo Šenkvic, Pavol Böhm z Častej, Ján Jakúbek z Báhoňa/, vištuckí rodáci: P. Dr. Fidél Jurčovič OFM, Rudolf Granec salezián, bývalý vištucký farár Mons. Dr. Alexej Izakovič, Juraj Augustín z Arcibiskupského úradu v Trnave. K povzneseniu myslí prispelo aj počasie a čo nemožno zabudnúť, dychovka „Vištučanka“. Na záver bohoslužby prečítal biskup Mons. D. Tóth zasvätenie Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.

Dodajme: Biskupa Mons. D. Tótha pozdravila miestna predsedníčka Katolíckej Jednoty Ing. Mária Vráblová a v národných krojoch družičky: Lenka Oravcová, Marcela Radakovičová, Silvia Vráblová.

Po ukončení slávnostnej svätej omše usporiadatelia rozdávali spomienkové obrázky. Všetci zbožnými pohľadmi, veru aj srdcami sledovali, ako „Fatima“ pokračuje žehnaním do Trnavy a potom postupne celým Slovenskom, aby sa napokon vrátila do Fatimy, kde ju odovzdali štyria slovenskí diakoni /Branislav Bukovský z Trnavy, Peter Kudláč z Radošoviec, Jozef Kuna z Výčap - Opatoviec, Richard Jankovič zo Starej Turej/ zástupcom Maďarska, pred tvármi okolo 300.000 portugalských detí a na 200.000 dospelých - dňa 10. júna 1994 o 13.00 hodine prostredníctvom slovenského metropolitu Mons. Jána Sokola, so stručnými a zo srdca vychádzajúcimi slovami: „TÁTO SOCHA FATIMSKEJ PANNY MÁRIE DO 9. JÚNA 1994 PUTOVALA PO CELOM SLOVENSKU. JEJ CESTA BOLA TRIUMFÁLNA. DNES JU ODOVZDÁVAME VÁM, ABY NASTÚPILA SVOJU PÚŤ DO MAĎARSKA. ŽELÁME JEJ, ABY TÁTO PÚŤ BOLA ĎALEJ POŽEHNANÁ.“

PRIVÍTANIE PUTUJÚCEJ SOCHY FATIMSKEJ PANNY MÁRIE VO VIŠTUKU.

Naša jubilujúca obec Vištuk dostala k 750. výročiu svojho založenia vzácny dar. V piatok 15. apríla 1994 do našej malej farnosti zavítala putujúca socha Fatimskej Panny Márie. Mnohí tomu nechceli veriť a pýtali sa: „Prečo práve do Vištuka?“. My odpoveď poznáme. Stalo sa tak preto, lebo myšlienka putovania Fatimskej Madony na Slovensku vznikla práve v našej farnosti na podnet jej správcu vdp. Mons. ThDr., PhDr. Alexeja Izakoviča. Práve jemu patrí naše úprimné poďakovanie za to, že náš rodný jubilujúci Vištuk bol poctený takou veľkou milosťou. Sochu do našej farnosti odprevádzal vdp. Dr. A. Izakovič spolu so sestričkami z Kongregácie dcér Najsvätejšieho Spasiteľa v Bratislave. Po jej privítaní naši najmenší a farníci z Vištuka a blízkeho okolia bola slávnostná svätá omša, ktorú celebroval pomocný trnavský biskup Mons. Dominik Tóth. Slávnosti privítania Fatimskej Panny Márie vo Vištuku sa zúčastnil aj pezinský pán dekan Karol Chvála, terajší správca farnosti Vladimír Kotes, Anton Priebera zo Šenkvic, Ján Jakúbek z Báhoňa, dekan Štefan Žák z Dubovej, Pavol Böhm z Častej, Juraj Augustín z Trnavy, sestričky z Bratislavy, sestričky Uršulínky z Modry, vištuckí rodáci - kňazi P. Fidél Ambróz Jurčovič, vdp. Rudolf Granec, ses. Marcela Lišková a 2.500 - 3.000 veriacich z Vištuka i blízkeho okolia. Väčšina z nich prijala i sv. prijímanie. Pán biskup pred slávnostným požehnaním zasvätil našu farnosť Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. K dôstojnému priebehu slávnosti prispela svojim doprovodom vištucká dychovka.

Naša farnosť mala iba štyri dni na prípravu tejto mimoriadnej a vzácnej udalosti. No i napriek časovej tiesni sa ju vďaka našim farníkom podarilo dôstojne osláviť. Vištučania vyupratovali a vyčistili verejné priestranstvá, vyzdobili sochu Panny Márie na námestí, súsošie Najsvätejšej Trojice za dedinou, ostatné sochy svätých v obci, kostol, faru i okná. Muži stavali oltár a slávobrány. Na hornom konci bola slávobrána s heslom „Panna Mária, oroduj za Vištuk“, na dolnom konci s heslom „Panna Mária oroduj za Slovensko“ a na začiatku uličky ku kostolu s heslom „Panna Mária Fatimská, Vištuk Ťa pozdravuje a víta“. Prvé dve prosby boli aj na obrázkoch Panny Márie, ktoré vištuckí farníci rozdávali na pamiatku všetkým, ktorí sa tejto krásnej a milej slávnosti zúčastnili. Ženy a dievčence ozdobovali oltár, kostol, faru, vili vence, šili zástavky. Každý mal plné ruky práce. Do prípravy na túto slávnosť sa vzorne zapojil aj Obecný úrad, Základná škola i Poľnohospodárske družstvo. Vištučania sa na privítanie Fatimskej Panny Márie pripravili aj po duchovnej stránke. V hojnom počte pristúpili ku svätému prijímaniu. Po celý týždeň pred slávnosťou sa hrali v miestnom rozhlase mariánske piesne, bola pripravená a odvysielaná relácia o Fatimských zjaveniach.

Táto vznešená udalosť sa natrvalo zapíše do análov našej obce a bude svedectvom i pre budúce pokolenie, že vo Vištuku, ktorému dali pevný základ viery naši predkovia, bude mať Panna Mária trvalé a pevné miesto v našich srdciach i rodinách.

Ing. Mária Vráblová predsedníčka skupiny Katolíckej Jednoty Slovenska

Sochu Panny Márie Fatimskej pozdravili družičky: Lenka Oravcová a Patrícia Vráblová týmito slovami:

„Drahá naša Matka, Nebeská Kráľovná!

Vítame Ťa medzi nami a ďakujeme Ťi za všetky dobrodenia, ktoré nám preukazuješ. Chceme sa aj my podobat' fatimským deťom, preto Ťa prosíme: vlej do našich srdc lásku, pokoru a poslušnosť, aby sme Ťa mohli chváliť, oslavovať a pod Tvoju ochranu sa vždy utiekať.“

Pána biskupa, kňazov a sestričky pozdravili družičky; Marcela Radakovičová a Silvia Vráblová slovami:

„Milý pán biskup, pán dekan, dôstojní páni a ctihodné sestričky! Vítame Vás na tejto krásnej a milej slávnosti a vyprosujeme Vám stálu pomoc a ochranu Panny Márie, aby ste ešte dlho mohli vykonávať Vaše - Pánu Bohu milé povolanie!“.

NA PAMIATKU NÁVŠTEVY PUTOVNEJ SOCHY PANNY MARIE FATIMSKEJ VO VIŠTUKU.

Pri príležitosti tradičnej septembrovej púte u Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne, v dňoch 17. a 18. septembra 1994, boli slúžené viaceré sväté omše. O 8.30 hod. bola slávnostná svätá omša celebrowaná trnavským arcibiskupom Mons. Jánom Sokolom a koncelebrujúcimi biskupmi: Severínom Silvom z Fatimy, banskobystrickým biskupom Mons. Rudolfom Balážom, pomocnými biskupmi Mons. Petrom Dubovským, Mons. Dominikom Tóthom, Mons. Andrejom Imrichom, prelátmi, provinciálom Saleziánov Ernestom Macákom, miestnym správcom fary Františkom Kohútom a mnohými kňazmi.

Po svätej omši pozdravil pútnikov biskup z Fatimy. Potom arcibiskup Mons. J. Sokol posvätil pamätnú tabuľu, pripomínajúcu nedávnu návštevu Panny Márie Fatimskej v našej vlasti. Panna Mária Fatimská okrem iných miest „zastavila sa“ aj vo Vištuku.

Pamätnú tabuľu z Vištuka do Šaštína priniesli farníci a k oltáru ju niesli mládenci, devy a deti vo vištuckom kroji: Jozef Lopoš, Juraj Polák, Zuzana Šuplatová, Monika Novotná, Peter Bublavý, Mária Bublavá, Milan Hanek a Michaela Kosnáčová.

Pamätná tabuľa je umiestnená na hlavnom priečelí farského kostola Najsvätejšej Trojice vo Vištuku, po pravej strane vchodu a jej text znie:

Putovná socha / FATIMSKEJ PANNY MÁRIE / Na svojej prvej ceste Strednou Európou /14.4. - 8.6., - dňa 15. apríla 1994/ slávnostne privítal Vištuk. / Prosíme, / pomôž Vištuku a Slovenskej republike / oslavovať Ťa stále. / Dané v roku Pána 1994. / V jubilejnom 750 roku trvania obce / a farnosti Vištuk.

Pamätnú tabuľu po príchode zo Šaštína odclonil obvodný dekan Karol Chvála z Pezinka, vištucký rodák P. Dr. Fidél Jurčovič, bývalý provinciál Q. františkánov a vištucký rodák salezián Rudolf Granec.

UROBTE VŠETKO, ČO VÁM POVIE !

Nemožno zabudnúť na návštevu Fatimskej Panny Márie, ktorej istou túžbou je natrvalo zostať v našich srdciach a v rodinách.

Pri pohľade na množstvo farníkov a pútnikov nemohol som nemyslieť na svadbu Božieho Baránka /por Zjv. 19,11, kam nás volá práve Jeho i naša Matka, Panna Mária.

V Evanjeliu podľa sv. Jána čítame: Na tretí deň bola v Káne Galilejskej svadba. Bola tam aj Ježišova matka. Na svadbu pozvali aj Ježiša a jeho učeníkov. Keď sa minulo víno, povedala Ježišovi Jeho matka: „Nemajú vína.“ Ježiš jej povedal: „Čo mňa a teba do toho, žena? Ešte neprišla moja hodina.“ Jeho matka povedala obsluhujúcim: „Urobte všetko, čo vám povie.“ /Jn 2, 1 - 5/.

Mária veľmi dobre vie, že jej deti nemajú vína, teda to, čo by mali mať: Ježišovho ducha. A jediné po čom túži je, aby prišla hodina jej Syna. A preto vždy naliehavo vyzýva svoje deti: „Urobte všetko, čo vám povie!“

Poslúchnutie tejto materinskej rady priblíži príchod Ježiša, Jej Syna a nášho Brata a Boha.

Celé posolstvo Matky Božej je teda skryté v slovách: Urobte všetko, čo vám povie!

Až potom prichádza Ježišova hodina, v ktorej On sám, uprostred svojich bratov, zabezpečí dostatok vína, svoju prítomnosť uprostred nich.

A aby táto hodina prišla čo najskôr je potrebné, aby sme boli zjednotení, lebo: „Kde sú dvaja alebo traja zjednotení v mojom mene, tam som ja uprostred nich.“ /Mt 18, 20/.

Urobte všetko, čo vám povie!

No Ježiš nám to už povedal: „Ostaňte v mojej láske“ /Jn 15, 9/. Zostať v Ježišovej láske však možno iba vtedy, ak prijmem za program svojho života Jeho prikázanie: „Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom... ako som Ja miloval vás.“ /Jn 13, 34/.

Toto je tá hodina, hodina vzkrieseného Pána, je v sile nového prikázania a vzájomnej lásky, ktorá má rozmer vzájomného darovania života tam a medzi tými, čo „počúvajú Jeho slovo a uskutočňujú ho.“

Posolstvo Fatimy nás všetkých volá k premene myslenia, k premene života, aby sme sa stali novými ľuďmi, opravdivými kresťanmi, ktorí budú zveľad'ovať Kristovo tajomné telo a prispieť k vybudovaniu novej zeme a nového neba. A toto je svadba Božieho Baránka - náš program, naše určenie, náš cieľ!

Vladimír Kotes farár v Modre a správca fary vo Vištuku.

FATIMA PO ROKU ...

Táto mimoriadna udalosť sa natrvalo zapísala do srdc našich veriacich. Stala sa určitým medzníkom v histórii existencie našej farnosti. Pre mnohých z nás bola vážnym dôvodom na zamyslenie sa nad doterajším životom, nad otázkami života a smrti, nad postojom k životu a úcty k nemu. Mnohí z nás si našli, alebo viac upevnili vzťah a úctu k našej Patrónke a Orodovnici. Utekajú sa viac k Nej v prosbách a modlitbách. Častejšie a s väčšou vážnosťou pristupujú k Sviatostiam. Modlitbami, prijímaním Sviatostí a pravidelnými finančnými podporami prispievajú na misijnú činnosť.

Náš každodenný život plynie ďalej. Rozžiarený, naplnený láskou a pokojom pre putujúcu sochu Fatimskej Panny Márie v našej farnosti privítali, poklonili sme sa jej a zasvätili sme sa jej Nepoškvrnenému Srdcu. V myšlienkach i v modlitbách sa často vraciame k tejto mimoriadnej a vzácnej udalosti. Jej návštevu v našej farnosti nám neustále pripomína pamätná tabuľa na priečelí kostola. Zapíše sa však natrvalo do našich srdc? Budeme s ňou žiť v našich rodinách i v budúcnosti? To sú veľmi ťažké otázky. Vedieť na ne nielen kladne odpovedať, ale podľa vzoru Panny Márie i žiť - si žiada veľké obety a sebazaprenie. Dokážeme to?

Vištuckí farníci.

ČOSI, ČO JE NA SLOVENSKU MÁLO ZNÁME, TAKMER NEZNÁME: ZLATÁ KNIHA FATIMSKÁ.

Pomocou istej osoby /v pozadí je lekár, ktorý žije u nás, ale je Rus/ dostali sme sa ku veľkému počtu občanov z Ruska, ktorí sa prihlásili do Zlatej knihy Fatimskej. Na otázku, kde sa odrazu našli tak mnohí, ktorí sa prihlásili do Zlatej knihy Fatimskej, dostali sme informáciu:

- Vy nás vôbec nepoznáte. My po Černobyle máme v každej rodine najmenej troch chorých. A keby bol len jeden, tak sa u nás všetci členovia prihlasujeme do Zlatej knihy Fatimskej. A odkiaľ to vieme? Priamo zo Slovenska. Ktosi priniesol k nám Zlatú knihu Fatimskú /= ZKF/. U vás hneď jedna duša to preložila a prepísala do azbuky. My si to všelijako rozmnožujeme /ako u nás za komunizmu samizdat/. Nás to veľmi zaujalo, lebo vycítili sme v tom odkaz Fatimskej Panny Márie, ktorý dávala sestre Lucii: „Modlite sa ruženec!“. Hoci by sme mali len jedného chorého v rodine, my sa potom zapisujeme všetci rodinní príslušníci do ZKF. Dokonca bola aj takáto poznámka: „Keby sme nemali chorého, tak máme alkoholika, a ten jeden zastúpi v rodine aj troch chorých odrazu.“ Prvý raz sa nám prihlásilo 17 tisíc. Potom milión dvesto a dokonca spolu skoro šesť miliónov. Prijali sme to s rezervou.

Ako sa rozbehli naši Slováci na misie do Ruska - i naše sestričky - tak sa k nám hlásia znovu odtiaľ, aleje to už organizovanejšie. Udajú nám vedúcich istých centier, na ktorých sa máme obrátiť. Títo nám nahlasujú teraz presne aj s menami, dokonca s niektorými adresami. Na Ukrajine 80 - ročný gréckokatolícky kňaz počul z Vatikánu o Rodine Nepoškvrnenej na Slovensku, vyžiadal si moju adresu z Vatikánu a napísal svojmu biskupovi. Prosil ho o súhlas v celej diecéze založiť Rodinu Nepoškvrnenej. Je to vdp. otec Jurij.

Už asi 5 rokov každý rok posiela aj duchovnú kyticu ružencov pre Svätého Otca, aby sme to spojili s našou. S ním udržiavame kontakt.

Poznámka: Zlatá kniha Fatimská na Slovensku jestvuje od pontifikátu Jána Pavla II.

R. Vištučan:

VIŠTUK 750

Tichá tššina,
samota ticha.
Ranné silencium
ako v kláštore.

Len Mária na stĺpe
v strede dediny
žehná svoje deti
do práce, do školy:
ukazuje smer.

Smer do kostola
k vrúcnej modlitbe
a smer do práce.
Zarobiť sa chlieb ide
vy ruky mozoľnaté.
Polia obrábané,
vinice, sady, lúky
smejú sa na teba
radosnou krásou
obliate slnkom,
zvlažené dažďom
i rosou rána.

VIŠTUK 1994

Dedinka v doline
učupená,
skromná, malá,
staručká s vráskami
jak ríša rímska.
A predsa vždy nová,
obnovená.
Chalupy slamené,
stodoly drevené
vymyzli dávno.
Domky poschodové
a vilky parádne
nastúpili za ne.

Vymiera Vištuk?
je dedinou mŕtvou?
Bude tichou oázou,
radosťou víkendu
pri jazere.

Veselosť mladých,
džavot deťurenec,
plávanie kačíc
a lovenie rýb na jazere.
To bude hobby naše.

VIŠTUK V MINULOSTI.

Dávnovek obce.

Od r. 1961 opatrujem asi 6 - tisícročnú kamennú sekeru, ktorá sa našla 4 km juhovýchodne od Vištuka. Aj keby sa našli ešte staršie doklady o živote ľudí v doline Vištuckého potoka, svedčí tento nález o osídlení územia už v dobe kamennej. Odborná literatúra uvádza z okolia Vištuka kultúru volutovú, aj kultúru lengyelskú /2900 r. pr. Kr./.

Vhodné podmienky na lov, ako aj dobré pôdne a klimatické podmienky boli predpokladom ďalšieho nepretržitého osídlenia Vištuka. Skôr rušné ako pokojné časy prežívali Vištusania od začiatku nášho letopočtu. V prvých storočiach sa tu stretol svet barbarov so svetovládnym Rómom. Potvrďuje to objavená rímska pevnosť pri Cíferi. V polovici tisícročia sa stáva Vištuk súčasťou slovanského etnika na hranici s divokými Avarmi - archeologicky sú doložené v neďalekom Čataji. V stredoveku siahalo slovenské osídlenie ďaleko za Dunaj.

Od druhej polovice tisícročia nachádzame v intraviláne obce doklady o vyspelom roľníctve slovenských Vištuchanov. Je možné predpokladať, že v období Veľkomoravskej, či Veľkoslovenskej ríše bol Vištuk trvalou usadlosťou. Nemusí byť náhoda, že dnes v čase dobrých poveternostných podmienok vidieť z vištuckého chotára bratislavský hrad /vtedy baziliku/ i nitriansky Zobor. Tieto pohľady z Polánky, či z báhoňskej cesty ma aj dnes vzrušujú. Možno v tom vidieť aj stredovekú komunitatívnu /signalizáciu ohňom a dymom/ na centrum v Nitre. Nie je potom náhoda, že v r. 1244 sa Vištuk prvýkrát spomína listinne už ako existujúca poddanská obec panstva na Červenom Kameni. To dosvedčuje dávny vznik usadlosti, jej rozvoj na obec a vstup do historického obdobia slovenského Vištuka.

Aj v názve obce vidím slovenský pôvod. Staroslovenské „Vis“ písané „Wisch“ označovalo vodu, rieku, potok, močiar. Predhistorický Vištuk mal najmenej tri vodnaté potoky a mnohé bariny. Potvrďuje to aj najstaršie pomenovanie Vištuckého potoka z roku 1244 ako „Barzaneh“, čo znamená Barinec /Barina/. Bližšie to opisuje „Vištuk v písme“.

Historický Vištuk

sa rozvíjal ešte sľubnejšie. Počet obyvateľov narastal pravdepodobne aj nemeckou kolonizáciou. Potvrďovalo by to niekoľko nemeckých mien v stredovekom Vištuku. Výsledkom a potvrdením rozvoja obce bol vznik vlastnej farnosti už asi v 13. storočí, doložené v r. 1332. Pri farách vznikali u nás najstaršie cirkevné ľudové školy. Hoci chýba dobový obraz Vištuka, ani údaj o počte obyvateľov z tej doby nemáme, predsa máme z tej doby veľmi hodnotnú historickú pamiatku. Je to kostolná veža z pôvodného gotického kostola zo 14. storočia. Len málo miest na Slovensku má takú vzácnu historickú pamiatku. Výstavnosť a rozmery veže umožňujú predstaviť si veľkosť a význam obce s vlastnou farnosťou v 14. storočí.

V nasledujúcom období nastáva úpadok a spustnutie obce. Mohli to spôsobiť časté nájazdy husitov, kedy plienili v Modre, Senci, Trnave a na okolí. Ved' už v r. 1428 sa červenokameňský pán Ulrich Wolfurt ukrýval pred husitami v Trnave. Prosperujúci Vištuk s vyčnievajúcou, honosnou vežou nemohol ostať bez „pozornosti“ husitov.

Od 16. storočia sa v obci striedali obdobia rozvoja s obdobiami úpadku. V r. 1540 sa v spustnutej obci usadilo asi 30 chorvátskych rodín a o dva roky bol postavený nový rybník, ktorý bol najväčší na celom panstve Fuggerovcov. Mal vyše 80 hektárov. V r. 1553 bola postavená nová farská budova „pri rybníku“. Zároveň však cisárski vojaci vypálili obec. Okrem poľnohospodárstva sa v obci rozvíjala výroba pálených tehál - ročne až 180.000 kusov, aj výroba šindľov. Takto sa v r. 1591 stáva Vištuk mestečkom /zachoval sa aj odtlačok pečate/. V 16. - 17. storočí zasiahlo turecké plienenie aj Vištuk /dodnes zachované v ústnom podaní/.

Historický Vištuk sa rozvíjal ako slovenská obec. Potvrdzujú to cirkevné vizitácie, aj zápisnice richtárstva, ktoré sa aj v čase najväčšej chorvátskej kolonizácie písali slovensky, alebo dvojjazyčne: slovensko - chorvátsky.

Popri tehliarstve sa rozvíja v obci aj hrnčiarstvo a v 17. storočí má hrnčiarsko - kachliarsky cech. Potom zas zasiahli nepriaznivo do dejín obce stavovské povstania.

V r. 1689 má fara dokázateľne matriku. Počas cisársko - kuruckých bojov v r. 1705 - 8 pri Budmericiach bol vypálený aj Vištuk. V r. 1798 začala výstavba dnešného kostola Najsvätejšej Trojice. Od r. 1800 boli sväté omše už v provizórnych priestoroch a 13. júla 1803 bol kostol konsekrovaný. Časté zálohovanie obce za vysoký poplatok dokladá životaschopnosť a výnosnosť stredovekého Vištuka.

Do 19. storočia vstupuje obec asi so 700 obyvateľmi a 100 domami. Bolo to storočie výrazného rastu obce, ale aj vysťahovalectva obyvateľstva. Potom v r. 1910 má už obec 1.490 obyvateľov /z nich 23 židov/ a asi 150 domov. Slovenský, avšak maďarizovaný Vištuk /v škole, kostole, štátnej správe/ sa s nádejou pozerá na premeny roku 1918.

Československá republika však očakávania Vištučanov nesplnila. Rodu verných slovenských učiteľov, kňazov, notárov, úradníkov nebolo. Ani československý Vištuk sa nedočkal slovenských učiteľov. Pretrvávali ťažké životné podmienky, vysťahovalectvo, aj šírenie komunistickej propagandy. Krátka prvá Slovenská republika nemohla vyriešiť nahromadené problémy. Takto vo voľbách v r. 1946 získala KSS vo Vištuku 45 % hlasov. To ovplyvnilo ďalší vývoj obce.

Dr. Vít Hrmo.

SLOVO O FARSKOM KOSTOLE VO VIŠTUKU.

Na mieste starého kostola bol v rokoch 1798 - 1800 vybudovaný nový, dnešný farský kostol Najsvätejšej Trojice. Posledná svätá omša sa v tomto kostole slúžila 2. septembra 1798.

Počas výstavby nového kostola sväté omše sa slúžili v prízemí kostolnej veže, ktorá sa zachovala z pôvodného kostola podnes.

Potom sa začalo s búraním a rozoberaním kostola a 25. septembra 1798 bol položený základný kameň nového Božieho chrámu.

V zime v roku 1800 bol kostol postavený a zastrešený. Slávnostná konsekrácia kostola bola 13. júla 1803.

Zo správy P. Dr. Fidela A. Jurčovica, OFM.

NIEČO Z NOVŠÍCH ZÁZNAMOV VO VIŠTUCKEJ FARSKEJ KRONIKE.

Dňa 7. januára 1979 zatelefonoval mi tajomník trnavského arcibiskupského úradu: „Vištucký dekan - farár Ján Holec pre chorobu musí opustiť farnosť. Pán biskup Vás prosí, vypomôžte nám vo Vištuku na 3 - 4 mesiace, kým bude vysviacka nových kňazov. Za odchádzajúceho nemáme náhradu, farnosť by ostala bez kňaza.“

Namietol som: „Mám už vyše 70 rokov. O 20 by vlastne išlo?“

Tak začal môj, nie štvormesačný, ale 14 - ročný pobyt vo Vištuku. Úrad som prevzal 4. februára 1979. Predchodcu som poznal už v študentských rokoch, aj z rokov kaplárskych, lebo v roku 1933 -1936 pôsobil som ako kaplán v Slovenskom Mederi. Naše stretnutie vo Vištuku bolo doslova kňazsky

- priateľské. Len v jednom nie. Ja som predpokladal, že budem dochádzať vždy na nedeľu, prípadne do školy. Predchodca však chcel odísť do dôchodku do Čataja.

Po prevzatí úradu, v deň jeho odchodu, kľakol som pred ním s prosbou: „Požehnaj ma na začiatku mojej vištuckej cesty.“ On kľakol k mojim nohám s prosbou „Ty ma požehnaj na mojej ceste k cintorínu.“ Stalo sa.

Neskôr som ho prehovoril, aby sa dal pochovať vo Vištuku. On chcel v rodisku. Postupne osvojil si môj názor, pochovaný je vo Vištuku.

Doplním: Deti, ktoré on krstil, kým neboli na prvom svätom prijímaní, v taký krásny deň pri svätej omši v modlitbe veriacich spomínali jeho meno. Popoludní navštívili, ozdobili a rodinnou modlitbou posvätili hrob svojho krstiteľa.

Pri takých jemných dňoch, vekove ďalšie ročníky žiakov chodievajú prvoprijímajúci na „najcennejší“ vištucký hrob - na hrob dekana - farára Jána Mihálya, ktorý ako ľudomil predbehol dobu o celé storočie.

Teraz niečo o našej „spolupráci“ - kňaz a farníci.

Bolo to /aspoň desaťročie/ spoločensky vzornej spolupráce bez toho, žeby bolo potrebné vytvoriť napr. farskú radu. Priznám, že keď som preberal rozsiahlu záhradu, takmer som sa zlákol -priestranná! Z bohoslovnia som vedel, ba aj z domu /moji rodičia boli strední roľníci/: s vlastníctvom nemôžeš robiť, čo chceš. Na súkromnom vlastníctve je „sociálny tieň“, čiže povinnosť spravovať ho vzhľadom na spoločenské potreby.

Pamätám, hneď v prvých dňoch podal som žiadosť o zavedenie telefónu, ktorý som nedostal do odchodu. /Zašiel som na správu JRD. So značnou obavou. Veď vtedy bola až obava byť v styku s Cirkvou, kňazom.../. Vyhľadal som správu. Práve zasadal výbor JRD. Predložil som svoju „povinnosť“: príkladne obrobiť záhradu. Nie kvôli sebe. Nemám ani nebudem mať svoju kuchyňu. Na plody však má nárok národ. Dobré pamätám, výbor jednohlasne, skoro s radosťou súhlasil: staré stromy vytrhajú, pôdu zorú, uvedú do vzorného poriadku. Pokúsil som sa zdôrazniť, že všetko vďačné zaplatím. Usmiali sa. Faktúra nikdy neprišla. V prvých dňoch vídal som na dvore Krajčoviča, Královiča /predsedu, podpredsedu JRD, meno mechanizátora si už nepamätám/. Práca pokračovala, za všetko vďaka v prvom rade tomu, že s mechanizmami prichádzali vždy mladší robotníci s neskrývanou radosťou z roboty. Chuť „strhla“ aj mňa. Nadhodil som „Nemohol by sa vybudovať aj vinič?... V druhej polovici záhrady aj stromky?“ Pamätám sa, zase s radosťou. Akú cennú spoluprácu mi tu poskytli Alojz Hájiček /ináč Borovan, ba viac: jeho matka bola pôvodne Izakovičová/ a sused Ivan, Anton Radakovič, ktorý mi bol cez celú dobu neúradným hospodárskym poradcom. S vďakou spomínam napr. vysadenie stromkov a ich ošetrovanie cez celú dobu, čo mali „v režii“ /vždy bez faktúry/ členovia Záhradkárskeho spolku, z výročných výstav tohto spolku takmer každoročne som ozdoboval farskú knižnicu diplomom.

Musím tiež spomenúť: Predchodca rozlučoval sa s farou s cennou vkladnou knižkou, vďaka ktorej mohol som navrhnuť aj uskutočniť obnovu farskej budovy, zavedenie /hneď v prvom roku/ elektrických kachiel: 6 kusov v kostole a 2 na fare.

Preruším svoje osobné spomienky s poznámkou, že všetky „oslavy“, pri rôznych životných jubileách, osobne som videl skôr ako pripomienku: „Pozor! Už máš ... rokov!“. Do vlastných rúk režiu prevzali farníci. Po sv. omši pristúpil ku kazateľnici /ambónu/ vytrvalý miništrant Jozef Lopoš /nar. 27. februára 1972/ s pozdravom: „V mene celej farnosti, v mene rodičov a detí, chceme sa Vám i my touto cestou poďakovať za všetky tie práce a organizačné starosti, ktoré ste počas šesťročného pôsobenia v našej farnosti uskutočnili. Vašou zásluhou oživil sa náboženský život v našej farnosti... zmenil sa vnútrojšok nášho kostola - obnovenie oltárov, dlažby, organa, upravenie chóru so schodiskom. Novú tvár má aj vonkajšok s peknou vežou a elektrickými zvonmi. Skrášľovanie vidieť aj na cintoríne. Novú úpravu dostala aj naša kaplnka sv. Anny, aj súsošie Najsvätejšej Trojice. Vaše šesťročné pôsobenie v našej farnosti prinieslo prehlbenie aj v náboženskom živote veriacich. Zaviedli ste nový spôsob pristupovania k Sviatosti pokánia prvoprijímajúcich v doprovoďte rodičov, čo sa rodičom páči, tiež návštevníkom. Kostol sa stal pre všetkých školou katechizmu, kde sme si už navykli odpovedať na Vaše otázky. Zaviedli ste aj požehnanie krížikom pre našich najmenších, aj mariánske hodinové pobožnosti.“

Miništrant azda z rodinnej skromnosti nespomenul, že rodina Loptošových /babka Serafa, rod. Kulifajová/ dala nákladne opraviť Lurdkú sochu na námestí, že farníci preniesli z opusteného poľa ku kaplnke sv. Anny a tam obnovili aj sochu sv. Urbana, kaplnku sv. Anny. úpravu /prestavbu/ farskej budovy.

Zdá sa mi, že ani v jadre nemožno „sprítomniť“ obetavosť farníkov, ktorú spomína miništrant Lopoš. Ani to ovzdušie. Azda pomôže list od neznámej farníčky, ktorý som našiel v kostolnej pokladničke 6. júna 1982.

Oprava kostola - dojmy.

Opravu kostola zvonku sme ukončili. Nebola len oprava predstavujúca len fyzickú prácu. Bolo to oveľa viac, čosi tak krásne a cenné, na čo budú ešte po rokoch spomínať i tí najmladší účastníci -školáci, podieľajúci sa na prácach.

Vracajúc sa v spomienkach do detských rokov ožívujem si v mysli krásne kresťanské akcie - boli to misie. Znamenali pre obec duševný prerod farníkov /sv. spoveď, kázne, pobožnosti, sv. spoveď/. Oprava kostola u nás bola podobným obrozením. Veď bolo doslova dojímavé vidieť účasť mladých i starých. Práce na veži do neskorých večerných hodín a ráno po troch - štyroch hodinách spánku išli muži opäť do práce. Veď to je veľká obeta. Keď sa robil v rodine pracovný program na sobotu a dospelý syn prehlásil „ide sa na kostol“, rodičia si v duchu mohli povedať - naša námaha nevyšla nazmar.

Čo na mňa najviac zapôsobilo?

- Práce boli veľmi sťažené, pracovalo sa pomerne vysoko, kde robili i deti a za celý čas neprišlo k nijakému úrazu.

- Krásny bol obraz, a bolo ich viac, keď pracovali súčasne otec a syn /prípadne zať/ a niekedy aj vnuk.

- Prác sa zúčastnili aj takí mužovia, ktorí už roky nechodia vôbec do kostola. Nie žeby to boli zlí ľudia, ale prosto zostali v náboženstve ľahostajní. Ich prácu na kostole si obzvlášť cením, lebo oni museli najprv zvieť boj sami so sebou. Je však isté, že človek ako jediný mysliaci tvor na zemi, nemôže konať bez toho, žeby nerozmýšľal. I títo sa zamýšľali nad vykonávanou prácou. Keďže pracovali na kostole je logické, že ich myšlienky mohli viesť jedine k Bohu - bez ohľadu, či sú ešte veriaci, alebo sa už približujú k neveriacim - a to som už opäť pri novej forme misií, ktoré boli v našej obci.

Odplatiť Bože všetku námahu spojenú s týmito prácami nášmu dúšpastierovi a nám farníkom zostáva už len vysloviť za takéto dielo: Buď Bohu vďaka! /Toľko neznáma farníčka v liste, ktorý vhodila do kostolnej pokladničky/.

Ako doplnok pripojujem záznam z kroniky o stavbe kostola, ktorý mi poskytol vištický rodák, provinciál slovenských františkánov P. Dr. Fidél Ambróz Jurčovič.

Citát z histórie kňaza Jána Mihályho: „Vištučania, hoci predtým boli široko - ďaleko vychýrení ako veľmi hlavatí a hoci aj podaktorí šomrali keď sa kostol búral, hoci počas stavania im nič neodpustili z robôt na panskom a i keď to bola pomerne malá dedinka na tak veľké dielo /cca 700 duší/ a nik im nepomáhal, hoc mali dosť svojich prác na poliach a vo viniciach, predsa bolo vidieť takú ochotu a neúnavnú prácu, že môžem tvrdiť, že sa žiaden kostol nevybudoval bez menšieho kriku a sťažnosti ako tento. Boh, ktorý riadi srdcia i ľadviny, dúfam, že svojou milosťou učiní, že Vištučania odložia svoju hlavatosť a budú za príklad ostatným“.

Osobne mám v pamäti prevažne iba pekné spomienky. Vypočítavať to, že kto - čo urobil prakticky ani nemožno. Ktosi výstižne povedal: viac roboty dalo by menovať, kto z obce stál mimo, ako menovať tých, čo spolupracovali. Napr. na vlastné oči som videl, že po príchode poludňajších autobusov niektorí sa ponáhľali ku kostolu, aby zistili, či treba hneď pomáhať, alebo možno zjásť domov naobedovať sa a potom...

Ovzdušie i ochotu farníkov sprítomnia aj ďalšie spomienky. Malo sa začať s prácami na dláždení kostola. Vykonali to cudzí odborníci. Požiadal som farníka /A. Stankoviča/, odborníka, aby si vzal víno z prvých a posledných hodín tejto práce. Jeho odpoveď: už som si vyžiadal tri dni voľna...

Práce na kaplnke sme neprogramovali. S návrhom obnovy prišiel Frido Bilčík, vážený farník z okolia kaplnky. Keď som vyslovil svoju obavu, či bude dosť ochoty, odpovedal: „Ja som už pochodil okolitých farníkov. Ochota je.“ Aj bola.

Alebo môj brat Ján, ktorý za mojich 14 rokov odpracoval s manželkou v záhrade na 7.000 hodín a prišiel mi pomáhať, povedal mi: Vieš koľko starších ľudí prišlo s väčším - menším demižónom so slovami: som už starší, chorľavý, pomáhať nevládzem, je však chladno, prihrejte víno na občerstvenie... Školáci, myslím siedmáci, sami zorganizovali niekoľkodňovú „brigádu“, ochotní, disciplinovaní a s výdržou!

Azda vrchol ochoty? Montážne roboty s elektrifikáciou zvonov robili sme na Veľkú noc. Aby sa už mohlo zvoniť na vzkriesenie, niektorí odchádzali takmer z kostola na ranné práce do zamestnania. Niekoľko raz sa stalo, že prišli aj kňazi z iných farností s otázkou: Ako sa Vám to podarilo? Zohnať materiál, získať peniaze, toľko ochoty? Mohol som odpovedať: Nikdy som nepýtal peniaze. Dedinský ľudia sledujú život a sami vedeli odhadnúť kedy a čo stojí. A hoc šlo spolu asi o 800.000 Kčs, nikdy nechýbali dary! Materiál? Mali sme porady. Na nich povedali v ktorom obchode, kde možno zohnať potrebný materiál. A na záver: Pán Boh zaplatí všetkým za ochotu, podporu, spoluprácu!

Keď som však už odstúpil od pôvodného zámeru, o „mojom“ pobyte vo Vištuku nič nepísať, zvlášť v súvislosti s presmutnými chvíľami v závere môjho pobytu /krádeže mladistvých v kostole, doslova vykradnutie fary mesiac pred mojím odchodom/, aspoň niečo o celkovom ovzduší.

Prvé roky prežívali sme zo strany verejnej správy v dusivom prostredí. Priznám, bolo asi šesť „intervencií“ na okrese. Buď so žiadosťou, aby ma štátna vrchnosť odstránila, alebo aspoň znemožnila. Nemožno poprieť, boli tu /našťastie len pár/ vytrvalí udavači. Celkove zo strany predstaviteľov obce nezažil som útoky.

V posledných rokoch keď našťastie, hlavná „hospodárska“ aktivita fary nebola potrebná a zo strany správy obce nastávalo porozumenie, došlo aj k spoločnému zblíženiu. Tak napr. Obec pozývala ma k účasti na celoobecných podujatiach.

Škola? Keď som prišiel do Vištuka, štátna politika bola výslovne protináboženská. Zo strany učiteľského zboru nedochádzalo k prestrelke. Obmedzovali sa iba na „najnutnejšie“, napr. na zastrašovanie pri zápise detí na vyučovanie náboženstva. Pohyb v škole počas vyučovania náboženstva? Zo strany učiteľského zboru /možno aj vzhľadom na môj vysoký vek/ nebol síce nejako blízky, ale nebol ani provokačný.

Keď tak pri svojom odchode skúmam dobu, nemôžem povedať, že mimoškolská, mimokostolná aktivita nebola ako za mojich mladších rokov, napr. spolková činnosť - bola skoro nulová.

Mal som však radosť napr. z činnosti požiarnikov a zvýšenú radosť z činnosti, skoro až príkladnej, zo strany záhradkárov.

Vo farnosti bolo dobre cítiť činnosť súboru „Melódia“, ktorý tu pôsobil v r. 1971 - 1985. Jej činnosť súvisí s pobytom prof. Dr. Víta Hrmu, ktorý tu žil, mal z Vištuka manželku; svojou činnosťou však „Melódia“ prekročila vištucký chotár. Vo svojej kronike iste má zaznačené aj cenné prínosy osvetovej činnosti v prospech Slovákov v zahraničí.

Vidím, že som sa dlhšie zdržal pri spomienkach na svoju činnosť s farníkmi - skôr organizačnú, ktorú rozhodne nemožno podceňovať. Sú však aj niektoré spomienky kultúrno - náboženské.

Svoje vykonala a vykonáva aj po mojom odchode z farnosti napr. „Lurdská“ pobožnosť. Zaviedli sme ju hneď v roku 1980, vždy v najbližší deň po 11. februári, dni to lurdských zjavení. „Lurdská“ pobožnosť teší sa pozornosti aj v okolí.

MISIJNÝM SVETOM

"V juhozápadnej časti "Čierneho kontinentu" nachádza sa Angola, vzdialená od nás asi 10.000 kilometrov. Je to bývalá portugalská kolónia, z ktorej najviac vyvážali otrokov na práce do Ameriky. Ťažia sa tu diamanty, ropa, pestuje káva. Je to krajina nesmierne bohatá a zároveň chudobná.

Vlani bolo tomu dvadsať rokov od pôsobenia slovenského misionára pátra Juraja Poljaka v Angole. Tento verbista, rodák z Teplicy nad Váhom pri Žiline, robí Slovákom len česť. Angola je dvadsaťkrát väčšia ako Slovensko. Má asi 9 miliónov obyvateľov, z čoho je približne 60 % katolíkov, roztrúsených po celej krajine.

Misionár je tu kňazom, učiteľom, zdravotníkom, murárom, remeselníkom - všetkým možným, čo život prinesie. Páter Poljak pôsobí na území asi ako polovica Slovenska, v provincii Bengo s 300.000 obyvateľmi /z nich asi 50 % katolíkov/. V tejto "vinici" pracuje spolu 7-9 misionárov, ktorí majú na starosti 47 kaplniek, zdravotné centrá a leprosárium, kde sa lieči z malomocenstva 80 až 150 domorodcov. Mal som možnosť navštíviť takéto leprosárium. Hoci pacienti nie sú vo vysokom štádiu choroby, pre Európana je to hrozný pohľad. Ľudia bez silnej viery by im nedokázali pomáhať. Z očí černochovo možno vyčítať len vďaku. Misionári sú odkázaní na pomoc zvonku /Nemecko, Rakúsko, Slovensko/. Zo Slovenska im prišla pomoc z obce Vištuk pri Modre. Vo Vištuku začína žiť misijná myšlienka. Na hody, na sviatok Najsvätejšej Trojice si školáci zo základnej školy povedali, že budú sa menej kolotočovať a na misie ušetrili 1.800 Sk, ktoré poslali deťom do Angoly. Najviac ušetrili šiestaci a prvoprijímajúci. Ich starí rodičia, rodičia a súrodenci poslali na misie skoro 50.000 Sk. Srdečné Pán Boh zaplať." Ing. Pavol Kosnáč, Angola. /Posol, č. 2, 1992/

Poznámka.

Boli sme milo prekvapení, keď P. Poljak pomocou "videa" pozdravil a poďakoval Vištučanom, ktorí boli zhromaždení na fare na misijnej porade.

Neskôr, keď na návštevu rodiny do vlasti z viedenského letiska doviezli sme ho "nocovať" do Vištuka, ráno mal "ďakovnú" svätú omšu, pri ktorej P. Poljaka pozdravili početní farníci a odovzdali mu obálku s nápisom "Cestovné na ďalšiu návštevu do Vištuka". Veľká škoda, lebo školáci mali práve školský výlet. V kostole ich bolo preto málo. Ale mal som radosť, že niektorí školáci na výlet nešli, aby sa mohli stretnúť s misionárom, ktorý /vo videu/ pozdravoval Vištučanov.

DARY VIŠTUCKÝCH ŠKOLÁKOV NA SVÄTÉ MISIE V ŠKOLSKOM ROKU 1993/1994.

2. ročník: Mária Bublavá - 40 Sk.

3. ročník: Peter Bublavý - 50 Sk, Branislav Hrdlovič - 70 Sk, Marek Ondrušek - 40 Sk, L. Peter Podolský - 50 Sk, Kamila Uhlárová - 100 Sk, Peter Petráš - 100 Sk, • Anton Kulifaj - 100 Sk.

4. ročník: Silvia Vráblová - 50 Sk, Zuzana Polakovičová - 50 Sk.

5. ročník: Monika Polakovičová - 100 Sk, Juraj Uhlár - 50 Sk.

6. ročník: Lucia Dzibelová - 14 Sk, Danica Hábelová - 36 Sk, Andrea Jurčovičová - 15 Sk, Lenka Oravcová - 10 Sk, Lenka Poláková - 20 Sk, Darina Poláková - 30 Sk, Katarína Lošonská - 5 Sk, Patrícia Vráblová - 50 Sk, Miroslav Cetl - 20 Sk.

7. ročník: Lýdia Bednáriková - 30 Sk, Lucia Kulifajová - 30 Sk, Michaela Ondrušková - 30 Sk, Zuzana Šuplatová - 30 Sk.

8. ročník: Ľubica Novotná - 100 Sk, Lucia Vráblová - 50 Sk. Spolku: 1.470SK. b Niektorí dali dar, ale meno neudali.

PRIPOMIENKA MOJICH KŇAZSKÝCH ŠEŠŤDESIATIN.

Len kvôli objasneniu niektorých /nie základných/ rokov 1979 - 1993 medzi Vištučanmi. Bol som s vami takmer 14 rokov. Vybral som z farskej kroniky práce, ktoré ste v základe uskutočňovali Vy, Vištučania. Prebehlo za tie roky mnoho akcií, prevažne takých, na ktoré /dovoľte zdôrazniť/ spomínam na konci života s vďakou svojim farníkom. Nebudem nič opakovať. V základe všetko obsahujú riadky miništranta Jozefa Lopoša a neznámej farničky.

Stala sa však aj výnimka. Skutočne pekná, v deň môjho 60 - ročného kňazstva /1962/.

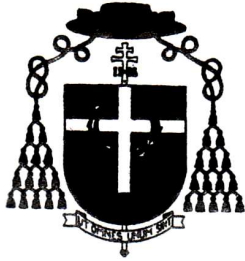
Ako k tomu, celkom výnimočnému, v mojom živote došlo?

Niekoľkí farníci vedeli o kňazskej 60 - ke. Každému som zaďakoval a požiadal, aby farnosť upustila od toho, čomu sa hovorí „oslava“. Niektorí, neviem presne koľkí, pri návšteve arcibiskupského úradu dohovorili sa s p. biskupom Mons. D. Tóthom, že on istotne príde a farníci nech vykonajú prípravu. Pán biskup sa nedal odhovoriť, farníci zas splnili svoju úlohu. Tak došlo k „oslave“. Tak by som nemal písať, lebo bola to skutočne milá farská manifestácia za prítomnosti viacerých kňazov. Pán Boh zaplať! Ale dovoľte milí farníci - bývalí - čosi na objasnenie. Skutočne, tých 60 rokov bolo. Aspoň stručne. Zachytila ich aj tlač. Napr. Katolícke noviny /doc. Dr. Jozef Šimončíč, 21. február 1993/, Duchovný pastier /Dr. Anton Tyrol, č. 4/, Trnavský hlas extra /Robert Vavro, č. 9/, Gorazd /Dr. Vít Hrmo, február 1993/. Niektoré tu uverejňujem.

Ale boli aj smutné správy. V roku 1980, keď prichádzali hodári, doniesli smutnú správu: Socha Najsvätejšej Trojice za dedinou, smerom na Báhoň, je demolovaná. Denník Práca 29. apríla priniesol správu, že Armin L. a Jozef R. boli odsúdení za krádež v kostole. Armin L. 5 rokov, Jozef R. 1 rok. Z kostola ukradli kalichy, ktoré ešte v deň krádeže bezpečnosť večer priniesla na faru.

Vištuk zažil aj smutnejšie. Vištučanmi spôsobenú krádež, ktorá sa stala po mojom odchode do nemocnice, 10. októbra 1993. Ku krádeži sa priznal Vištučan /určite nie bez spolupracovníkov/.

Chcem, žiaľ s bolesťou, spomenúť príčinu môjho odchodu: pri kostole cez svätú omšu stávali niekedy aj otcovia so synmi a behali dievčence.

JÁN CHRYZOSTOM KARDINÁL KOREC

NITRIANSKY SÍDELNÝ BISKUP

NITRA HRAD

12.novembra 1992.

Drahý Monsignore,

Velkú radosť ste mi urobili "Slovom o živote kňaza". Je to čiastočná fotografia Vášho života, ale je to aj kus histórie Slovenska. Takto sa zachová a dopĺňa obraz života slovenského národa, ktorý má bohatú dávnu i novšiu históriu. V pamätnici sú veľmi pekné a dokumentárne svedectvá, ktoré musia prejsť do vedomia dnešnej generácie, aby vedela, že má byť na čo hrdá a že na týchto faktoch musí sa rozvíjať život nášho národa.

Božia láska nech naplňuje Vaše srdce radosťou zo života a k tomu skromne pripájam i svoje požehnanie pre Vás i pre Vašich vo Vištuku.

V Kristu Pánu Vám oddaný

+ Ján Ch. Kard. Korec
biskup.

Mons.ThDr.PhDr.Alexej Izakovič,
dekan-farár
V i š t u k

JÁN CHRYZOSTOM KARDINÁL KOREC

NITRIANSKY SÍDELNÝ BISKUP

NITRA · HRAD

24.februára 1993.

Vysokodôstojný pán

Mons.ThDr.PhDr. Alexej Izakovič,

dekan-farár

V i š t u k.

Carissime et Clarissime et Reverendissime,

Rastom rokov rastú aj oslavy, keď je čo oslavovať. Našťastie stihlo to i Vás. A bol by hriech také príležitosti u našich vynikajúcich synov národa obísť nepovšimnutím, čo ináč bohužiaľ je našou častou nečnosťou.

Ďakujete a s Vami ďakujeme aj my za dožitie Vaše roky - 85 - Boh vo svojej láskavosti necháva nášmu národu i Cirkvi vypísať sa do výšky osobnosti zrelé, aby mladší čítali a učili sa z knihy Vášho života, ako treba slúžiť Cirkvi i národu s láskou, nezištne, vytrvalo a s radosťou. Vďaka Vám za svetlo.

V Kristu Pánu Vám oddaný a Vás žehnajúci

Ján Ch. kard. Korec

nitriansky biskup.

Z knihy: František Mikloško: „Nebudeme ich môcť rozvrátiť.“

Z osudov katolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943 - 1988.“

„Roky 1948 - 1988. S blížiacim sa výročím tohto štyridsaťročia rástla u nás, štyridsaťročných, túžba dozvedieť sa, ako to všetko bolo. Začali sme po celom Slovensku hľadať očitých svedkov týchto udalostí a zistili sme, že je najvyšší čas /ak už nie neskoro/. Ľudia, ktorí okolo roku 1948 boli v zodpovednom veku, sú pomaly na odchode... Na cestách za pravdou sme neraz posedeli so starými „veteránmi“. Zvlášť milo spomínáme na stretnutia s Dr. Alexiom Izakovičom, s Msgr. Viktorom Trstenským, prof. Štefanom Šmálikom... Nachádzali sme u nich múdrosť spojenú so stelesnenou dobrotou. Nachádzali sme u nich kultúru a kultivovanosť sveta, v ktorom vyrástli a boli vychovaní...“ /str. 153/.

„Slovensko sa dalo do pohybu. Mnohí kňazi vo farnostiach sa venovali hlavne mladým ľuďom.. Veľkými oporami sa ukázali „veteráni“: Msgr. Viktor Trstenský, veľký bojovník a zástanca práv Cirkvi a národa, napísal od roku 1945 vyše 300 listov, v ktorých protestoval, karhal, povzbudzoval;

prof. Ladislav Hanus - filozof a spisovateľ, ktorý okolo seba združoval mladých kňazov; prof. Štefan Šmálik - historik a prekladateľ; Ladislav Hagovský - prekladateľ; otec Mastychák - prekladateľ; Janko Silan - básnik; Msgr. Andrej Patka; Emil Šafár; Rudolf Bošňák; Viliam Mitošinka; Alexej Izakovič; Imrich Ďurica, František Paňák a mnohí iní. Svojou celoživotnou kňazskou službou, často plnou utrpenia, dotvárali duchovnú atmosféru na Slovensku a pre mladých ľudí boli obrovským povzbudením...“ /str. 122 - 124).

KÁZEŇ NA 60. VÝROČIE KŇAZSKÉHO JUBILEA MONS. A. IZAKOVIČA

„Drahý náš jubilant, milí oltárni bratia, ctihodné sestry, deti, mládež, bratia a sestry v Kristu! Šesťdesiat rokov uplynulo odvtedy, čo náš duchovný otec v kňazskej vysviacke tajomne splynul s Kristom Veľkým, aby mu Kristus daroval svoju moc a milosť, on však Kristovi svoj život.

Slávime sviatok Cyrila a Metoda a jubilant sa nám javí ako pokračovateľ ich diela a my sme tu ako žiaci sv. Metoda. Naši vierozvestcovia boli veľkí apoštoli, ako sv. Peter a Pavol preslávili Rím, tak oni zvestovali Evanjelium našim predkom, Slovanom a stali sa apoštolmi Európy.

Ale práve tak vynikali láskou k Bohu, ktorú nám zanechávajú s celým tým bohatým dedičstvom. Láska k Bohu ozdobila ich detské roky a potom ich mladosť čnosťami kresťanského života:

poslušnosť, čistota, vernosť Božím prikázaniam - tomu ich učili dobrí rodičia slovom a príkladom. Teraz myslím na vás milé deti, mladí priatelia, ako vy budete vedieť odolávať všetkým nebezpečenstvám, ktoré vás ohrozujú: škola, spoločnosť, filmy, TV, časopisy. Jestvuje jeden jediný liek: láska k Bohu. Milovať budeš Pána Boha svojho, takto vychovávali aj starozákonní rodičia.

Tá istá láska ich viedla k tomu, aby obidvaja vstúpili do kláštora na hore Olymp. Sv. Metod bol vojakom - dôstojníkom, Konštantín - filozof, univerzitným profesorom. Ale až spoznali vôľu Božiu, hlas Boží: pod a nasleduj ma, zanechali vysoké funkcie, ktoré sa javia ako kariéra a rozhodli sa vstúpiť do kláštora. Tu sa javí ich dokonalá láska - celkom sa odovzdať Bohu.

Prečo je nedostatok duchovných povolaní? Boh volá mnohých ale málo prijíma jeho volanie. Táto láska vrcholí, keď opúšťajú kláštor, aby nastúpili cestu zvestovania Evanjelia, napr. Arabom, Mazarom, potom Slovanom. Charitas Christi urget nos - Láska ku Kristovi nás ženie. Apoštolská práca je nesmierne ťažká, nebezpečná. Koľko utrpenia pripravila Cyrilovi, ktorý predčasne zomiera r. 869 v Ríme ako 42 - ročný. Koľko utrpenia Metodovi, keď bol väznený v Passau. Len láska ku Kristovi mu dala silu vytrvať a tak prijať korunu slávy.

Tu istú lásku objavujeme i u nášho jubilanta. Jeho dobrí rodičia mu vštepovali lásku: milovať budeš Pána Boha svojho... Preto keď mu Pán povedal: pod a nasleduj ma, vtedy odpovedal: Áno, Pane, tu som, aby som splnil Tvoju vôľu.

V tejto láske nastupuje do seminára a tam už robí predsavzatia o dokonalej láske: na celý život zrieknuť sa rodinného života, vziať na seba celibát. Ale išiel ďalej: priniesť veľkú obeť. V tejto láske k Bohu nastupuje cestu k dušiam: Holíč, Skalica, Slovenský Meder, Nové Zámky, Trnava, Bratislava, Majcichov. Všade nadšene zvestuje Evanjelium. Pred nim sa otvárajú dvere i prezidentského paláca, aby svojou rozvážnosťou radil, pomáhal, varoval. V tejto láske pomáha vojakom na fronte, dodáva nádej, útechu, povzbudenie. Táto láska sa stáva jediným prameňom sily, aby nastúpil krížovú cestu utrpenia vo väzniciach a neskôr, keď pracuje ako robotník v podnikoch Trnavy a na rašeliniskách. Láska Kristova ho znovu viedla k dušiam - až mu to bolo umožnené a táto láska ho priviedla aj sem do Vištuka.

Dlho bolo nad ním zamračené ä ako keď slnko zažiarí cez mračná, tak zasvietilo slnko v jeho živote 12. novembra 1991, keď Sv. Otec dal na znamenie, že je milý Bohu i Cirkvi /vyznamenanie monsignore/.

Ďakujeme Ti, drahý náš jubilant, za všetku obetavú prácu, za krásny príklad kňazského života a prosíme so sv. Pavlom, ktorému bolo jedinou útechou: môj život sa končí, ale je mi pripravená koruna, ktorú dá Pán všetkým, čo očakávajú Jeho príchod. Amen.“

Mons. Dominik Tóth, svätisci biskup a generálny vikár trnavského arcibiskupstva.

DUB Z BOROVEJ, VZÁCNE JUBILEUM DR. A. IZAKOVIČA.

„V našich mysliach je dub symbolom pevnosti a sily. Slovensko bolo v minulosti bohaté na zdravé duby v lese i v spoločnosti. Stretol som a poznám takýto slovenský pilier.

Spomínaný dub - Msgr. ThDr. a PhDr. Alexej Izakovič sa dnes - 24. 2. 1993 - dožíva 85 rokov. Pochádza z Borovej pri Trnave. Svoje duševné a telesné zdravie rozvíjal už počas gymnaziálneho štúdia v Trnave. V r. 1927 vyhralo „jeho“ družstvo i cenu mesta B. Bystrica v atletike. Aj v dôchodku sa zúčastnil na viacerých veteraniádach /guľa, disk, oštep, kladivo/. Organizoval miestnu, neskôr krajskú a celoslovenskú Orolskú telovýchovu. Vydával a realizoval viaceré noviny. V r. 1935 uverejňuje zásadný článok „Čo s našim Orlom?“ /Slovák, 11. aug. 1935/.

Teologické štúdium začal v Trnave a ukončil kňazskou vysviackou v Olomouci r. 1932. Potom nasledovali kaplácky v Holíči, Palárikove, Nových Zámkoch, Trnave. Bol činný v miestnych spolkoch a najmä v Ústredí slovenského orla. Okúsil aj život frontového vojaka. Povoynové nádeje na lepšie časy vystriedali roky vyšetrovania a väzenia /Bratislava, Leopoldov, Ilava/ s dôsledkom podlomeného zdravia, avšak s pevným duchom. Nasleduje zákaz dŕžspastierskej činnosti, pracuje manuálne, od r. 1961 je čiastočný invalidný dôchodca. Od r. 1968 vypomáha /aj na čierno/ na rôznych miestach kňazskej služby. Ani v r. 1968, ani doteraz sa úplnej rehabilitácie nedočkal. Terajší pápež ho 12. novembra 1991 pribral „medzi svojich kaplánov /monsignore/“.

V rokoch útlaku Cirkvi a nedostatku kňazov hrozilo zrušenie farnosti aj vo Vištuku. Vtedy sa ako 71 - ročný invalidný dôchodca ujíma správy vištuckej farnosti. Je pozoruhodné, že aj v totalitnom režime dokázal tento prestarnutý farár pozdvihnúť farnosť i obec. Už v nástupnej kázni 28. januára 1979 začal vytvárať z kostola okrem modlitby a bohoslužby aj školu „kde sa budeme snažiť zachovávať tisícročné dedičstvo našich otcov“. On vyslovené myšlienky aj naplňoval. Dokazuje to obnova kostolnej veže, celého kostola, kaplnky, elektrifikácia zvonov, kúrenia, ale aj mnoho iných prác v prospech mládeže, chudobných a misií.

Msgr. Izakovič sa osobne poznal s otcom národa Andrejom Hlinkom, ktorý mu v deň svojej smrti povedal: „Len si nechajte drahú slovenskú mládež. Nebojte sa, veďte ju. Nech sa cvičí nielen v cvikoch, zábavách a tancoch, ale nech myslí na svojho ducha, dušu...“ Jubilantovi vyjadrujeme „živio“ a ďakujeme za odovzdané dobrá.“

Vít Hrmo, Slovenský denník 24. február 1993.

ŽIVOTNÉ JUBILEUM KŇAZA.

„V tomto roku sa dožil významného životného jubilea Mons. ThDr. a PhDr. Alexej Izakovič, horlivý podporovateľ misijnej činnosti a organizátor hmotných a finančných podpôr chudobných, vojnou a hladom zničených oblastí v Európe /najmä býv. Juhoslávia, Rusko/ i v Afrike.

Mons. Dr. Izakovič sa narodil v Borovej roku 1908. Štúdium bohoslovía v Trnave a Olomouci zakončil doktorátom teológie. Na filozofickej fakulte v Bratislave študoval sociológiu a dosiahol doktorát filozofie. Od mladosti sa aktívne venoval telovýchovnej činnosti. Bol zakladateľom a organizátorom Orolstva, v rokoch 1936 - 1938 vydával a redigoval mesačník Slovenský Orol, v rokoch 1939 - 1940 redigoval Trnavské noviny a dvojtýždenník Naša telovýchova. V päťdesiatich rokoch prešiel viacerými väznicami a po prepustení pracoval ako robotník. Napriek životným úskaliam mu nikdy nechýbal elán a chuť pracovať v mene Božom pre dobro a prospech iných. Od r. 1979 pôsobí vo Vištuku. Jeho celoživotnú prácu ocenil Svätý Otec v roku 1991, udelením titulu monsignore.“

Mária Vráblová. Posol i.9, 1993.

ZÁVER NOVÉNY PANNY MÁRIE TRNAVSKEJ V ROKU 1993.

Záverečná reč otca arcibiskupa J. Sokola a jeho poďakovanie za celoživotnú kňazskú pôsobnosť Mons. Dr. A. Izakovičovi;

„Chcel by som na záver povedať niekoľko slov.

Keď pozerám do sveta a života nás, tak vždy mi príde na rozum: pokánie je nutnosťou, lebo pri plných kostoloch prax nie je poznačené evanjeliom a jeho duchom. Kiež aspoň, my čo sme sa tu stretli sa snažíme o ducha pokánia, aby sme mali v každom okamihu myšlienku zmierenia. Bude nás viesť vždy k pravde, ktorou je Kristus Ježiš a naplňať nás láskou, tak prepotrebnou v každodennom živote ako je soľ pre stravu. Keď ďakujem pánu dekanovi, ktorý je duchovným tohto chrámu sv. Mikuláša, kde sa nachádza milostivý obraz Panny Márie trnavskej, chcem poďakovať vám všetkým za trpezlivosť, za disciplínu, za obeť, ktorú vyžadovala táto chvíľa prežitia od 6, od pol 6 do tej pol 8 hodiny. Nech Vám Panna Mária trnavská ako odmenu vyprosí predovšetkým úprimného ducha pokánia a polepšenia života.

Nemôžem zabúdať poďakovať nášmu vzácnemu kňazovi, mnohým z nás tak veľmi známemu Mons. Dr. Alexejovi Izakovičovi, ktorý dlhé roky pôsobil a pôsobí v arcidiecéze trnavskej. I keď bol zbavený súhlasu, tak chodil po farnostiach a mnohí ho poznáte v Seredi, v Jacovciach, bol aj na iných miestach a potom nakoniec zakotvil vo Vištuku, kde až doteraz viedol zverený Boží ľud. Má krásne spomienky na Pannu Máriu trnavskú, ale ako spomína, hovorí, že v 38 - mom roku bolo 41 osôb na deviatniku k Panne Márii trnavskej, medzi nimi i blahej pamäti otec biskup Ambróz Lazík aj náš vzácny tu prítomný kňaz Mons. Dr. Alexej Izakovič. Chcem, keďže odchádza na zaslúžený odpočinok, povedať, že 6 rokov som pred ním zopínal svoje ruky: „Otče, ešte pol roka, ešte rok, ešte, ešte...“ Ale teraz už sám hovorí: „Už nevládzem. Už to nieje možné.“ Preto mu chcem pred tvárou pomocných otcov biskupov, kňazov i vás sestry a bratia vysloviť úprimné Pán Boh zaplať za jeho krásnu obeť službu.

Pred obrazmi Panny Márie prekvitajú krásne manželstvá. Pred obrazom Panny Márie, mariánskymi modlitbami vznikajú krásne kňazské povolania, ktorých máme teraz hodne málo. Prepáňte.“

Poznámka: V Trnave, vo farskom kostole sv. Mikuláša je divotvorný obraz Panny Márie, o ktorom je historicky zistených niekoľko zázračných javov: slzil v r. 1663, v r. 1708 až tri razy, na prosbu mestského zastupiteľstva 20. novembra 1710 prestal v Trnave mor. Mestský magistrát urobil sľub, že ak Panna Mária vyprosí záchranu, mesto každoročne bude sláviť 21. november ako miestny sviatok. Mor skutočne prestal. Od r. 1710 mesto sľub zachovávalo. Napr. v r. 1908, v jubilejnom roku, na slávnosti hovorili až štyria biskupi, medzi nimi Slovák

biskup Černoch. V r. 1938 prišiel do Trnavy kaplán Izakovič. Keď zistil, že Trnava takmer zabudla na sľub, už v r. 1939 podnietil zmenu. Aj v r. 1993 bola to manifestačná púť, pri ktorej arcibiskup Mons. Ján Sokol vyslovil uvedenú vďaku a Dr. Izakovič dve zo svojich spomienok.

Mons. Dr. Alexej Izakovič:

„Isteže tých spomienok je hodne. Ale ja zvlášť dve spomienky považujem za účinné a príkladné. Keď sa obnovovala táto slávnosť, nebohý pán biskup Dr. Jantausch napísal do „Trnavskej rodiny“ článok a napísal tam až neuveriteľné. Keď prišiel do Trnavy z Vrbového, kde jeho otec bol štrangárom, chodieval do trnavského kostola a ako malý chlapec sa stále modlieval za svoje kňazské povolanie, za milosť, aby mohol byť kňazom. Teda tento obraz trnavský nám hovorí „kňazské povolanie rastú v peknej rodine, ale aj v peknej detskej modlitbe.“ Sám spomínal, skutočne to spomínal, že keď mal päť rokov, na Veľký piatok ho vzala matka do kostola. A povedala mu také poučenie, odvažujem sa to zmeniť, takú kázeň, že celý svoj život, keď kázal kňazom o Veľkom piatku, opakoval to. To, ho naučila jeho mamička, manželka štrangára, ako malého päťročného chlapca.

A teraz niečo z vlastnej skúsenosti, keďže Excelencia si to želá. V Trnave bývalo veľa náboženských cirkevných sobášov. Tak ako teraz, aj vtedy sme mávali pohovory pred sobášmi. Myslím, že bolo 10, alebo 12 párov, keď po skončení jeden manželský pár zostal v kancelárii. Myslel som si, že majú nejakú ťažkosť. Pomýlil som sa. Pristúpila ku mne nevesta, sňala z krku zlatú medailu na zlatej „retázke“. Nenahnevajte sa keď poviem, že som si vtedy pomyslel: chudiatku asi preskočilo. A ona mi vtedy povie: „Dôstojný pán, keď som mala 14 rokov na narodeniny mi moja matka dala tento medailónik so slovami: Dcéra moja, nos ho tak, aby si ho mohla pred sobášom odovzdať do tej zbierky pamätných predmetov v kostole. Máme pred sobášom, ráčte ho prevziať.“ Ja som sa nevedel zmôcť ani na slovo. Obrátil som sa na jej ženícha. Reku, počujte, bolo to jednoduché a ľahké? Odpoveď: Veru, nie. Prečo to spomínam? Pred tým oltárom vykvitlo krásne kresťanské povolanie. Kňazské a dokonca biskupské. Alebo či je tu jej dcéra, alebo vnučka. Ale viem, že pod tým obrazom je stále jej pamiatka. A tým aj končím.“

Po mojej osemdesiatke bolo mi jasné: ak odídem, fara ostane bez kňaza. Odvahu mi dodávala krásna spolupráca pri úprave fary a kostola. Navrhol som: dajme sa do stavby farskej budovy, vtedy bude nádej, že príde aspoň chorľavý, alebo starší kňaz. Hlasy z farnosti; však kňazov je napr. v Trnave, Bratislave dosť. Ostal som ticho. Roky pred r. 1990 boli už trochu zmenené. Pokúsil som sa vybudovať /hlavne pre mládež/ spoločnú farsko - obecnú knižnicu. Napíšem, čo ma potešilo:

Mladá úradníčka Daniela Radakovičová sa podujala vziať knižnicu do svojej „povinnosti“. Išiel som do kultúrneho domu obzrieť vhodnú miestnosť. Ale prvé poschodie bolo takmer demolované, čo doteraz ušlo mojej pozornosti. Cúvol som.

Státie pri kostole, demolovaný kultúrny dom otvorili mi oči, že aj Vištuk je už „načatý“. Keď sa odohrala posledná krádež /10.okt.1993/ bolo mi jasné: na Vištuk už nevystačím.

Na overenie pripojil som slová p. arcibiskupa Mons. Jána Sokola na záver trnavskej púte. Priznal, že už 6 rokov poukazujem; mám svoje roky. Pán arcibiskup vyhovel mojej žiadosti, až po šesťročnej prosbe.

POHĽAD NA MINULOSŤ Z VIŠTUKA

Vištuk svojou činnosťou prikrášlili: Anton Juraj Benčíč, vištucký rodák, kňaz; Ján Mihály, vištucký farár, ľudomil; Július Strmeň učiteľ a osvetový pracovník; Mária Pešková, domáca, matka 9 detí. Za jej činnosti jej domácnosť bola akýmsi osvetovým domovom Katolíckej jednoty. Jozef Kulifaj, nar.1875, zomr.1953, bol 46 rokov kostolníkom.

Vištuk navštívili predstavitelia verejného života:8.júla 1928 Andrej Hlinka. 5.septembra 1959 Alexander Dubček.

V rámci osláv 750.výročia Vištuka uvažovalo sa okrem pamätnej tabule vyššie menovaným aj o pomníčku, kde bol za farára Jána Mihályho vybudovaný domov starých a opustených farníkov /starobinec/.

Dve veľké vištucké postavy.

Medzi členmi Slovenského učeného tovaríšstva bol aj vištucký rodák, kňaz - františkán **Anton Benčíč** /nar. 17.07. 1745/.

Po elementárnej škole v rodisku študoval gymnázium v Modre, Svätom Jure, Banskej Bystrici. Po maturite a prijatí medzi františkánskych klerikov študoval filozofiu vo Veľkom Varadíne /dnes Oradea, Rumunsko/ a teologické štúdiá odbavil v Košiciach. Po kňazskej vysviacke spravoval faru v Spiši, katechetom bol v Košiciach, začas bol dvorným kaplánom Andreja Šemšelu v Šaci pri Košiciach. V rokoch 1774 - 1787 pôsobil ako kazateľ vo františkánskom kláštore v Humennom a od roku 1787 do svojej smrti /26.októbra 1808/ bol slovenským kazateľom v rožňavskom kláštore.

Anton Benčíč bol veľmi dobrým kazateľom. Preložil štvorzväzkové dielo nitrianskeho biskupa Jána Gustiniho „Manna spasiteľná“ do slovenskej bernolákovčiny. Toto dielo o 1790 stranách vydalo Slov. učené tovaríšstvo ako svoju „podielovú“ knihu v r.1794 - 1795. Aj ďalšia práca vydaná tlačou v Trnave v roku 1797 bola prekladom J. Gustiniho diela „Kameň probujúci“. Obe práce napísal „k úžitku slávneho slovenského národa“. Zachovali sa aj ďalšie dve práce v rukopisoch, preklady kardinála Petra Pázmáňa: Hodegus, Za tmavú dennicu.

Anton Benčíč patrí medzi popredných literátov, prekladateľov z konca 18.storočia, ktorý hovoril a písal bernolákovčinou.

Ján Mihály, vištucký farár, horlivý podporovateľ žiakov a biednych.

Vyše 31 rokov pôsobil ako farár vo Vištuku Ján Mihály, horlivý a skromný kňaz /1796 - 1828/. Pochádzal z Kuklova /nar.v r.1766/. Po teologických štúdiách v Bratislave a kňazskej vysviacke v r.1791 pôsobil ako kaplán v Pobeďíme, od r.1794 v Pezinku a od 13.júna 1796 ako farár vo Vištuku do svojej smrti.

Je pôsobenie bolo veľmi všestranné. Na prvom mieste to bola kňazská služba. A tú slúžil veľmi obetavé a zbožne. Tento skromný kňaz vďačne radil a pomáhal. Neraz zastupoval na miestnej škole a jeho výučba a vysvetľovanie detí prijímali s porozumením a radi. Bol dobrým pedagógom, ktorý si všímal nadané deti a nabádal ich k ďalšiemu štúdiu. Veľmi kládol na srdce rodičom vzdelávanie a školu. Chudobným deťom pomáhal zakúpením kníh a školských potrieb. Dospelým rád požičiaval knihy na čítanie, poučenie i vzdelávanie.

Katechizmus okrem školy vyučoval po nedeliach popoludní pre všetkých farníkov a vo veľkopôstnom období katechizáciu konal po večeroch.

Nabádal k lepšiemu hospodáreniu, odporúčal chov oviec, pestovanie včiel, rôznych plodín a ovocných stromov.

Svojou prácou získal lepšie porozumenie pre školskú dochádzku. Celoživotné úspory /3868 flor./ uložil ako základinu, z ktorej sa vyplácalo žobrákom 5 fl, na školské a modlitebné knihy 39 fl, pre učiteľov 19 fl, a pre biednych a chudobných 16 fl. Takto aj finančne napomáhal chudobným, najmä žiakom.

Skromný kňaz, plný lásky, opustil po kratšej chorobe svojich veriacich a 14.marca 1828 odovzdal svoju dušu Pánovi, ktorého miloval a ktorému verne slúžil.

62-ročný Ján Mihály bol pochovaný na vištuckom cintoríne, kde nad hrobom má latinský nápis s chronostichom roku úmrtia.

Kňazi - rodáci z Vištuka, dnes už nebohí.

Anton Macák /25.okt. 1907 - 30.aug. 1972/. Umrel v Muráni. V Literárnom archíve Matice slovenskej nachádza sa je ho cenná pamiatka z rokov pôsobenia v Muráni, kde úspešne zbieral ľudové piesne.

František Šimna /12.júl 1921 - 20.febr. 1985/. V obci veľmi obľúbený. Predčasne umrel. Jemu ďakujeme za cennú knihu „V jeho šľapajach“ /A.Gazzena - A.Leonelli/.

V prítomnosti živí kňazi.

Rudolf Granec /nar. 20.sept. 1922/. Salezián. Tento kňaz už zažil ťarchu súčasnosti. Za kňaza bol tajne vysvätený. Na Vianoce 1952 pokúsil sa byť činným kňazom. Keď nemohol doma, tak v cudzine. Výsledok? Jedenásť rokov väzby. V r.1990 navštívil vlast'. Rodná obec mu pripravila krásnu slávnosť - primície v rodnej obci. Nad jeho životom je aj čierňava. V prvé dni doma - viedli ho do Maďarska /Nagymaros/. V obci nebolo neznáme, že Rudolfovo brat Anton, keď nemal nádej stať sa kňazom doma, pokúsil sa o útek do zahraničia. Rodina dostala oznámenie, že 14.apríla 1966 ho našli utopeného v Dunaji. Podrobnosti sa nedozvedel ani Rudolf pri návšteve v Maďarsku, ani to, kde je brat Anton pochovaný.

P. Dr. Ambróz Fidél Jurcovič. Narodil sa 17.júla 1916. Po roku 1950, ako všetci rehoľníci v ČSR zažil nočný policajný vývoz z rehoľných domov. Život v koncentrákoch, ba tri roky aj vo väzbe, v dôsledku čoho aj prikázaný život bez prístupu k oltáru. Kým sa dalo, hlboko zasiahol do františkánskeho života. Bol aj profesorom Vysokoškolského františkánskeho teologického učilišťa. Časom /prevažne/ vykonával tajnú kňazskú službu, roky patrilo aj medzi robotníkov. Ale čo chceme zdôrazniť, bol aj provinciálom františkánov na Slovensku v r.1969 - 1989. Teraz žije vo františkánskom kláštore v Tmave. Vištuckí farníci, ktorí ho radi vídali v posledných rokoch aj pri oltári, zväčša súkromne titulujú ho Ambrózko.

Z GALÉRIE VIŠTUCKÝCH RODÁKOV

V knihe „Vištuk. 750 rokov - 1244 - 1994“, ktorú vydal Obecný úrad vo Vištuku /1994/, spomínaní sú viacerí vištuckí rodáci. Na strane 89 sú aj vyobrazenia: Viliam Jurčovič, Bernardína Victimaria Jurčovičová a na strane 70: Gabriela Kulifajová, Ernest Macák, provinciál Saleziánov a P. Dr. Fidél A. Jurčovič, OFM.

Doplňujeme ďalších obrazmi v prílohe: Sestra Augustína Pokojná, sr. Domitila Lišková, Veronika Ležáková, študentka a organistka kostola, Jozefína Macáková, učiteľka, Jozef Minárik, Marián Blaha, Rudolf Granec, salezián, /11-ročný väzeň/, bratia Ľudovít a Ernest Macákoví.

SPOMIENKY Z DETSTVA

Ernest Macák

Spomienky z detstva patria k najhlbším zážitkom človeka. 1 ja si rád zavše zaspomínam na svoje detstvo v rodnej obci, vo Vištuku. Tu mám svoje korene, tu som dostal základnú ľudskú i kresťanskú výchovu, za ktorú musím po Pánu Bohu ďakovať predovšetkým rodičom, príbuzným, pánu farárovi, škole a prostrediu, aké v tom čase panovalo v obci.

Vištuk bol v dvadsiatych a tridsiatych rokoch nášho storočia dosť tichá obec, bokom od železnice, od hlavných ciest, no nie zas tak bokom, aby stála od celkového diania v modranskom okrese. Chodilo sa s trhom i na jarmoky do Modry i do Pezinka, na veľké výročné jarmoky do Trnavy, na veľké dobytčie trhy do Senca a podobne.

V útlom detstve sme bývali spolu so starými rodičmi, z otcovej strany, v strede dediny. Nepamätám si z tých čias takmer nič. Keď som mal asi päť rokov presťahovali sme sa do domu č.l. pri uličke do kostola. Bývala tam vyše 80 - ročná matka starého otca Jozefa Macáka. Mama pochádzala zo Šenkvic.

Bolo nás päť súrodencov. Bol som najstarší. Mal som nad ostatnými určitú prevahu. Ale ak k niečomu medzi nami prišlo, dostal som najviac, vraj „ty máš mat rozum“.

Ako 6 - ročný dostal som sa do katolíckej školy. Nás prvákov a druhákov učila pani učiteľka Klčovanská z Trnavy. Učil som sa dobre. V tretej triede sme boli spolu so štvrtákmi; učila nás pani učiteľka Strmeňová. Neraz som sa hlásil i keď skúšala štvrtákov vedel som a potom som na to na konci školského roku „doplatil“. Z tretej triedy ma preložili hneď do piatej, kde sme boli spolu so šiestakmi, siedmakmi a ôsmakmi. Učil nás pán riaditeľ a súčasne organista Július Strmeň. V piatej som mal potom dosť veľké ťažkosti. Ťažko som ako príliš mladý, chápal napr. v matematike trojčlenku a pod. Najviac ma trápilo kreslenie, tu som bol antitalent.

Ako najstaršieho priúčali ma rodičia už od siedmeho roku i ľahším poľným prácam. Pamätám sa, ako 7 - ročnému mi otec urobil malú motyčku a vzal ma prvý raz pomáhať pri okopávaní 2 - centimetrovej kukurice... Otec a matka si vzali po tri riadky a ja medzi nimi som mal jeden riadok. Keď som nestačil, raz jeden, raz druhý mi na kúšik okopali, aby som neostával pozadu. Kukurica sa vtedy ešte nesiala, ale púšťala sa do každej druhej brázdy za pluhom. A to vždy po dve zrnká spolu, aby bolo isté, že aspoň jedno vzíde. Vzišli skoro všade obe vedľa seba. Pri okopávaní bolo potom treba jednu rastlinku vytrhnúť, aby sa tá druhá riadne rozvila a priniesla úrodu. Keď boli kukuričky aspoň pol centimetra od seba, jedna sa vyťala a nebolo sa treba až dolu rukou zohýbať. Pokúšal som sa niekedy vyťat' jednu kukuričku, i keď boli iba 2 - 3 centimetre od seba. Ale beda! Vyťal som obe. Keď to otec videl, dal mi vždy ľahké zaucho a povedal: „Vidíš čo si spravil? Už budeme mat o dva klasy menej!“ Veru som musel dávať pozor.

Keď sa rodičia oddelili od starých rodičov, patrili sme medzi takých slabých stredných roľníkov. Rodičia drelí od rána do večera, chceli zveľadiť majetok, šporili a my sme im museli drobnými prácami, na ktoré sme už stačili, pomáhať.

Duchovným bol vtedy vo Vištuku pán farár Augustín Budaváry, rodák tuším z Ružomberka. V kostole sme my menší chlapci asi do 10 rokov mali miesto v prezbytériu pri sakristii. Mohol som byť asi v druhej triede; pán farár Budaváry ma raz spomedzi chlapcov zavolať do sakristie a povedal mi:

„Odteraz budeš chodiť do sakristie, budeš sa učiť za miništranta!“ Vôbec sa mi to nepozdávalo, že by som na také niečo bol. Keď som prišiel nasledujúci raz do kostola, šiel som zasa medzi ostatných chlapcov. Pán farár ma opäť zavolať do sakristie. Urobil som to tak i po druhý raz. Zavolať ma po tretí raz do sakristie a pohrozil mi: „Keď mi to ešte raz spravíš, uvidíš!“ Tak som začal pomaly miništrovať.

Raz som cez litánie kľáčal na ľavej strane oltárnych schodov, kde kľáčievali aj malé dievčatá. Šantili sme trochu a tu ma zrazu pán farár poťahal za ucho. V sakristii mi nepovedal už nič. Ale mama videla to poťahovanie za ucho. Žalovala to večer otcovi a ten mi dal hneď poriadnu príučku.

Mohlo to byť v tretej triede, alebo vo štvrtej triede. Naraz mi len pán farár daroval v kostole útlu, asi 60 stranovú knižočku „Či ísť za kňaza?“ Bola to knižočka od írskeho jezuitu

pátra Doyleho a vydali ju jezuiti v Trnave. Bol som týmto dárkom veľmi prekvapený. Čítal som si zavše v nej, veľa som z nej nerozumel, bola asi pre starších chlapcov ako som bol ja.

Môj otec mal päť súrodencov, najmladší sa volal Anton. Vychodil dvojročnú poľnohospodársku školu v Komárne. Ale ho to veľmi neuspokojovalo. Pán farár Budaváry mu poradil, či by nechcel skúsiť do Šaštína, kde mali saleziáni od septembra r.1924 ústav pre chlapcov, ktorí sa chceli stať saleziánmi a chodili tam aj do školy. Strýko Anton šiel, zdravie mu tam nevelmi slúžilo a tak ho zavše posielali domov na zotavenú. Stará mať, dosť často som k nim chodieval, sa ma zavše pýtala:

„Pôjdeš aj ty za strýkom do Šaštína?“ Neviem čo som jej odpovedal. Myslím, že som jej nejako skôr prikývol, poznajúc svoju povahu.

Keď býval strýko Anton zo Šaštína na zotavenej, temer každý deň som bol cez poludnie, najmä cez veľké prázdniny u starých rodičov za ním. Raz som ho učil na humne dokonca bicyklovať, ale bol som ešte slabý, nemohol som mu ešte pomôcť udržať rovnováhu.

Myslím, že som mal už desať rokov, keď strýko Anton zbadal, aký mám nepeknný rukopis. Dohodol sa s otcom, lebo celý deň som už musel pomáhať pri práci, že denne prídem na hodinku cez poludnie za ním a bude ma učiť krasopis. Šlo mi to veru aj na nervy, nerád som to robil, ale strýko bol neúprosný. Jemu ďakujem podnes za dosť slušný a čitateľný rukopis.

Povahou som bol skôr plachý a hanblivý. Pamätám sa keď som mal osem či deväť rokov, zomrela mi sesternica Anka. Mala asi jedenásť rokov. Bola jediným dieťaťom mojich krstných rodičov, viac detí mat nemohli. Bol to žiaľ nad žiaľ. Bol som v izbe keď dodýchala a bol tam aj strýko Anton. Pamätám sa, ako usedavo vtedy plakal. Vo Vištuku bol vtedy taký zvyk, keď umrelo dievča, menšie alebo väčšie, že niektorý chlapec z rodiny niesol za rakvou na bielom tanieri zelený venček upletený z rozmarínu. Ja som bol v blízkej rodine najstarší chlapec, mal som teda venček niest'.

Stále som sa však vzpieral a vyhovárал. Myslím, že to bol otec, musel na mňa skríknúť a pohroziť mi. Potom som už kráčal v zimnom kabáte za Ankinou rakvou, niesol som venček a spustil som ho pri pohrebe na rakvu do jamy.

Nechýbali ani bitky medzi chlapcami. Najmä medzi chlapcami z horného a dolného konca, teda medzi „horniakmi“ a „dolniakmi“. My zo stredu dediny sme sa volali „prostrední“. Boli sme diplomati. Pridávali sme sa podľa okolností a výhod raz k jedným a raz k druhým.

Keď som mal deväť rokov, chodil som do piatej triedy namiesto do štvrtej - ktosi poradil otcovi, aby ma dali do Trnavy do gymnázia, že chlapec sa dobre učí a podobne - hoci mne to v tej piatej, kde sa už preberala látka i šiestej, siedmej a ôsmej triedy ktovie ako slávne nešlo. Otec sa toho chytil, šiel za riaditeľom Strmeňom aby ma prihlásil. Bol som potom v Trnave na prijímacích skúškach a po opravnej skúške z matematiky bol som prijatý.

Dva roky 1930 - 1932 - som navštevoval trnavské gymnázium - štátne Jána Hollého. Profesori boli väčšinou Česi, niektorí aj protinábožensky založení. Po stránke školskej patrilo však toto gymnázium k najlepším na Slovensku. Päť mesiacov - september - október a apríl - máj - jún som cestoval do Trnavy vlakom z Báhoňa. Päť ďalších som býval v Trnave na Kapitulskej ulici u pána Vincenta Pešku, rodáka z Vištuka a otcovho dobrého kamaráta. Do Báhoňa som chodieval na vlak bicyklom a keď pršalo - pešo. Vtedy som si topánky za dedinou vyzul a naboso som šiel poľnou cestou do Báhoňa. Pri Báhoňi som si v potoku umyl nohy, obul som sa a ponáhlal sa na vlak.

Keď som býval u Peškových v Trnave, vstával som ráno o pol šiestej. Na šiestej sv. omši som ministroval v biskupskom chráme, v kaplnke Panny Márie trnavskej. Po návrate som si ešte opakoval úlohy a po raňajkách som sa ponáhlal do gymnázia.

Na konci druhej triedy som si podal žiadosť o prestup k saleziánom do Šaštína. Niektorí profesori ma od toho aj odhovárali. Ja som mlčal a v septembri 1932 som nastúpil do 3. triedy gymnázia v Šaštíne. Príchodom do Šaštína začína postupne odpútavanie sa od rodnej obce. V Šaštíne sme bývali po celý školský rok, domov sme nechodili ani na Vianoce. Ale to odpútavanie, i keď človek žije na rozličných miestach, či už vo vlasti, alebo v cudzine, nikdy nie je definitívne a úplné. Viažu ho k rodnej obci blízki, príbuzní a hroby rodičov. Viaže ho k nej tisíce zážitkov z detstva i z mladosti. A tak rodná obec, i keď v nej už človek nežije, ostáva v spomienkach jedinečným miestom v živote a na svete. Miestom, aké nenájdete nikde inde.

DVADSAŤ ROKOV ŽIVOTA

Ernest Macák

Na opätovné naliehanie bývalého vištuckého duchovného Mons. DDr. Alexeja Izakoviča podobral som sa - nie bez určitého vnútorného zdráhania - napísať o sebe týchto niekoľko riadkov o posledných dvadsiatich rokoch svojho života.

Z Vištuka do Ríma.

V nedobrom zdravotnom stave odviezol ma môj otec v apríli 1968 do Ríma, kde sa už od roku 1952 nachodil môj o rok starší brat Ludvik, kňaz - salezián ako ja. Od Ministerstva vnútra v Prahe som dostal vo februári 1968 dovolenie vystáť sa pod podmienkou, že sa zrieknem štátneho občianstva. Do Ríma som cestoval potom už ako spolid, t.j. človek bez štátneho občianstva. Namiesto pasu mi dalo Ministerstvo cestovný preukaz, ktorý platil šesť mesiacov. Na ten mi Talianske vyslanectvo v Prahe dalo vízum na jeden mesiac, Rakúske vyslanectvo v Bratislave prechodné vízum cez Rakúsko a mohol som cestovať.

V Ríme som sa pomerne rýchlo zbavoval hrozných napätí a fyzického vyčerpania, či ako to vôbec nazvať. Okrem drobnej fyzickej práce nebol som zaťažovaný takmer ničím. A tak som začal pomaly čítať a písať. Náboženské pomery vo vlasti sa po sovietskej okupácii v auguste 1968 z mesiaca na mesiac zhoršovali a bolo treba niečo robiť pre slovenskú mládež. Do oka mi vtedy padol Don Boscov smelý chlapec Miško Magone. Bol to útlý, malý životopis. Postupne rástla vo mne túžba ukázať na ňom slovenským chlapcom, že nijaký chlapec, i keď má povahový, alebo iný kaz, nemá právo hodiť flintu do žita nad svojim životom a budúcnosťou, ba že môže dokázať v živote i niečo veľké. Tak ako to dokázal Miško Magone. Tak vznikla útlá knižočka o Miškovi.

Páter Pio. Muž bolesti a lásky.

Druhá osobnosť, ktorá mi učarila, bol stigmatizovaný kapucín, Páter Pio, ktorý žil v kláštore v San Giovanni Rotondo v Taliansku. Vedel som, ako veriaci na Slovensku priamo hltajú krátku Českú brožúrku od Rakúšana Wagnera o tomto veľkom kapucínovi nášho storočia. Páter Pio mal päťdesiat rokov, na rukách, nohách i na boku otvorené čerstvé a krvácajúce rany. A to práve na tých miestach, na ktorých bol ukrižovaný a prebodnutý Pán Ježiš. Spomenutá brožúra o ňom prebehla denne i dve - tri rodiny. Ľudia prerušovali prácu a rýchlo čítali. Ich susedia sa chodili netrpezlivo spytovať, či ešte neskončili. Z týchto konštelácií mi prišla myšlienka priblížiť veriacim na Slovensku prostredníctvom životopisu pátra Pia niektoré hlavné náboženské skutočnosti a pravdy.

Na sv. omše sa Páter Pio pripravoval v noci dve - tri hodiny. A ľudia ho potom stále nepohnute pozorovali, keď ich slúžil. To mi dávalo podnet súčasne napísať niečo o našich sv. omšiach. Ako na ne chodiť, ako ich prežívať a ako ich potom žiť.

Páter Pio bol vari najväčšom spovedníkom nášho storočia. Tento jeho apoštolát mi dával príležitosť obrátiť pozornosť na túto veľkú Sviatosť našej záchrany a spásy, keď sme niekedy slabí.

Živé, otvorené a veľmi bolestné rany na tele pátra Pia mi dávali príležitosť hovoriť o tom, čo robiť so živými ranami našich bolestí a utrpení.

Takto sa dalo hovoriť v knihe o modlitbe, o bratskej láske a podobne. Ďakujem Pánovi, že som smel a mohol napísať túto knihu.

V bunkri hladu.

Myslím, že v roku 1971 mal byť vyhlásený za svätého poľský mučeník z Oswienčima, otec Maximilián Kolbe. V Ríme žije páter Daniel Faltin, ktorý patrí do rehole františkánov - konventuálov ako P. M. Kolbe. Ten ma raz poprosil, či by som nenapísal aj životopis otca Kolbeho. Knihy sa mi nikdy ľahko nepísali. Otec Kolbe ma však lákal spaľujúcou

podnikavosťou a láskou. Sľúbil som mu to a asi za osem mesiacov bol životopis hotový. Za tie mesiace nenosí človek v mysli a v srdci nič, iba svojho hrdinu. Číta o ňom knihy, robí si poznámky. Pomaly a zvolna sa začínajú vynárať hrubé obrysy knihy. Vtedy začne človek písať.

Posledné týždne som však už pri písaní taký vyčerpaný, že organizmus a psychizmus sa proti písaniu začne brániť. Ba pud sebazáchovy cíti k tomu niečo priam ako odpor.

Horko - ťažko som dokončil rukopis. Potom bolo treba dva - tri týždne oddychovať. Nasledovala podstatne už ľahšia práca: štylistické úpravy, obrusovanie, doplnky, vynechávky, atď.

I tejto knihe som sa veľmi potešil.

Dejiny spásy.

V tom čase, vari aj o niečo prv, začala sa vynárať otázka pokoncilovej katechetickej príručky pre mládež. Žiadali si ju z vlasti, kde sa znovu začalo s násilnou ateizáciou od materských škôl až po univerzitu. Začali sme sa schádzať okolo tejto požiadavky piati saleziáni: Andrej Paulíny, Dr. Rudolf Blatnický, Alojz Ondrejka, môj brat Ľudovít a ja. Po rozličných úvahách a debatách sme sa rozhodli predstaviť mladým ľuďom na Slovensku katolícku vieru a jej skutočnosti ako čosi časové, prítlačivé, úžasne hodnotné a zaujímavé.

Takto začala z mesiaca na mesiac vznikať veľmi hodnotná kniha Dejiny spásy. Každá kapitola mala mať tieto časti:

1. Prítlačivá udalosť ako úvod. 2. Úryvok zo Svätého Písma o náboženskej skutočnosti, s ktorou sme chceli mladého čitateľa oboznámiť. 3. Vysvetlenie úryvku a náboženskej skutočnosti. 4. Naša odpoveď a postoj k tejto skutočnosti. 5. Debatujeme o tejto skutočnosti. 6. Čo robiť, aby sa táto skutočnosť stala i našou skutočnosťou. 7. Súhrn hlavných poznatkov vo forme otázok a odpovedí. 8. Prítlačivé príklady a fakty v živote.

Po čase sme ostali v ekipe traja: Paulíny, Dr. Blatnický a ja. Pri tvorbe každej kapitoly usilovali sme sa postupovať takto:

1. najprv sme o celej kapitole diskutovali, čo by tam mohlo byť, aký úryvok zo Svätého Písma vziať, či dakto pozná nejakú prítlačivú udalosť a fakt zo života, akú literatúru použiť.

2. Mne pripadla potom úloha provizórne vypracovať celú kapitolu, študujúcu literatúru, atď.

3. Paulíny a Dr. Blatnický na základe provizórneho textu kapitolu dotvorili, meniac, dopĺňajúc a pod.

Keď bol rukopis asi po dvoch rokoch hotový, Paulíny zaobstaral zo saleziánskeho vydavateľstva LDC ku knihe krásne ilustrácie. A v r. 1973 uzrela kniha Dejiny spásy svetlo sveta. Stala sa najžiadanejšou knihou na Slovensku. Istý monsignor sa o nej na Slovensku vyslovil takto: „Keby neboli slovenskí saleziáni v zahraničí nič iné urobili pre Slovensko, iba to, že napísali túto knihu, dost by boli urobili“. Dôležitosť knihy potvrdila aj tajná polícia a cenzúra, ktorá po nej s osobitnou starostlivosťou pásla a habala ju.

Lurd, maják atómového veku.

Roku 1974 mal som šťastie prežiť štyri nezabudnuteľné dni v Lurde. Šiel som tam z lásky k Panne Márii, ale aj s osobitným úmyslom vidieť na vlastné oči všetko, čo sa tam vidieť dá. Malo mi to poslúžiť pri napísaní knihy Lurd - maják atómovej doby. Myslím, že táto kniha ma stála najviac štúdia, potu, námahy a vyčerpania. A je azda podnes mojou najmilšou knihou. Keď mi príde do rúk, čítam si z nej, prežívam oduševnenie s akým som ju písal. Obdobne je to aj s druhými mojimi knihami.

Riaditeľom Saleziánov v ústave.

Roku 1976 končí sa moja spisovateľská dráha. Mal som na mysli, nakoľko sa pamätám, napísať ešte niekoľko kníh, napr. o Matke Terézii z Kalkaty a iné. V lete ma však vyšší saleziánski predstavení vymenovali za riaditeľa saleziánskej komunity v Ústave sv. Cyrila a Metoda. Tam sa už nebolo možné na sedem - osem mesiacov sústrediť na napísanie knihy. Ekip, ktorý pracoval na Dejinách spásy, začal pracovať na druhej dôležitej náboženskej príručke pre mládež, ktorej sme dali názov Znak spásy. Mala učiť žiť mladých kresťanov božím životom, ktorý dostali pri krste, kde sme sa stali synmi a dcérami Božími. Je to najvyšší typ života, aký len možno na zemi žiť. Kniha je už takmer na 80 % hotová. Ale tých zo dvadsať percent pre najrozličnejšie príčiny nie a nie až dodnes dokončiť. Okrem priblíženia Božieho života zaoberá sa siedmimi Sviatosťami, ktoré sú prameňmi, kde človek Boží život dostáva, udržiava si ho a ak ho stratil, znovu ho môže pri niektorých Sviatosťach dostať. Zďaleka sa myslelo aj na dajaký tretí diel náboženskej príručky pre mládež. Azda s názvom Život spásy. Bola by to príručka kresťanského života a kresťanskej morálky. Nehovorilo by sa tam len o hriechoch, ale oveľa viac o čnostiach ako o silách, ktorými sa žije denne, ako synovia a dcéry Božie: v práci, v rodine, vo voľnom čase, v kultúre, v politike, v umení, atď. Proti kultúre smrti, ktorou nás nadžgávajú, potrebujeme rozvinúť kultúru života a civilizáciu lásky.

Či takú knihu niekedy dajaký ekip napíše, neviem, ale bolo by to vrcholne potrebné.

Saleziáni v Ústave sv. Cyrila a Metoda.

Riaditeľom saleziánskej komunity v Ústave sv. Cyrila a Metoda v Ríme som bol deväť rokov. Okrem nás tam žila ešte komunita diecéznych kňazov na čele s rektorom Ústavu otcom biskupom Dominikom Hrušovským a komunita sestier Kresťanskej lásky /Vincentínky/ na čele so sestrou Gallou. Sestry mali na starosti kuchyňu, práčovňu, korešpondenciu Ústavu, knižnicu a čiastočne i administráciu Hlasov z Ríma. Z diecéznych kňazov Mons. Štefan Vrablec mal na starosti hlavnú edičnú činnosť Ústavu. Mons. Dr. Anton Botek bol už penzistom a prekladal do slovenčiny Sväté Písmo. Mons. Jozef Vávrovič do ťažkého ochorenia /mozgová príhoda/ pracoval pri vydávaní zborníkov Slovak Studies, ktoré oboznamovali cudzinu so slov. kultúrou a najmä literatúrou. Okrem toho i sám literárne pracoval.

My Saleziáni sme mali s Ústavom zmluvu, podľa ktorej sme pracovali v Malom seminári a v slovenskom gymnáziu, ktoré bolo pre slovenských chlapcov zo zahraničia, ktorí boli u nás v Malom seminári. Veľa a preveľa pracovali i pri písaní, prekladaní, korigovaní a expedícii kníh.

Ja okrem vedenia saleziánskej komunity a Malého seminára učil som aj na gymnáziu svoje odborné predmety: filozofiu a dejepis. No pomáhal som aj pri vyučovaní nemčiny, biológie a pod. Čo sa týka písania, pripravoval som väčšinu textov pre utorkové mládežnícke vysielanie Vatikánskeho rozhlasu. Môj brat Ludvik spolu s Don Rafaelom Černým a s inými saleziánmi robili pri týchto vysielaniach spíkrov. Mládežnícke vysielania začali saleziáni pripravovať v jeseni roku 1968 a pripravovali ich až do roku 1980. Potom nastala 4 - ročná prestávka a odvtedy ich pripravovali ďalších desať rokov až do roku 1994. V tomto roku ich salezián Dr. Rudolf Blatnický pre chorobu musel zanechať.

V Bazileji.

Do švajčiarskeho mesta Bazileja a okolia prišlo po vpáde sovietskej armády do Československa v auguste 1968 niekoľko sto utečencov, medzi nimi i veľa Slovákov. Roku

1971 prišiel medzi nich pracovať ako duchovný vynikajúci slovenský dominikán P. Pius Krivý z Bošáče. Keď o jedenásť rokov zomrel, vystriedal ho v r. 1982 salezián Alojz Ondrejka z Novák. S ním šiel pracovať do Bazileja aj môj brat Ľudovít. Obaja pracovali dovtedy v Ústave sv. Cyrila a Metoda v Ríme. Ich príchodom do Bazileja vznikla v tomto meste malá dvojčlenná slovenská saleziánska komunita.

Jej veľkou úlohou bolo však aj posilať na Slovensko náboženské knihy. Po „normalizácii“ v republike počet náboženských kníh, ktoré prepúšťal poštový úrad Praha 120, cez ktorý prechádzala všetka literatúra zo západu, klesol na minimum. Ba tri - štyri razy do roka vracali všetky tieto zásielky z Prahy späť do Ústavu. V Ústave, prirodzene, na niekoľko týždňov prestali so zásielkami a potom pomaly začali skúšať odznovu. Kým za Dubčeka sa dostávali poštou desaťtisíce a desaťtisíce náboženských kníh z Ústavu na Slovensko, za plnej „normalizácie“ toho bolo prabiedne málo.

Preto sa hľadali nové možnosti ako posilať a pašovať knihy. Pošta Praha 120 v balíčku, ktorý pustila, nechala len tri knižky. Ostatné habala. Preto Ústav začal spájať dve - tri knihy v jednu. K nej dávali do balíka ďalšie dve. Zistilo sa i to, že ak poslal dajaký veriaci Nemec, Rakúšan, alebo Švajčiari balíček kníh na Slovensko, balíček vždy prišiel. Takto vznikla myšlienka hľadať y týchto štátoch väčší počet takýchto veriacich. V Bazileji sa tomuto apoštolátu venoval najmä brat Ľudovít. Cestoval a hľadal v týchto štátoch veriacich, potom im každý polroka poslal tri knižky s adresou, kde balíček poslať. Bola to tichá mravenčia práca, ale i touto cestou sa dostalo nemálo náboženského pokrmu na Slovensko, i slovenským sestričkám v Čechách.

V septembri roku 1987 prišiel som do Bazileja aj ja s klerikom Jozefom Tomšíkom. Prvý rok som vlastne býval v Nemecku v mestečku Weil am Rhein, ktoré je na hraniciach Švajčiarska, kým mi dali Švajčiari povolenie na pobyt. Celý rok som dochádzal každé ráno autobusom do Bazileja, ktorý je tiež na hraniciach. Pracoval som tam ako ostatní Nemci, ktorí chodili denne do Bazileja do práce a na nákupy. Navečer som sa potom vracal späť.

V Bazileji som mohol literárne pracovať pomerne viac ako v Ústave. Posielaval som Dr. Rudolfovi Blatnickému do Ríma príspevky pre utorkové vysielania mládežnícke. On ich upravoval a náš don Rafael Černý ako predtým, chodieval ich aj s inými spíkermi do rozhlasového štúdia nahrávať. Posielaných textov bolo spočiatku veľa, rokmi ich ubúdalo a po návrate do vlasti v septembri 1990 takmer úplne prestali.

Katechetické stredisko.

V novembri 1989 prišlo u nás k radikálnym zmenám na politickom, ekonomickom i kultúrnom poli. V tom čase prišiel do Bazileja saleziánsky kňaz Jozef Kutarňa, ktorý pred niekoľkými rokmi ušiel z vlasti. Študoval v Ríme na našej univerzite spiritualitu. Napísal aj doktorskú prácu a mal čakať dosť dlhý čas na jej obhajobu. Inšpektor Saleziánov na Slovensku, Otec Jozef Kaiser ho poveril zaoberať sa s plánmi a prípravou na založenie Saleziánskeho katechetického strediska na Slovensku. Malo vzniknúť po Kutarňovom návrate do vlasti. Jožko Kutarňa prišiel preto na niekoľko mesiacov do Bazileja. Tu sa podúchal nemčine a spolu sme zhľadali všetky dostupné materiály, ktoré by mohli poslúžiť pri zakladaní a budovaní spomenutého strediska.

Cez veľké prázdniny 1990 som prvý raz od roku 1968 navštívil vlast'. Stretol som sa s rodinou i so spolubratmi saleziánmi a s Jožkom Kutarňom a Jožkom Pravdom sme za ten čas zašli i do Záhrebu a Ľubľany, do chorvátskeho a slovinského katechetického centra. Zaujímalo nás, ako pred rokmi začínali a ako pracujú teraz.

Vo vlasti.

Po návrate do Bazileja v auguste 1990 som požiadal sal. inšpektora z Novary v sev. Taliansku, Don Carla Filippiniho, o dovoľenie ísť pomáhať na tri mesiace spolubratom do vlasti. Dostal SOITI ho, a tak som bol 5. septembra späť na Slovensku. Dňa 12. januára 1991 mi vypršala trojročná doba riaditeľa našej 4 - člennej komunity v Bazileji a tak som už ostal vo vlasti natrvalo.

Inšpektor saleziánov na Slovensku, Otec Jozef Kaiser, sa ma pýtal, či by som nešiel do nášho domu do Šaštína pri Bazilike Panny Márie Sedembolestnej. Ochotne som to prijal. Saleziáni - Ján Malženický, Matej Rompf a Milan Fula - boli tu už od marca 1990. Otec Ján Malženický bol

šastínskym farárom a celou dušou sa venoval reštaurovaniu Baziliky zvonka a začínal reštauráciu veľmi zanedbaného a poškodeného kláštora pri bazilike.

Zakladanie gymnázia.

Asi v novembri 1990 ma Otec Kaiser požiadal, či by som nemohol začať prakticky pre založenie saleziánskeho gymnázia v našom dome v Šastíne. Žiadosť v tomto smere podal na ministerstvo Školstva v máji 1990 už on sám. Dostal i odpoveď, ale veci odvtedy stáli.

V Šastíne sme sa o tejto veci stretli v januári 1991 traja saleziáni - Dr. Andrej Dermek, Štefan Sandtner a ja. Dva dni sme debatovali, ako by asi malo vyzeráť to budúce gymnázium a Saleziánsky študentský domov, ktorý mal byť pri gymnázii. Dve tretiny budovy kláštora sme vtedy ešte nemali, užívalo ich Ministerstvo vnútra ako sklady pre svoje archívy. Pán nám ich vrátil 31. januára 1991, práve na sviatok nášho zakladateľa sv. Jána Bosca.

12. januára v tom istom roku som sa stal riaditeľom šastínskeho domu a spoločnými silami dali sme sa do zakladania gymnázia.

Ešte v roku 1990 na jeseň vzniklo v Šastíne Saleziánske katolícke stredisko. Pracovali v ňom bratia Kutarňovci - Dr. Jozef Kutarňa ako riaditeľ strediska, jeho brat Kamil ako technická sila, Jožko Pravda a ja. Začali sme robiť prvé nesmelé krôčiky, týždenne sme sa stretávali, plánovali a postupne realizovali. Stredisko ostalo v Šastíne necelý rok. V máji 1991 sa presťahovalo do Bratislavy do nášho domu na Miletičovej ulici a tam je až doteraz.

Ja som ostal v Šastíne a hneď ako sme 31. januára 1991 dostali celú budovu kláštora i s dvormi a záhradou, podali sme na Ministerstvo školstva v Bratislave opäť žiadosť o povolenie cirkevného gymnázia v Šastíne a o jeho zaradenie do siete. O niekoľko týždňov sme ju podávali ešte raz. Zdá sa, že niekto tam robil ťažkosti. Napokon však s oneskorením prišiel dekrét podpísaný ministrom Jánom Pišútom 17. 4. 1991, ktorým bolo gymnázium povolené. Bolo treba urýchlene prijímať žiakov do prvej triedy, zorganizovať profesorský zbor a všetko ostatné, aby bolo možné 1. septembra 1991 začať s gymnáziom i so Saleziánskym študentským domovom.

Začiatkom marca 1991 začalo sa naplno pracovať na vnútornej i vonkajšej reštaurácii časti budovy, vrátenej v januári 1991. 15. júla 1991 firma Stabilit z Nového Mesta nad Váhom odovzdala reštaurované poschodie, kde mal byť študentský domov. 15. augusta prvé poschodie s triedami pre gymnázium. Horúčkovite sme zháňali počas celých prázdnin potrebné zariadenia, učebné pomôcky, knihy a pod.

Prvým septembrom nastúpili žiaci i profesori, začala riadna škola a nádejná výchovná práca. V polovici septembra počas najväčšej púte v nedeľu po sviatku Panny Márie Sedembolestnej Otec kardinál Ján Chryzostom Korec, nitriansky biskup, prestrihol pásku pri vchode do budovy gymnázia a posvätil budovu. Otec arcibiskup Ján Sokol bol ešte na konci slávnostných bohoslužieb posvätiť kríže pre triedy.

V školských rokoch 1990 - 1991 a 1991 - 1992 konali sa v Šastíne záverečné teologické štúdiá a dokončievali svoju saleziánsku formáciu viacerí schopní saleziánski spolubratia - inžinieri. Niektorí z nich nastúpili hneď po kňazskej vysviacke v školskom roku 1991 - 92 do nového gymnázia a domova ako profesori a vychovávatelia. Firma Stabilit v zime 1990 - 91 reštaurovala prízemie kláštora.

Otec inšpektor Jozef Kaiser ma poveril aj riaditeľstvom gymnázia. Tak bolo treba postupne a s húževnatou trpezlivosťou budovať obe: saleziánsky dom a gymnázium. Reštauračné práce mal prevažne na starosti Otec Ján Malženický, šastínsky farár.

Nová úloha.

Prišiel školský rok 1992 - 93. V gymnázii som vyučoval dejepis, nemčinu a náboženstvo. To riaditeľstvo by som bol pre veľa a veľa práce i nechal, ale nešlo to. V januári 1992 prišlo veľké prekvapenie. Otcovi Kaiserovi vypršal 6 - ročný mandát saleziánskeho inšpektora.

Niekedy okolo Troch kráľov 1993 mi telefonoval náš regionálny predstavený Don Domenico Britschu z Ríma, či by som mohol v prvej polovici januára prísť do hlavného domu saleziánov na Via Pisana 1111 v Ríme. Cestoval som teda. Hlavní predstavení mávajú vždy v decembri a v januári dôležité spoločné porady a konajú pri nich dôležité rozhodnutia. Keď som sa v Ríme telefonicky ozval don Britchuovi, spýtal sa, či by som mohol na druhý deň, t.j. 15. januára, prísť do hlavného domu tak okolo jedenástej. Súhlasil som.

Hlavní predstavení zasadali aj v ten deň do jedenástej predpoludním. Keď zasadanie skončilo, Don Britchu ma okolo pol dvanástej uviedol k hlavnému predstavenému Don Egidiovi Viganovi. Ten mi hneď po privítaní povedal: Pri poradných voľbách ťa mimoriadne veľká väčšina spolubratov navrhla za nového inšpektora! Nečakal môj súhlas, bol si o ňom istý.

Potom sme hovorili o niektorých prvých krokoch a otázkach. Pri odpovediach ma neraz odkázal na Don Britchu. Potom som si kľakol a prosil o požehnanie. Dal mi ho a povedal, že sa za našu inšpektóriu denne modlí. Rozhovor i menovanie trvali asi dvadsať minút. Skončil slovami: A dávaj si pozor na zdravie! O dvanástej som už sedel naproti nemu v jedálni predstavených.

Prvé kroky.

Po návrate z Ríma do Šaštína bolo treba veci pozariadovať, tak v dome ako aj na gymnáziu.

Vymenoval som nového riaditeľa gymnázia v osobe profesora Augustína Nádaského. On bude súčasne a provizórne vykonávať aj funkciu riaditeľa domu, kým nebude menovaný nový.

Začiatkom apríla som sa s najpotrebnejšími osobnými vecami presťahoval do Bratislavy na Miletičovu, do inšpektoriálneho domu. Ubytoval som sa iba provizórne, lebo dom nebol ešte naplno zariadený. Prvé dva mesiace som pochodil všetkých šestnásť saleziánskych diel na Slovensku, od Bratislavy až po Michalovce. Chcel som nadviazať osobný konkrétny kontakt so spolubratmi, s ich prácou, s miestnymi podmienkami a pod.

Prišli veľké prázdniny. Cez kurzy exercícií mohol som so spolubratmi nadviazať ešte hlbší kontakt. Počnúc novým školským rokom 1993 - 94 začali sme myslieť na jubilejný saleziánsky rok 1994. Totiž 8. 9. 1924, pred sedemdesiatimi rokmi prišli na Slovensko prví dvaja slovenskí saleziáni: Don Viliam Vagaí a Don Jozef Bokor. Pán biskup Dr. Pavol Jantusch, apoštolský administrátor v Trnave im zveril šaštínsku faru a pútnický chrám Panny Márie Sedembolestnej, Patrónky Slovenska. V časti bývalého paulinského kláštora pri bazilike otvorili o niekoľko týždňov súkromné gymnázium pre chlapcov, čo sa chceli stať saleziánmi.

Jubilejný rok.

3. januára 1994 v Žiline sme sa rozhodli na schôdzke temer všetkých saleziánov, že tento jubilejný rok intenzívne prežijeme hlavne v týchto troch oblastiach:

1. Podľa príkladu sv. Jána Bosca ešte viac prehĺbime svoj duchovný a rehoľný život.
2. Podľa príkladu sv. Jána Bosca ešte viac zlepšíme svoju výchovnú prácu medzi mládežou.
3. Oboznámime so sv. Jánom Boscom a jeho výchovnými zásadami čo najviac ľudí v našej vlasti.

Takto sa od januára snažíme žiť svoj jubilejný rok. Cítíme, že Pán Boh a Panna Mária nás požehnávajú.

A ja?

Sily sú len tie, čo sú. Ale i za tie vďaka Pánovi! Za to, že môžem niečo dobré urobiť! Za to, že ešte smiem robiť! Všetko je milosť! Všetko je milosť!

V mojom veku a dnes človek to cíti viac než inokedy! Bohu vďaka! Bohu vďaka! 1 našej milovanej Matke! Za to, že môžem a smiem ešte robiť!

Ernest Macák: KRÁTKY ŽIVOTOPIS MÔJHO BRATA ĽUDOVÍTA,

ktorý leží ťažko chorý v saleziánskom dome na Miletičovej ulici v Bratislave.

Ludvik sa narodil 18. januára 1921 vo Vištuku. Naša matka pochádza zo Šenkvič a tak môj brat prežil svoje detstvo až do povinnej školskej dochádzky v Šenkvičiach. Vo Vištuku potom vychodil štyri triedy ľudovej školy. Dva roky potom chodil do meštianky v Modre, a to vždy aj v zime na bicykli. Myslím, že tie zimy boli preňho strašné. Vtedy to tak robili aj iní chlapci a dievčatá.

Otec chcel mať z neho roľníka. Mňa ako prvorodeného poslal študovať. No Ludvik ktorý sa rád vozil na traktore, na čo sa otec už vtedy zmohol, mu mal pomáhať na poli. Raz, keď práve šli na traktore, otec mu vravel: „Ludvik, ty mi budeš pomáhať.“ No on mu odvetil: „Ale, tatíčko, ja tiež pôjdem študovať do Šaštína ako Erko /Ernest/.“ Otec priniesol aj túto obeť a dal ho študovať do Šaštína, kam prišiel v školskom roku 1934/35. Tam hol dva roky a potom dva roky v Trnave na ulici Jána Hollého, kde dal pán biskup Jantausch saleziánom veľkú budovu, aby v nej otvorili internát a oratórium. Tam prežil dva ruky s nezabudnuteľným saleziánom Augustínom Pozdechom, ktorý sa v prvom roku svojho kňazstva tak vyčerpal, že cez prázdniny upadol do rýchlych suchôt a o šesť týždňov ho pochovali v rodných Hrnčiarovciach.

V roku 1938/39 bol v novíciáte vo Svätom Beňadiku a potom opäť v Trnave vo filozoficko - pedagogickom študentáte, kde súčasne dokončil aj gymnaziálne štúdiá. Po nich robil pedagogickú prax v Bratislave na Miletičovej ulici, na čo spomína ako na najkrajšie roky svojho života. V rokoch 1944 -1948 konal teologické štúdiá. Prvé dva roky /koncom druhej svetovej vojny/ vo Svätom Beňadiku, ďalšie dva vo Svätom Kríži nad Hronom /dnešný Žiar nad Hronom/. Tam ho v roku 1948 vysvätil za kňaza saleziánsky biskup Dr. Štefan Trochta, ktorý celú túto vysviacku aj s podrobnosťami vo sne videl a na druhý deň svojmu spolužiakovi Františkovi Valábekovi opísal - 25 rokov pred jej uskutočnením v talianskom mestečku Perosa Argentina, kde bol prvý Slovenský saleziánsky ústav. Ako novokňaza ho pán inšpektor poslal do Bratislavy na Miletičovu ulicu, odkiaľ chodil na filozofickú fakultu Komenského univerzity, kde študoval nemčinu a filozofiu. Súčasne pracoval v oratóriu. Mal na starosti mladíkov od 16 do 25 rokov. Bol to Krúžok don Bosca, v ktorom úspešne pracoval.

Po prvom roku univerzitného štúdia išiel na brigádu na Trať mládeže medzi Hronskou Dúbravou a Banskou Štiavnicou. Tuto trať mládežnícka organizácia „ČSM“ považovala za svoju. Preto organizovala a posielala tam študentské brigády, najmä cez veľké letné prázdniny. Cez prázdniny v roku 1949 išiel tam už v júni aj on pracoval, a to aj preto, aby mohol pre tých brigádnikov, ktorí budú mať záujem, slúžiť aj svätú omšu. V tomto štiavnickom údolí v osade Kozelník, kde bola veľká pila, postavili pod stromami oltár a brigádniči si posadali na popílené brvná. Na týchto omšiach sa zúčastňovalo okolo tisíc až tisícpäťsto chlapcov a dievčat. Ak sa dobre pamätám, brat v júni pracoval v piatom tábore. Jeho čata podávala 120 - 130 % výkony. Neraz boli víťazmi táborovej vlajky za pracovný výkon.

Raz sa stalo, že v rámci osvety prišiel do ich tábora rečník za „Katolícku akciu“. V júni 1945 Komunistická strana založila v Prahe takzvanú Katolícku akciu. Bola to falošná Katolícka akcia, ktorej cieľom bolo odtrhnúť Katolícku cirkev od Ríma. Po tomto zjazde v Prahe chodili členovia tajnej polície po farách a zháňali podpisy pre túto akciu. Pius XII. 20. júna 1949 celú túto „Katolícku akciu“ exkomunikoval, a tým bol jej osud spečatený. No podpisy sa pre ňu ďalej zbierali. V tom prišiel do ich tábora kultúrny pracovník trate mládeže a začal aj on zbierať podpisy a hovoriť o novej Katolíckej akcii, ako aj proti biskupom a pod. Keď došlo k diskusii, brat Ludvik ho pádnymi dôkazmi - ako sa vraví - položil na lopatky, lebo ten človek sa ani len trochu nevyznal v tom, o čom mal hovoriť. A len čo mu dal nejakú otázku, hneď prišiel do rozpakov. Chlapci a dievčatá búrlivo tleskali a keď sa malo za „Katolícku akciu“ hlasovať, všetci protestne vyšli von a vôbec sa nehlasovalo.

Neskôr sa však zverejnilo, že všetci jednohlasne boli za „Katolícku akciu“. No tento mládežnícky potlesk bol pre brata osudný. O týždeň ho vyhodili z Trate mládeže a koncom septembra prišli na Miletičovu ulicu v Bratislave dvaja mladí páni, ktorí spolubratom, čo stáli na dvore, vraveli, že sa chcú rozprávať s Ľudovítom Macákom. Keď sa im predstavil, povedali mu, že sú od polície a že ich má zaviesť do izby, aby mu spravili prehliadku. Ostatní spolubratia vôbec nevedeli o čo ide a rozprávali sa ďalej. Keď spravili domovú prehliadku povedali mu, že má ísť s nimi, že však sa vráti. No vrátil sa až po trinástich mesiacoch, ktoré strávil vo vyšetrujúcej väzbe. Vyšetrovanie sa točilo okolo trate mládeže. Obviňovali ho, že tam kazil pracovnú morálku. On im však povedal, že môžu zavolať za

svedkov tých 150 chlapcov z jeho tábora, ktorí dosvedčia, že to nie je pravda. Boli tiež zvedaví, kto ho poslal na Trať mládeže, či biskup alebo inšpektor Jozef Bokor. Povedal, že nik ho tam neposlal, ale že išiel tam ako vysokoškolský študent ako ostatní študenti vykonať si svoju vlasteneckú povinnosť. Keď videli, že nič nezmôžu a že obvinenia, ktoré poslali z Trate mládeže nesedia, usilovali sa dostať od neho podpisy a, svedectvá proti biskupom. Myslím, že vtedy sa už začínal proces proti biskupom, ktorý vyvrcholil v januári 1951 odsúdením pána biskupa Vojaššáka, Buzálku a Gojdiča na vysoké tresty, dokonca dvoch na doživotný žalár. Keď to nechcel podpísať, tak ho zbili, že pri odchode z vyšetrovačky topánky si musel nieť v rukách, lebo nohy mal také opuchnuté, že si ich nemohol obuť. Po prvom procese ho nechali vo väzení, pretože nebolo skutkovej podstaty. Obvinenia neboli ničím podložené. A tak sa stalo, že po trinástich mesiacoch ho prepustili z väzenia. Poslednú noc vo väzení strávil s jedným mladým mužom, menom Šimončič, ktorý bol odsúdený na trest smrti. Tento odsúdenec si veľmi žiadal stráviť túto poslednú noc s mojím bratom, s ktorým sa už predtým vo väzení stretol.

Keď Ludvika prepustili, my sme už boli v koncentračnom tábore a on nevedel, či ho tiež neodvlečú do Podolínca. Preto sa určitý čas skrýval v niekoľkých rodinách. Keď videl, že ho nik nehľadá, vyšiel z úkrytu a našiel si v Bratislave prácu na akejsi stavbe. Hlavný inžinier ho prijal ako robotníka, lebo ako kňazovi, ktorý bol prepustený z väzenia nemohol dať iné miesto. Postupne začal aj tajne apoštolovať. Chystal sa, že cez veľké prázdniny bude pomáhať kázať duchovné cvičenia našim roztrúseným mladým spolubratom. Do toho však prišla vážna nehoda. Začiatkom apríla 1951 náš nebohý spolubrat Títus Zeman viedol veľkú výpravu saleziánov cez rieku Moravu, ktorá bola veľmi rozvodnená /viac ako 4 m vody/ a preto sa nemohli dostať na druhú stranu. Utrmácaní účastníci výpravy hľadali pomoc u miestnych obyvateľov. No tí miesto pomoci upozornili na nich bezpečnostné orgány, ktoré zmobilizovali pohraničné stráže a vojsko. Niektorých čoskoro pochytili, ostatných hľadali. V čase, keď sa títo skrývali, bol ich brat Ludvik navštíviť. Medzi nimi Dr. Dermeka, don Paulíka a iných. No o niekoľko mesiacov polícia už aj jeho hľadala. Chceli ho znovu zavrieť preto, že neoznámil týchto svojich spolubratov, ako to žiadal vtedajší zákon, podľa ktorého každý kto vedel, že sa niekto chce dopustiť dajakého priestupku, bol povinný to oznámiť. Keď sa dozvedel, že idú po ňom, najprv sa niekoľko týždňov skrýval na severnom Slovensku a potom ho istý moravský chlapec, ktorý občas prechádzal z Rakúska do Československa, v jeseni 1951 previedol spolu s ďalším spolubratom a jedným manželským párom cez južné Čechy do Rakúska.

Brat potom zakotvil v rakúskom saleziánskom ústave v Linzi, kde začal učiť prvákov a druhákov náboženstvo a zdalo sa, že tam zostane. Ale v máji 1952 sa zúčastnil veľkej púte, ktorá sa konala v Turíne na počesť Panny Márie Pomocnice kresťanov. Tam ho stretol jeden z hlavných predstavených, don Peter Tirone, a povedal mu, aby išiel do Ríma, kde ho čaká Dr. Anton Botek a prosí, aby tam pracoval na časopise „Hlasy z Ríma“, ktorý tam založili, ale nemajú redaktorov. Preto sa už do Linca nevrátil, ani po svoje veci. Čo potreboval, kúpili mu v Ríme, kde zostal pracovať v redakcii „Slovenské hlasy z Ríma“. Tam spolupracoval s Dr. Antonom Botekom a Dr. Xaverom Číkom, ktorý napísal Dejiny Marietálu. Na prvé číslo časopisu dostali subvenciu, ale hneď im povedali, že na ďalšie im už nebudú môcť dať. Neprajníci sa im smiali, že časopis hneď po prvom čísle zanikne. Oni však dostali z Ameriky bohaté štipendium na sväté omše /za každú 5 dolárov/. Vtedy mal dolár v Taliansku veľkú cenu. Za jeden dolár sa tam dalo jeden deň pekne vyžiť a ostatné im zvyšovali na vydavateľskú činnosť. Takto to šlo, až kým sa časopis trochu nezmožil a nepostavil na nohy. Neboli len redaktormi, ale aj administrátormi. Časopis nielen písali, ale aj balili písali adresy, lepili známky, potom naložili na malú káru a pekne odviezli na poštu.

Rodičia doma až do roku 1958 nevedeli, kde im syn zmizol, či je vo väzení alebo čo sa s ním stalo. Až na sté výročie lurdských zjavení v roku 1958 dostali od neho prvú kartu a dozvedeli sa, že žije.

V roku 1959 mali v severnom Taliansku kňazskú vysviacku piati slovenskí saleziáni, ktorí v 1950 roku utiekli z vlasti, aby sa mohli stať kňazmi, a tam jeden z nich nadhodil, či by sa nemal založiť malý seminár, v ktorom by sa vychovávali kňazi pre Slovensko, kde boli všetky biskupské a rehoľné semináre zatvorené a jestvovala iba teologická fakulta, ktorá smela prijať ročne len 25 bohoslovcov, čo bolo tak málo, že nestačilo nahradiť zosnulých kňazov. Brat sa toho chytil a cez prázdniny v roku 1959 cestoval do Ríma. To bol základ malého seminára. Prístrešie im poskytli talianskí saleziáni, ktorí mali ašpirantát pri katakombách svätého Kalixta. Keď bolo o niekoľko rokov chlapcov už viac, bolo treba myslieť na dajaký iný ústav. Tak vznik[a myšlienka založiť Ústav sv. Cyrila a Metoda. V Ríme sa zišli tamojší Slováci a rozhodli sa založiť ústav, v čom by im mohli finančne pomôcť americkí Slováci. Hlavným dôvodom založenia ústavu bol malý seminár. Americkí Slováci totiž vedeli, že v minulom storočí prišlo do Spojených štátov 27 slovenských kňazov a tí im pomohli postaviť sa na

nohy: po stránke náboženskej a kultúrnej slovenskými školami, ale aj sociálnej rozličnými spolkami /Jednota, Katolícky sokol, atd./. Z vďačnosti za to aj oni chceli podporiť výchovu kňazov v malom seminári, čo bolo hlavným dôvodom budovania Slovenského ústavu. Ústav bol posvätený v roku 1963, na tisícste výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda do našej vlasti. Posvätil ho kardinál Tisserant.

Z katakomb sv. Kalixta sa malý seminár presťahoval do Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda, kde bol brat v rokoch 1963 - 1966 prvým direktorom saleziánskej komunity ako aj predstaveným seminaristov. Keďže bol veľmi vyčerpaný, musel to prerušiť a ísť si na jeden rok odpočinúť. Šiel za kaplána k sestričkám v severnom Taliansku. Po roku sa vrátil do Ústavu, kde vyučoval v malom seminári, ktorý sa neskôr stal slovenským gymnázium. Keďže bol nadaný učil tam nemčinu, angličtinu, matematiku a iné potrebné predmety.

V roku 1982 prechádza do švajčiarskeho Bazileja, odkiaľ organizuje distribúciu slovenských náboženských kníh do vlasti. Vo Švajčiarsku, Nemecku a Rakúsku hľadá veriach, ktorí by boli ochotní pod svojím menom posilať slovenské knihy na Slovensko.

V roku 1985 mal vážnu mozgovú príhodu, z ktorej sa však po niekoľkých týždňoch dostal. V roku 1991 sa vracia do vlasti do novozaloženého Gymnázia svätého Jána Bosca v Šaštíne, kde poldruha roka vyučuje nemčinu a angličtinu. No vo februári 1993 začal pociťovať ťažkosti s dýchaním. Zaviezli ho na vyšetrenie do nemocnice v Podunajských Biskupiciach, kde mu za 8 mesiacov nevedeli zistiť presnú diagnózu. Po ôsmich mesiacoch ho spolubratia previezli do saleziánskeho domu v Bratislave na Miletičovej ulici, kde trpí a trpezlivo znáša svoj kríž, obetujúc to za Cirkev a za saleziánske dielo na Slovensku.

Z jeho literárnych prác poznáme knihu Malý hrdina, v ktorej podáva životopis Dominika Savia. Z vysielaní Vatikánskeho rozhlasu, kde pracoval 12 rokov ako „spíker“, zostavil 6 knižočíek zvaných Klásky. Sám vypracoval nejedno vysielanie a napísal nejeden článok.

Teraz nech mu Pán pomáha trpezlivo a záslužne znášať kríž neprestajného pripútania na lôžko.

Žiaľ, posmrtná poznámka: Vištucký rodák, cenný človek Ľudovít Macák umrel v Bratislave 18. decembra 1994. Pochovaný je medzi saleziánmi v Šaštíne. Pochoval a nad hrobom rozlúčil sa s ním biskup Dominik Hrušovský, ktorý s nebohým dlhé roky spolupracoval v Ríme, v zahraničí. Umieral odovzdaný do vôle Stvoriteľa. Posledné týždne bolestivého života až hrdinsky spríjemňovala mu rodná sestra viacročná väzenka.

SLOVENSKÁ RODINA

Rok 1994 zasvätený rodine, je príležitosťou zastaviť sa pri jednej, donedávna vari typickej slovenskej rodine. Zájdime si do obce Vištuk a nazrieme k Jurčovičovcom. Rodičia Jozef /1869 -1929/ a matka Terézia /1870 - 1959/ obohatili slovenskú pospolitosť desiatimi deťmi /jedno z nich zomrelo maloleté/, z ktorých si náš národ môže s hrdosťou pripomenúť troch.

V I L I A M /1893 - 1915/ bol nadaný s obdivuhodným zrelým slovensko - slovanským povedomím už v mladosti. Roľnícki rodičia mu umožnili základné, aj vyššie vzdelanie a ako to dokumentuje aj fotografia, pripravoval sa na kňazské povolanie. Žiaľ, do života vstupoval v čase maďarizácie. Bohoslovie musel opustiť. Odišiel do Prahy, odkiaľ musel narukovať. Mame na rozlúčku povedal: „Mama, ja do Rusov strieľať nebudem.“ Už v roku 1915 dostali rodičia úradnú správu, že Viliam je mŕtvy. V rodinnej tradícii sa však uchovalo presvedčenie, že nezahynul v boji.

B E R N A R D Í N A /1913 - 1945/. Volali Ju Bernuška. Vo Vištuku ešte žijú pamätníci, ktorí poznali to čiperné, nadané a slušné dievča, ktoré rado chodievalo do kostola a pomáhalo pri jeho ozdobovaní. Aj Bernuška sa rozhodla zasvätiť svoj život Bohu a ľuďom. Stala sa rehoľnicou. Talentovanejšia a charakterovo čistejšia rehoľa umožnila kvalitnú prípravu na vysokoškolskej úrovni. Po ukončení Bernuška odišla ako misionárka do zámoria, kde ju čakala skorá smrť. Počas krutých bojov o Manilu /Filipíny/ medzi Japonskom a USA bola sestra Bernuška - Victimária v kryte, upravenom na kaplnku. Po plnom zásahu nezostalo tu nič ani z 15 obyvateľiek, medzi ktorými bola aj ona. Po prechode frontu našli v rozvalinách krytu zlatú guľôčku - zvyšky kalicha a sem - tam kúsky plátna.

FERDINAND /1910 - 1981/, ďalší z rodiny Jurčovičových, bol nadaným dieťaťom, charakterným človekom, ktorý sa postupne vypracoval na vzdelaného hospodárskeho odborníka. Životy jeho dvoch súrodencov ukončili sa za vojny, jeho život až po nej. Nahradili ho skúsenosti politického väzňa, aby potom „na slobode“ sa mohol starať o rodinu, medzi iným aj ako kŕmič býkov.

Slovenská rodina v minulosti, vďaka aj svojim zmyslom pre rodinnú česť, vedela zachraňovať ohrozenú slovenskosť našich obcí. /Redakčná poznámka: V prítomných dňoch Vištučania pokúšajú sa v ďalekej Manile odhaliť pamätnú tabuľu slovenskej misionárke - svojej rodáčke/

V jubilejnom zborníčku Vištuka, vydanom obcou, sú aj fotografie Viliama a Bernušky - Victimárie s podrobnejšími životopismi /na str. 69/.

ZO SPOMIENOK XAVERIE A. POKOJNEJ

Z vištuckej farnosti Pán si povolal k duchovnej službe šesť kňazov - rehoľníkov a osem rehoľných sestier.

Prvé primície mal Anton Macák, salezián. v roku 1938. V roku 1940 holi primície P. Fidela Jurčoviča, františkána, neskoršieho provinciála rehole. Po roku 1945 mal primície Ernest Macák, salezián, terajší provinciál Saleziánov. Potom jeho brat Ľudovít Macák, salezián, ktorý pod menom Bohuslav mával vo Vatikánskom rozhlasu príhovory pre mládež v čase totality. Ďalší salezián František Šimna, ktorý už zomrel, posledný Rudolf Granec, ktorý už nemohol mať doma primičnú svätú omšu.

Prečo holi viacerí saleziánmi? Anton Macák bol strýko oboch mladších Macákových, za ním išli jeho synovia. Saleziáni holi v Šaštíne. kam naši veriaci chodievali na púte. Bola tu nová rehoľa, ktorá svojou činnosťou priťahovala mládež.

Z Katolíckych novín sa dozvedáme bližšiu správu o S. Victimarii - Bernardíne Jurčovičovej. ktorá bola misionárkou Kongregácie služobníč Ducha Svätého. V roku 1933 prišla na Filipíny, kde vyučovala ako profesorka na Vysokej škole. Ako 32 ročná zomrela pri priamom zásahu bomby do ich krytu v marci r.1945.

S. Serafia - Gabriela Kulifajova vstúpila do kongregácie Najsvätejšieho Spasiteľa. Podľa slov jej mladšej sestry Gabriela chodila do školy v Modre u Uršulínok a oni ju upozornili na mladú kongregáciu. Tu sa osvedčila aj ako dlhoročná generálna predstavená.

Sestier uršulínok holo šesť: S. Valéria - Anna Krajčovičová, S. Veronika - Anna Líšková, S. Uršula - Ernestína Kulifajová. S. Assumpta - Anna Kulifajová, S. Xavéria - Augustína Pokojná, S. Domitila - Marcela Líšková. V roku 1950 museli opustiť kláštory a činnosť a putovať po Slovensku.

Mladšie boli dané do Čiech, kde pracovali v továrňach, neskôr aj v ústavoch pre deti. S. Domitila prišla do Bratislavy, kde v službe kostolníčky pracuje podnes.

K Uršulínkam šli viaceré preto, že bol styk s Modrou a tiež s Trnavou, kde študovali potom na gymnáziu alebo na učiteľskom ústave.

Serafia Gabriela Kulifajová. Narodila sa 4. septembra 1899 vo Vištuku. Zomrela 13. marca 1984 v Kláštore pod Znievom. Už ako mladé dievča chodievala so svojimi rovesníčkami do kláštora Uršulínok v Modre, kde Uršulínky viedli Mariánsku kongregáciu dievčat. V roku 1920 vstúpila do kongregácie Dcér Najsvätejšieho Spasiteľa. Do jej života tvrdo zasiahol pohon proti rehoľnícom. Boli násilne vysťahované z kláštorov a presídľované z roboty do roboty z miesta na miesto. V roku 1947 bola zvolená za generálnu predstavenú a zostala v tomto úrade do roku 1970. V týchto smutných rokoch rehole boli na vymretie. Predstavená chodievala na pohreby, nie na prijímanie do rehole. Kongregácia Najsvätejšieho Spasiteľa bola menšou rehoľou. Mala štyri provincie: Slovenskú, Česko - moravskú, Maďarsku a Nemeckú. Najpočetnejšou bola slovenská asi s 200 členkami. Dnes má 171 členiek. - Pri pohrebe vložili sme do hrobu aj hrudku vištuckej zeme, lebo svoju rodnú obec nosila v srdci aj na konci svojho života, ktorý prežívala „na vozíčku“.

SPOMIENKY NA SESTRU VICTIMÁRIU Z KONGREGÁCIE SLUŽOBNÍC DUCHA SVÄTÉHO.

V Katolíckych novinách 1. mája 1994 bolo uverejnené, že mladí Slováci pôjdu na Kvetnú nedeľu roku 1995 na celosvetové stretnutie so Svätým Otcom v Manile. Okrem iných prekvapení bude pre nich aj hrob sestry Victimárie, rodenej Bernadety Jurčovičovej z Vištuku. i Ako rada by som sa pripojila a položila kytičku čerstvých kvetov z rodnej zeme, ktorú ona z lásky k duším opustila. Dnes už len spomínam...

Ako 12 ročné dievčatá sme sa stretli a štyri roky sedávali vedľa seba v jednej školskej lavici v Modre, v Štátnej meštianskej škole koedukačnej. Boli to roky úprimného priateľstva. Obe sme pochádzali z viaceretnej katolíckej rodiny. Stretli sme sa u sestier Uršulínok v Modre, ktoré nás ubytovali. Dzinka, ako sme ju familiárne volali, odišla po roku k svojej sestre v Modre, kde bývala do ukončenia školy. V čase nášho stretnutia bola predstavenou šesťčlennej komunity Matka Mariana Budzelová, učiteľka. Táto dobrá duša nám nahrádzala domov.

V čase keď Bernardínka bola ešte doma, sestry Kongregácie služobníc Ducha Svätého robili v okolitých obciach nábor mladých ľudí pre misie. Tak sa Bernadetka spoznala s týmito sestrami a s ich poslaním. Do citlivého srdca dievčatka bolo zasiaté semeno, ktoré po rokoch natoľko zmocnelo, že sa jej splnila túžba nasledovať volanie Pána Ježiša a ísť do Jeho vinice ďaleko od rodnej obce. Čo všetko musela prekonať kým dosiahla vytúžený cieľ, už čiastočne opísala sestra M. Pavla Tóthová v spomenutých novinách.

| Ja idem spomínať len roky spoločne prežité v meštianskej škole. Ako žiačka bola nielen nadaná, ale aj mimoriadne usilovná. Pre jej veselú a vtipnú povahu bola v celej triede obľúbená.

Zamestnávala ju myšlienka na misie. Od sestier vedela, že k tomu musí ovládať cudzie reči. Preto keď v škole vyhlásili, že sa ako nepovinný predmet bude vyučovať nemčina, ona bola prvá, ktorá sa hlásila. A čo povedať o jej duchovnej príprave? Denne sme chodili ráno na sv. omšu, prvý rok spolu z kláštora, neskôr keď už bývala u svojej sestry, sme sa stretali v kostole. Sv. omša bývala o štvrt' na osem vo farskom kostole. U jej sestry sme sa potom obe naraňajkovali a bežali do školy.

V druhej triede nás prijali ako čakateľky do Mariánskej družiny. Dostali sme mariánsky medailón na zelenej stužke. Bernadetka to brala vážne. Prezradila mi, že si doma urobila oltárik so sochou Panny Márie, kde sa modlievala aj za sestričky misionárky. Takto živila svoju tajnú túžbu. A ako vidíme, Pán Boh tieto šľachetné túžby nenechal nevypočuté.

Prišiel čas našej rozlúčky. Ona bola prijatá do Učiteľského ústavu v Modre, ja som išla do Trnavy, do ústavu k sestrám Uršulínkam. Objali sme sa so slovami „Do videnia“. Viac sme sa už nestretli. Po skončení Učiteľského ústavu odišla do Rakúska /do mesta Stockerau/, kde sa pripravovala na svoje náročné poslanie.

Mária Szabová, rod. Bolečková

HROB SESTRY VICTIMÁRIE.

„Mladých Slovákov, ktorí pôjdu na Kvetnú nedeľu v roku 1995 na celosvetové stretnutie mládeže so Svätým Otcom, čaká zvláštne prekvapenie: hrob slovenskej misionárky, 32 - ročnej sestry Victimárie.

Jednou z možností, ako sa zbližiť s krajinou, v ktorej sa v roku 1995 uskutoční celosvetové stretnutie mladých so Svätým Otcom, je aj príležitosť spoznať misijné dielo a smrť slovenskej sestry Victimárie, rodenej Bernardíny Jurčovičovej z Vištuka.

Na svoje náročné poslanie sa sestra Victimária, z Kongregácie služobník Ducha Svätého, po skončení Učiteľského ústavu v Modre pripravovala v kláštore v Rakúskom meste Stockerau. Vlastná príprava spočívala v sebazdokonalovaní, a to po stránke duchovnej i odbornej. Zamerala sa hlavne na jazyky, a to na angličtinu a španielčinu. Po zložení rehoľných sľubov odišla na štúdiá do Steylu v Holandsku.

Jej prvým misijným územím sa v roku 1933 stali Filipíny. Tu pôsobila ako profesorka na College Holy Chost v hlavnom meste Manile. V dôsledku vojny /1939 - 1945/ a prudkých bojov medzi Japoncami a Američanmi sa odsťahovala spolu so 115 sestrami do kláštora v mestečku St. Thomas. V marci 1945 toto mestečko často bombardovali a preto sestry žili v kryte, vykopanom v záhrade kláštora. V prostriedku krytu mali tabernákulum s Najsvätejším, kde sa modlili a žili spolu s Ním. Ich kryt však dostal priamy zásah bomby, takže z posvätných nádob zostali len stopené zlaté gule. Po eucharistickom Spasiteľovi a jeho verných strážkyniach sa na povrchu nenašlo nič. Len kúsky šiat ležali sem - tam rozhádzané, ktoré sa pri dotknutí rozpadli na popol.

Jednota sestier a bezprostredné spojenie s Kristom aj v ohni bojov je výzvou k jednote mladých celého sveta i s Kristovým nástupcom na zemi - Svätým Otcom aj na Filipínach.“

Sr. M. Pavla Tóthová CFSS (Katolícke noviny 109, 1.mája 1994, č. 18, s.14).

VISTUCKÝ UČITEL JÚLIUS STRMEŇ / 1887 - 194 /.

Bývalý riaditeľ, nateraz vištucký učiteľ Dušan Škarčák, zostavil krátke dejiny vištuckej školy. Podľa zoznamu na vištuckej škole pôsobilo, resp. ešte pôsobí, spolu 143 učiteľov, medzi nimi aj Július Strmeň. Jeho Dušan Škarčák v rukopisnej práci „Rozvoj školstva v našej obci“ uvádza slovami „Významnou osobnosťou na úseku vzdelávania“. Potešilo nás to, lebo rozvoj školstva na dedinách bol ozaj náročný. Napr. v jednej triede bolo až 100 žiakov. Stálo by za to vydať Škarčákov rukopis aspoň pre oboznámenie občanov s nedávnou, až neuveriteľnou skutočnosťou na poli dedinskej kultúry, čo však nieje našim zámerom /Základ je aj v Zborníku „Vištuk - 750 rokov“. Nás zaujíma aká - taká správička o náplni Strmeňovej kultúrnej činnosti, lepšie povedané o jeho pokusoch povzniesť obec Vištuk.

Aspoň niekoľko poukazov. Vytrvale vysádzal stromovú cestu smerom na Budmerice. Ktosi povedal, že aspoň tri razy mu občania stromky odniesli, ale on opakoval svoj zámer - úspešne. Sám obrábal roľu. Na vtedajšie pomery bol odborníkom: ako predchádzať ochoreniam dobytka, aké osivo užívať - aj na základe vlastných skúseností, ktoré čerpal z literatúry, živelné potrebnej najmä keď začala parcelácia a to práve pre nových majiteľov roľ, ktorí s obrábaním mali malé skúsenosti, ak vôbec mali.

Vo Vištuku nebola pošta, len v Budmericiach. Ale čo s listami napr. vystaľovalcov v cudzine...

Zvláštnou Strmeňovou obľubou boli včely. Sám ich mal a odborne odporúčal občanom, z nich ešte dvaja - traja žijú. Strmeňovo meno aj dnes sa spomína ako „učiteľa“ štepenia. Aj kríky v opustených potôčkoch štepil. Chlapcov učil aj tomuto a oni mali radosť, keď sa štep ujal. Nedokázal som si overiť: vraj z Rakúska priniesol pre Vištuk netypické včely, ktoré sa však ujali.

Azda nezaškodí doplniť riadky o Strmeňovi. V spoločnosti ženského sveta čestne zastupovala svojho manžela Mária Strmeňová, rod. Takáčová z Trnavy. Zdá sa, že to bola učiteľka - žena, ktorá neodmietala poučenie o starostlivosti o deti, o domácnosť a pod.

MARIÁNSKE HODINKY

Ja osobne stretol som sa s krásou tejto mariánskej pobožnosti vtedy, keď sme začali s obnovou trnavských mariánskych pobožností v roku 1939. Tam sa premodlievali trnavské kongreganistky. Vo Vištuku sme zaviedli tieto hodiny v roku 1981 - vždy raz mesačne.

Spevácky zbor tvorili: Františka Radakovičová, Daniela a Andrea Uhlárová, Jarmila Melišková, Katarína Poláková, Mária Podhorská, Ivetka Lopošová, Alena a Jana Kordošová, Daniela Polakovičová, Jozef Jelinek.

Zbor miništrantov počítal dvadsať väčších chlapcov. Osvedčili sa ako ukáznená skupina. Postupne ochotne vykonávali v pôste premodlievanie cez Krížové dni.

Všetci prvoprijímajúci v roku mali vždy pridelenú osobitnú miništrantskú úlohu.

H o d i n k y - začali spievať ako prví:

Marta Nagyová, Iveta Lopošová, Danka Polakovičová, Danka Radakovičová, Fanka Radakovičová, Alenka Kordošová, Jozef Jelínek. Prvé hodinky v roku 1980.

H o d i n k y - ktorí spievajú teraz:

Zuzana Šuplatová, Dana Ábelová, Michaela Ondrušková, Lydka Bednáriková, Lucia Kulifajová, Lucia Vráblová, Andrea Sudinová, Martina Sudinová, Jana Sudinová, Maja Bublavá, Kamila Uhlárová, Lenka Šuplatová, Paťa Vráblová, Silvia Vráblová, Darinka Poláková, Viera Ležáková, Silvia Ležáková.

H o d i n k y - spievali:

Január: Zuzana Šuplatová, Darinka Poláková, Danica Hábelová, Michaela Ondrušková, Lucia

Kulifajová, Kamila Uhlárová, Lýdia Bednáriková. Február: Danica Hábelová, Michaela Ondrušková, Kamila Uhlárová, Lucia Kulifajová, Lýdia Bednáriková.

Marec: Lucia Kulifajová, Zuzana Šuplatová, Danica Hábelová, Michaela Ondrušková. Apríl: Michaela Ondrušková, Danica Hábelová, Lýdia Bednáriková, Kamila Uhlárová, Zuzana

Šuplatová. Máj: Darinka Poláková, Zuzana Šuplatová, Danica Hábelová, Michaela Ondrušková, Lýdia

Kulifajová, Lýdia Bednáriková, Kamila Uhlárová. Jún: Danica Hábelová, Michaela Ondrušková, Lýdia Bednáriková, Lucia Kulifajová.

Ku krásnym tradíciám vištuckých veriacich patrí každoročná pobožnosť k Lurdskej Panne Márii dňa 11. februára, ktorá je spojená so sviečkovou procesiou. Každú poslednú nedeľu v mesiaci bývajú na litánie „Hodinky“. Je to milá pobožnosť k Panne Márii, ktorú krásli spevom k Panne Márii dievčence z miestnej Základnej školy. Tradíciou /obnovenou/ sa tiež stáva stretnutie vištuckých veriacich z blízkeho okolia v Budmerickom lesíku dňa 15. augusta pri soche Panny Márie, pri slávení jej sviatku Nanebovzatia.

ZDRUŽENIE SPOLKU SVÄTÉHO RUŽENCA.

Skupiny - „Ruže“ - vedúce a členovia s dátami narodenia.

1. Ruža - Helena Grancová (10.10.1918). - Irena Kosnáčová (20.9.1937), Ľudmila Kulifajová (7.4.1961), Eva Grancová (12.1.1952), Marta Fabiakovičová (16.10.1935), Mária Cetlová (25.9.1951), Mária Gašparovičová (31.10.1928), Katarína Kráľovičová (11.11.1935), Anna Uhlárová (6.5.1937), Irena Krajčovičová (10.3.1904), Mária Bednáriková (28.9.1912), Mária Hábelová (3.9.1927), Jozefína Bachratá (14.3.1935), Viktória Košanová (21.2.1926), Mária Blahová (1.1.1945).

2. Ruža - Františka Pešková (30.4.1921). - Jozef Kulifaj (1.8.1942), Lýdia Jurčovičová (5.6.1945), Amália Flórová (10.3.1913), Filoména Stojkovičová (1.6.1929), Alojzia Pešková (24.6.1943), Vilma Brichtová (27.7.1919), Augustína Janečková (20.11.1927), Františka Uhlárová (2.12.1914), Berta Kolátová (6.9.1928), Mária Nováková (28.2.1919), Emília Kulifajová (14.5.1919), Helena Kunáková (9.9.1922), Mária Bilská (8.9.1945), Eva Jurčovičová (3.3.1945).

3. Ruža - Marika Nováková (29.11.1925). - Anna Kulifajová (21.7.1948), Mária Mizerová ml. (28.10.1945), Anna Mrvová (10.5.1945), Veronika Sobotová (28.4.1944), Helena Čaputová (30.8.1932), Justína Kulifajová (29.4.1930), Mária Jurčovičová (6.12.1932), Vlasta Suchanská (2.9.1961), Paulina Poláková (4.2.1947), Rudolf Polák (29.11.1942), Marta Radakovičová (6.12.1932), Ľudmila Pešková (17.6.1963), Anna Huková (11.1.1946), Rozália Mináriková (13.4.1946), Jana Radakovičová (31.12.1962).

4. Ruža - Jozefína Kulifajová (9.9.1943). - Augustína Ochabová (25.11.1928), Justína Mrvová (25.5.1930), Mária Kolková (3.3.1939), Paulina Kolková (28.12.1918), Petronela Hrdlovičová (29.5.1913), Anna Barteková (25.8.1929), Agneša Garasová (9.2.1951), Jozefína Nápravníková (16.1.1926), Marta Macáková (3.12.1946), Magdaléna Parajková (26.11.1926), Anna Jurčovičová (20.11.1919), Vilma Stojkovičová (6.5.1931), Anna Nagyová (1.3.1944), Marta Bordáčová - Nagyová (4.3.1970), Anna Baxová (24.11.1923).

5. Ruža - Zuzana Šuplatová (19.8.1980). - Anna Stojkovičová (11.5.1941), Danica Hábelová (3.8.1981), Lenka Poláková (12.6.1981), Darina Poláková (28.3.1981), Lenka Oravcová (13.5.1981), Hedviga Klimová (6.4.1929), Lívia Vráblová (27.5.1979), Michaela Ondrušková (15.5.1980), Anna Ochabová (16.7.1938), Františka Krchnáková (4.10.1934), Lenka Šuplatová (25.4.1985), Patrícia Vráblová (19.7.1981), Paulína Šuplatová (2.3.1956), Mariena Vráblová (8.9.1953).

6. Ruža - Mária Vadovičová (1.11.1938). - Magdaléna Slováková (8.12.1951), Mária Oravcová (22.11.1948), Paulina Čambalová (9.1.1939), Marta Ochabová (22.10.1946), Anna Stankovičová (10.3.1929), Filoména Ochabová (14.1.1930), Berta Vavrinčíková (6.2.1939), Jozefína Tekulová (14.4.1924), Brigita Pešková (9.9.1928), Alžbeta Pálková (20.11.1926), Terézia Kráľovičová (27.5.1942), Vilma Györiová (23.5.1936), Emília Široká (16.2.1934), Michal Ochaba (21.9.1964).

7. Ruža - Veronika Uhlárová (20.7.1910). - Helena Uváčková (18.8.1949), Ilka Ježovítová (20.9.1920), Pavlina Radakovičová (10.9.1910), Viera Mizerová (28.3.1942), Mária Pešková (14.5.1926), Anna Melišková (12.5.1940), František Uhlár (18.4.1948), Marta Uhlárová (12.1.1954), Peter Jurčovič (21.6.1957), Mária Jurčovičová (14.10.1929), Mária Macáková (4.10.1913), Marek Krajčír (16.2.1974), Oľga Krajčírová (26.7.1930), Anna Srnáková (6.7.1914).

8. Ruža - Karolína Jurčovičová (14.3.1942). - Viera Jurčovičová (24.4.1966), Terézia Oťápková (18.9.1937), Dominik Kocinger (11.4.1932), Sidónia Kocingerová (1.1.1934), Terézia Čambalová (28.2.1943), Peter Jurčovič (25.5.1971), Jozefína Ritterová (6.4.1929),

Ladislav Nemec (30.4.1932), Vilma Slezáková (29.5.1910), Anna Huková (22.2.1914), Mária Plevčíková (1.8.1926), Marta Baxová (6.2.1956), Ernest Tomašovič (23.7.1930), Magda Jurčovičová (3.12.1944).

9. Ruža - Emília Svrčková (2.10.1925). - Anna Ležovičová (29.1.1903), Anton Radakovič (27.11.1929), Alojz Hájiček (2.5.1925), Marta Hájičková (4.10.1955), Sidónia Krajčovičová (25.3.1929), Štefánia Kulifajová (15.4.1919), Mária Bilčíková (18.9.1923), Lenka Mináriková (27.4.1931), Matilda Stranovská (26.9.1925), Jozef Minárik (12.3.1923), Agneša Tomašovičová (20.9.1923), Helena Oravcová (18.12.1919), Anna Podolská (20.12.1923), Mária Slezáková (31.10.1922), Mária Navračičová (27.3.1915).

10. Ruža - Danica Hábelová (3.8.1981). - Viktória Hábelová (25.10.1956), Anna Bednáriková (11.9.1940), Augustína Polakovičová (29.12.1936), Mária Štiavnická (5.10.1935), Marcela Mináriková (27.6.1941), Emília Macáková (15.4.1943), Irena Kosnáčová (26.9.1937), Oľga Fabiankovičová (4.7.1947), Margita Nemcová (18.7.1924), Lýdia Tešovičová (14.6.1926), Paulína Suchanská (23.4.1925), Rozália Kulifajová (20.8.1926), Mária Čajkovičová (28.8.1923), Mária Stojkovičová (14.10.1925), Anna Makýšová (15.9.1925).

11. Ruža - Filoména Ochabová (14.1.1930). - Rozália Šintálová (7.8.1913), Štefánia Moravčíková (6.6.1927), Denisa Moravčfková (4.2.1980), Zita Fajkusová (10.1.1949), Mária Mizerová (1.3.1913), Anna Petrášová (20.2.1923), Marika Nováková (29.11.1925), Gizela Radakovičová (22.10.1911), Anna Hrdlovičová (5.6.1919), Mária Horvátová (7.9.1930), Anna Petrášová (26.7.1930), Viola Šintálová (5.5.1945), Helena Ochabová (10.10.1923), Zita Huková (12.12.1939), Mária Gašparovičová (28.12.1929).

12. Ruža - Rozália Vadovičová (26.8.1909). - Iveta Lopošová (14.12.1969), Anton Vadovič (24.12.1933), Mária Vadovičová (1.11.1938), Aneška Vrábelová (17.12.1957), Berta Plevčíková (1.11.1920), Apolónia Ochabová (11.2.1915), Sidónia Lukáčová (20.4.1926), Elena Vandáková (10.4.1956), Jozefína Radakovičová (27.2.1933), Emília Svrčková (2.10.1925), Anna Kulifajová (11.4.1926), Terézia Lopošová (15.7.1945), Mária Tešlárová (5.12.1920), Terézia Ochabová (6.10.1923).

O MODLITBE SVÄTÉHO RUŽENCA.

Lucia z Fatimy, ktorej sa zjavila Panna Mária, vyjadrila sa, že „ruženec je po sv. omši najmocnejšou modlitbou, ak chceme svoju vieru udržať a ju posilniť“. Taký je dôležitý v našom živote. Je to modlitba lásky. Naznačuje nám to už aj samotné meno: ruženec - veniec ruží, ktorý kresťania touto modlitbou vijú Kristovi a Jeho Matke. A ruža je symbolom lásky. A ešte krajšie je to vyjadrené, keď pätnásť ružencoví ctitelia sa spájajú akoby v jednom venci lásky a tvoria ružu Živého ruženca.

^ Je to rozjímavá modlitba, v ktorej sa nám akoby v 15 dejstvách približujú najväčšie pravdy našej viery. Ruženec je malým evanjeliom, v ktorom si približujeme detstvo nášho Pána, jeho utrpenie, smrť, vzkriesenie a konečne Jeho víťazstvo. A tiež Jeho Matky. Koľko krásnych čností vyviera z týchto rozjímaní: pokora, láska, poslušnosť, obetavosť, živá viera a hlavne nádej a radosť aj z nášho víťazstva. Dajme sa formovať silou týchto tajomstiev v podobnosť Krista a Márie a ich nasledovať, aby keď skončíme modlitbu, nebol koniec, ale aby to malo pokračovanie v našom živote.

Ktosi poznamenal, že ruženec je „teplomerom kresťanstva“ - a ozaj, tam kde sa modlia ruženec panuje živá viera a bohatý kresťanský život. Povzbudíme sa toľkými obráteniami, uzdraveniami, požehnaním, úspechmi v misiách a v apoštoláte, toľkými zázrakmi milostí, k ešte horlivejšiemu modleniu sa sv. ruženca. Je to modlitba tak jednoduchá a pritom bohatá, môže sa ju modliť dieťa i profesor, môžeme sa ju modliť všade, teda nielen v kostole, ale i doma a na cestách.

Keď človek zomrie, pozostalí veriaci mu zvyknú dať do rúk ruženec i keď niekedy to nie je v súlade s jeho postojom k tejto modlitbe. Snažme sa tak žiť a modliť sa túto modlitbu, aby každý mohol povedať, že keď príde náš deň odchodu k Otcovi - áno to je pravda -, to bol horlivý ruženčiar a aby sme s ružencom mohli otvoriť brány večného príbytku. Keď sa raz spýtali Sv. Otca na objasnenie tretieho fatimského posolstva, vytiahol ruženec a povedal : Toto je naša záchrana!“

Miloslav Mrva

MÁJOVÉ PRÍHOVORY K PANNE MÁRII /1993/.

Modlitba k Nepoškvrnenej Panne Márii.

Pozdravujeme Ťa Presvätá Panna. Ty si živý obraz putujúcej Cirkvi - vedieš nás do Božieho Kráľovstva. Ožiar naše srdcia svetlom svojho Nepoškvrneného počatia, aby sme sa oslobodili od hriechu a dôstojne žili ako svätý ľud Boží, ohlasujúc veľkosť Božej dobroty. Nepoškvrnená Panna, Ty si nechcela na tomto svete nič iné, než slúžiť Pánovi. Nauč nás žiť v dôvernosti s Bohom a v bratskom porozumení s ľuďmi, ako to od nás žiada sviatostná milosť krstu. Vypros nám, aby sme boli silní vo viere, radostní v nádeji a horliví v bratskej láske. Nech sme každý deň vernými svedkami evanjelia, ktoré nám ohlásil Tvoj Syn, náš Pán, Ježiš Kristus. Amen. (1.máj 1993)

Májový príhovor.

Božia Rodička sa ponáhľala z úprimnej lásky navštíviť svoju príbuznú Alžbetu. Horela láskou k blížnemu, lebo nosila v sebe Ježiša. Jej prítomnosť naplnila Zachariášov dom milosťami. Uč sa od Panny Márie milovať svojho blížneho, radovať sa z jeho šťastia a ochotne mu pomáhať v každej núdzi. „Keby však niekto povedal, že miluje Boha a nenávidel by svojho brata, luhal by.“ (2.máj)

Zvestovanie Pána.

Boh poslal archanjela Gabriela do mesta Nazaretu. Tu bývalo dievča menom Mária, ktoré bolo zasnúbené s Jozefom. Mária čítala Písmo. pristúpil k nej anjel a pozdravil ju: „Zdravas milosti plná, Pán s tebou!“ Máriu to rozrušilo, ale anjel ju uspokojil slovami: „Neboj sa Mária, našla si milosť u Boha, počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš.“ Mária sa spýtala anjela: „Ako sa to stane, keď ja muža nepoznám?“ Anjel odpovedal: „Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho Ťa zatieni.“ Vtedy vyriekla Mária slovami: „Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa Tvojho slova.“ Vtedy anjel odišiel. Keď Mária vyriekla tieto slová, Slovo sa telom stalo. Panna Mária si túto udalosť zachovala v srdci a nad ňou rozmýšľala.

Lýdia Bednáríková, 3.mája

Navštívenie Alžbety.

Panna Mária sa ponáhľala k príbuznej Alžbete. Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila. Alžbeta osvietená Duchom Svätým zvolala: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho!“ Mária ostala s Alžbetou asi tri mesiace, kým sa jej nenarodil syn a potom sa vrátila do Nazareta. Učme sa od Panny Márie milovať blížneho, pomáhať mu v každej núdzi a radovať sa z jeho šťastia.

Michaela Ondrušková, 4.mája

Posolstvo.

Po stáročia nám prisľúbený Spasiteľ a Vykupiteľ sveta prichádza na svet v biednej maštali v Betleheme, lebo iné miesto pre neho u ľudí nebolo. Preto aj posolstvo o narodení Pána dostávajú pastieri, tí najbiednejší. Oni prví sa klaňajú Spasiteľovi s plesajúcimi nebeskými anjeli. Nech sú nám vzorom pastieri pri našej životnej ceste a oslave Pána Boha.

Zuzana Šuplatová, 5.mája

Narodenie Pána.

V Betleheme sa Márii a Jozefovi narodil syn menom Ježiš. Dieťa sa muselo narodiť v maštali, lebo obyvatelia mesta Betlehema im neposkytli ubytovanie. Vedeli, že sa má Dieťa narodiť, ale mysleli si, že to bude bohaté dieťa a preto im neposkytli ubytovanie. Pre túto príčinu sa obyvatelia Betlehema nedozvedeli, že sa narodil Vykupiteľ sveta. O narodení sa dozvedeli iba pastieri, ktorí boli na salaši.

Lucia Kulifajová, 6.mája

Betlehem.

Ježiško už ako malé dieťa obdarovával dobrých ľudí. Ako prvých obdaroval pastierov, ktorí dostali odmenu za to, že bdeli aj v noci. Hoci mohli pokojne spať, strážili stáda svojich pánov. A tak

smeli medzi prvými vidieť malého Spasiteľa sveta, ako leží v maštaľke na sene. Pastieri boli svedomití, preto dostali taký krásny dar. Pane, daj, aby aj v tomto čase boli ľudia svedomití v práci a milí k sebe.

Lýdia Bednáriková, 7.mája

Obetovanie Pána Ježiša.

Na ôsmy deň dostalo Dieťa meno Ježiš. Ježiš mal 40 dní, keď ho Jozef a Mária zanesli do jeruzalemského chrámu, aby zaň priniesli výkupnú obeť. Tak to predpisoval zákon Boží. V tom čase žil bohabojný muž Simeon. Duch svätý mu oznámil, že neumrie prv, kým neuvidí Spasiteľa sveta. Keď Jozef a Mária vstúpili do chrámu, Simeona osvietil Duch Svätý, spoznal v dieťati Božieho Syna. Simeon vzal Ježiška a povedal: „Teraz už prepusti Pane svojho sluhu podľa svojho slova, v pokoji, lebo moje oči uvideli Tvoju spásu, ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov.“ Panne Márii predpovedal, že jej dušu prenikne meč bolesti. Najposlušnejšia Panna, Ty si sa vierou zasvätila osobe a poslaniu Ježiša Krista. Vypros nám, aby sme s podobnou učenlivosťou nasledovali Pána i v ťažkých chvíľach, keď treba vziať kríž. „Kto nevezme svoj kríž a nenasleduje ma, nieje ma hoden.“

Michaela Ondrušková, 8.mája

Útek do Egypta.

Keď mudrci odišli, Jozefovi sa vo sne zjavil anjel Pánov a povedal: „Vstaň, vezmi dieťa i jeho matku a ujdí do Egypta a zostaň tam, kým ti nedám vedieť, lebo Herodes chce dieťa zmárniť.“ Jozef vstal, vzal dieťa i jeho matku a odišiel do Egypta. Tam zostal do Herodesovej smrti, aby sa splnilo, čo povedal Pán ústami proroka: „Z Egypta som povolal svojho Syna.“

Zuzana Šuplatová, 9.mája

Ježiš a učítelia.

Keď mal Ježiš 12 rokov išiel s rodičmi na púť do Jeruzalema. Na sviatok sa obetoval baránok, med, víno a jedol sa nekvasený chlieb. Po sviatkoch sa vracali domov, ale Ježiš s nimi nebol. „Kde je Ježiš?“ spýtala sa Mária. „Istotne je vpredu s ostatnými“ odpovedali všetci. Ježiša márne hľadali tri dni po trhoviskách. Až napokon vošli do chrámu. „Pozri, tam je pod Šalamúnovým stĺporadím“ skríkol Jozef. Ježiš sedel medzi učiteľmi a kládol im otázky. „Syn môj, čo tu robíš?“ povedala Mária. Ježiš pokojne odvetil: „Prečo ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že budem v dome Otca svojho?“ Potom sa vrátili do Nazareta.

Lucia Kulifajová, 10.m

Svadba v ája Káne Galilejskej.

V malom meste Káne bola svadba. Na svadbu prišla aj Ježišova matka. Ježiš bol v tom meste a tak pozvali aj jeho s učeníkmi. Keď sa im minulo víno, povedala Panna Mária Ježišovi: „Nemajú víno.“ Ježiš odpovedal: „Ešte neprišla moja hodina.“ Tu Panna Mária povedala sluhom: „Čo vám povie urobte!“ Pán Ježiš im prikázal, aby naplnili nádoby vodou a potom zanesli víno starejšiemu. Keď starejší ochutnal, povedal ženíchovi: „Každý dáva najskôr dobré víno a neskôr horšie, ale ty máš aj teraz dobré víno.“ Tento zázrak nás presviedča o tom, že Panna Mária môže vyprosiť veľa milostí pre ľudí. Jej príhovor je mocný u Pána Boha.

Lýdia Bednáriková, 11.mája

Pán Ježiš sa stretá so svojou Matkou.

Bolestný cit prenikol Pannu Máriu, keď videla Pána Ježiša plného utrpenia, zármutku a nemohla mu pomôcť v bolestnom utrpení. No naplnila ju predsa len jedna radosť, že je to všetko súčasť Božieho plánu. Pane Ježišu, prosíme Ťa, zapál v našich srdciach lásku k Tvojej najčistejšej Matke, ktorá stále trpela s Tebou, a daj nám milosť trpieť. „Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi.“

Michaela Ondrušková, 12.mája

Pod krížom.

Ježiš bol ukrižovaný spolu s dvomi lotrami. Jeden sa mu začal posmievať, ale druhý mu povedal:

„Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“ A Ježiš mu riekol: „Veru, veru hovorím ti, ešte dnes budeš so mnou v raji.“ Pri Ježišovom kríži stála Jeho Matka a sestra Jeho Matky Mária Kleofášova a Mária Magdaléna. Keď teda Ježiš uzrel Matku a vedľa nej učeníka, ktorého miloval, riekol Matke: „Žena, toto je tvoj syn.“ Potom riekol učeníkovi: „Toto je tvoja matka.“ A od tej chvíle si ju učeník Ján vzal k sebe. Ján preukázal službu voči Matke a zato mu dal Pán Ježiš odmenu - svoju matku za matku.

Zuzana Šuplatová, 13.mája

Pochovanie.

Ježišovo mŕtve telo viselo na kríži. Bola noc pred sabatom. K Pilátovmu úradu sa po jeruzalemskej ceste náhlil muž. Bol to Jozef z Arimatie, ktorý bol členom Sanhedrínu. Prišiel požiadať Piláta o Ježišovo telo. „Čože, už je mŕtvy?“ spýtal sa Pilát. „Áno pane, už dlhší čas nežije,“ odpovedali vojaci. „Nuž teda telo si vezmite“ povedal Pilát Jozefovi. „Jeho moc zanikla smrťou.“ A tak Jozef s Nikodémom a členmi Sanhedrínu vyšli na Golgotu, sňali Ježišovo telo a zavinuli do plachty. Telo preniesli do novej hrobky, ktorá patrila Jozefovi. Hrob bol vysekaný do skalného úbočia. Duň vložili Ježišovo telo. Kňazi a farizeji prišli za Pilátom a vraveli mu: „Pane, sme presvedčení, že sa pokúsia zmierenie. A vtedy prisľúbila, že akonáhle sa vec usporiada, na Jej počesť dá zhotoviť sošku. A jej slová sa splnili o chvíľu, keď prišiel manžel, ľutujúci svoj čin. Vzal manželku a odišli domov. Angelika rozpovedala ukradnúť Ježišovo telo. Chcú pred svetom vyhlásiť, že Mesiáš vstane z mŕtvych. Ježiš povedal „Po troch dňoch vstanem mŕtvych!“ Balvan na hrobe pevne zaklínili a vojaci ho strážili.

Lucia Kulifajová, 14.mája

Oslávenie Pána Ježiša.

Tretí deň na svitaní Pán Ježiš vstal z mŕtvych. A hľa, nastalo veľké zemetrasenie, lebo anjel Pána odvalil hrobový kameň a sadol si naň. Jeho vzhľad bol ako blesk a rúcho ako sneh. V ten istý deň prišla k hrobu Mária Magdaléna a Mária a niekoľko nábožných žien. Ale keď prišli k hrobu, kameň bol odvalený i vošli dnu. Dvaja mužovia si zastali vedľa nich. Keď sa zľakli a sklonili tváre k zemi, povedali im: „Čo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet ho tu, vstal.“ Ženy sa ponáhľali do mesta a rozprávali apoštolom všetko čo videli a počuli. Ak budeš žiť v milosti, aj tvoje telo vstane zmŕtvych. Hrob Pána Ježiša zostal prázdny, aj náš bude prázdny. Matka, ochraňuj nás od každého hriechu, aby sme nasledovali Tvojho Syna. „Keby Kristus Pán nebol vstal z mŕtvych - márna je naša viera a márne naše kázanie.“

Michaela Ondrušková, 15.mája

Zoslanie Ducha svätého.

Ježiš povedal učeníkom; aby zostali v Jeruzaleme. Boli teda spolu aj s Pannou Máriou, keď zrazu počuli zvuky z oblohy, ako keď sa blíži silný vietor. Zrazu sa im nad hlavami zjavili ohnivé jazyky. Učeníkov naplnil Duch svätý a začali hovoriť všetkými jazykmi. V Jeruzaleme bolo v tom čase veľa ľudí, ktorí ich počúvali a všetci im rozumeli, hoci každý hovoril inou rečou. K Petrovi, ktorý ako prvý začal kázať, sa pripojili aj jeho spoločníci a mnoho ľudí sa dalo pokrstiť. Apoštoli, ktorí sa prv báli ísť do jeruzalemských ulíc, posilnení Duchom svätým, vyšli medzi davy ľudí a začali hlásať Pánove slová

Lýdia Bednáríková, 16.mája

Milostivá socha Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne.

Začiatky zázračnej sošky Sedembolestnej začínajú rokom 1564. Sošku dala zhotoviť Angelika Bakičová, manželka grófa Imricha Cobora, keď predtým dala sľub. Jej muž bol totiž veľmi tvrdého srdca. Raz idúc spoločne v koči cez Šaštín vzniklo medzi nimi nedorozumenie až gróf vysadil svoju manželku s komornou z koča a odišiel preč. A tak pani Angelike s komornou neostávalo nič iné, len ísť peši domov. Ale pokladala za správne utiekať sa k Matke Božej, aby čím skôr nastalo mužovi čo sľúbila a dali zhotoviť sošku. A od tých čias sa ľudia aj Angelika chodili a chodievajú podnes, modliť k Sedembolestnej Panne Márii.

Zuzana Šuplatová, 17.mája

Milostivý obraz svätej Matky s Ježišom.

Východne od Rožňavy je Krásnohorský hrad. V hradnej kaplnke je milostivý obraz Panny Márie. Rod Bebekovcov, ktorým hrad patrilo, dal postaviť ku cti Nebeskej Matky aj okolité kostoly. Veľa pútnikov sem prichádzalo aj chodí, aby pred milostivým obrazom vyprosili svoje dary. Po rode Bebekovcov patrilo hradu Andrášiovcom, ktorí si Pannu Máriu zvolili za patrónku. Pekná maľba Panny Márie so svojim Božským Dieťaťom, po stranách anjeli. Obraz je ozdobený drahocennosťami. Pri hrade je kaplnka sv. Jozefa a sochy sv. Michala a sv. Jána Krstiteľa. V slávnostný deň 9. septembra 1791 štyria členovia rodu Andrášiových niesli obraz do novej kaplnky.

Lucia Kulifajová, 18.mája

Červený Kameň - obraz Panny Márie.

V hradnej kaplnke je obraz Panny Márie. Kaplnka v južnom cípe hradu je pomerne malá. Kaplnku dal postaviť Mikuláš Pálfi, vysvätiť dala jeho manželka. Na hlavnom oltári je mariánsky obraz, na evanjeliovej strane bývali v minulosti mnohé votívne dary od vyslyšaných pútnikov. Kaplnku navštevujú hlavne v deň Nanebovzatia a sv. Kráľa veriaci z Častej a okolitých obcí.

Lýdia Bednáriková, 19.mája

Holíč - milostivá Sedembolestná Panna Mária.

V holičskom kostole na bočnom oltári je obraz. Jeho dejiny sú veľmi zaujímavé, V Prusku pri Lagte bol kláštor a kostol, v ktorom visel krásny obraz. Po rozpustení rehole Jozefom II. boli rôzne veci z chrámu rozpredané, medzi nimi aj mariánsky obraz. Na dražbe ho odkúpila istá vdova po hrnčiarovi za jeden cisársky dukát. Obraz umiestnila vo svojej izbe, kde sa denne modlievala s ďalšími. Onedlho prišiel do Pruska syn vdovy, ktorý bol kňazom v Holíči. Keď zbadal v matkinej izbe krásny obraz Panny Márie, ktorý mu bol známy z detských čias a pred ktorým sa aj on modlieval, naliehal na matku, aby mu obraz dala. Matka vyhovelá synovej prosbe s podmienkou, že maľba bude umiestnená v kostole. Aj tak sa stalo. Od tých čias sa zhromažďujú veriaci pred obrazom Márie, ktorá ich prosby vypočuje a v ťažkostiach pomáha. Púte sú hlavne 15. septembra a v piatok po Smrtnej nedeli.

Michaela Ondrušková, 20.mája

Prievidza - Pútnický kostol s obrazom Panny Márie.

Cirkevná vizitácia z roku 1755 dosvedčuje, že v Prievidzi sa nachádza obraz Panny Márie maľovaný na dreve. Panna Mária drží na rukách svojho Božského Syna. Tento obraz bol zhotovený údajne za čias kráľa sv. Ladislava. Tu usadený rád karmelitánov opatroval v kostole aj tento obraz, ako to dokazujú listiny z roku 1496. Keď sa potom okolitý ľud tu schádzal na pútiach, cirkevná vrchnosť to ohlásila do Ríma. Po viacerých šetreniach a svedectvách Sv. Stolica povolila odpustky pre pútnikov na Navštívenie a Nanebovzatie Panny Márie. Kostol neskôr prevzala rehoľa piaristov, usadená sem v roku 1600 manželkou palatína Pálfiho. Hlavný pútnický deň je 15. september.

Zuzana Šuplatová, 21.mája

Modranka - Milostivá socha Panny Márie loretánskej.

Modranka od dávnych čias je cieľom pútnikov z Trnavy. Pôvod milostivej sošky nie je úplne známy. Pôvodne tu bola iná soška. Prvá bola v Modranke začiatkom 17. storočia. Bývalý zemepán dal zhotoviť dve kópie loretánskej Panny Márie. Jednu umiestnil vo Svätom Jáne a druhá ostala v Modranke. Loretánska kaplnka pochádza z r. 1654. Do tejto kaplnky bola prenesená milostivá socha z čierneho dreva. Ale farníci dali zhotoviť novú z medi. Keď prišli do Modranky povstalci, sošku vzali. Novú tretiu sošku dala zhotoviť manželka Pavla Orbana. Túto sošku slávnostne niesli procesiou z Trnavy do Modranky. Záznamy spomínajú viacero prípadov uzdravenia a vyslyšania Matkou Božou loretánskou v Modranke.

Lucia Kulifajová, 22.mája

Jánošíkovo - milostivá socha Matky Božej.

Pútnický chrám v Jánošíkove je málo známy veriacim. Leží na Žitnom ostrove v maďarskom kraji, preto ho poväčšinou navštevujú veriaci maďarskej národnosti. Na hlavnom oltári pekného barokového kostola je zázračná soška Panny Márie s Ježiškom. Hoc pôvod tejto sošky nieje celkom známy vieme však niečo o prinesení do Jánošíkova. Soška bola pôvodne v benediktínskom kláštore v Maďarsku. Kláštor po viacerých bojoch bol spustošený. Keď krajinu ničili aj Turci, dvaja mnísi zanesli sošku na Slovensko a uložili v kostole v Jánošíkove. 15. augusta 1749 bola potom slávnostne

prenesená na hlavný oltár. Po viacerých vyslyšaniach sa stala obec pútnickým miestom katolíkov okolia a podnes Mária, Matka naša i na tomto mieste pomáha v potrebách telesných i duševných.

Zuzana Šuplatová, 23.mája

Staré Hory.

Pútnikov na Staré Hory priťahuje milostivá socha Panny Márie na hlavnom oltári dnes menšej baziliky. Hlava Panny Márie i Ježiša sú ozdobené korunkami. Kostol bol postavený v gotickom slohu a je zasvätený tajomstvu Návštevy Panny Márie. Počas Rákociho povstania sochu zakopali na mieste dnešnej „Studničky“, ktorá sa neskôr stala tiež posvätným miestom, najmä po uzdravení miestneho farára. Odvtedy sa tu stalo veľa zázrakov. Pútnici, ktorí raz v roku navštívia toto pútnické miesto dostanú plnomocné odpustky. Najväčšie púte sú na Turíce a v nedeľu po Navštívení Panny Márie.

Lýdia Bednáriková, 24.mája

Sokolovce - soška Bolestnej Panny Márie.

Pred viac ako 200 rokmi istý tovariš zhotovil sošku Panny Márie. Soška predstavuje Pannu Máriu bolestivú, ktorej srdce je mečom prebodnuté. Matka sedí pod krížom. Soška za istý čas bola na konci obce, až ju dal zemepán preniesť do kostola sv. Kríža. Ľud si ju veľmi ctil. Bolo tu viac vyslyšení: uzdravenie z padúcnice, iná slobodná Mária Rybáriková dlhší čas nemocná, kľaciač pred sochou bola uzdravená. Sokolovce neboli úradne vyhlásené za pútnické miesto. Ale pútnici prichádzajú najmä na Svätodušné sviatky a v tretiu septembrovú nedeľu, ako aj na sviatky Panny Márie. Veriaci prosia Spasiteľa a jeho Matku o duchovné dary.

Michaela Ondrušková, 25.mája

Višňové - milostivá soška Bohorodičky.

Soška znázorňuje Pannu Máriu, ako kľmi malého Ježiška, Vytvoril ju neznámy ranobarokový majster v polovici 17. storočia. Socha bola v kostole, ktorý dal postaviť richtár Višňovský v roku 1514. V polovici 18. storočia navštívil pútnický chrám kremnický mešťan Ján Zaffiri s dcérou, ťažko nemocnou. Keď sa dievča uzdravilo, presťahoval sa do Višňového a dal základ na postavenie priestrannejšieho pútnického chrámu. Výmalba je od slovenského majstra Jozefa Hanulu.

Lucia Kulifajová, 26.mája

Levoča - milostivá socha Panny Márie.

Panna Mária predstavuje čas zvlášť sa so sv. Alžbetou. V 14. storočí na Mariánskej hore bola kaplnka. Púte začali ako prejav vďaky za záchranu počas tatárskeho plenu. Neskôr kaplnku obnovili a rozšírili. Od 15. júla 1673 bola vydaná listina odpustkov. V roku 1900 košickí pútnici doniesli pozlátenú korunku s drahokamami pre Pannu Máriu. Neskôr bol postavený nový kostol, ktorý sv. Otec Ján Pavol U. vyhlásil za baziliku menšiu. Hlavné púte sú 2. júla, ale aj v iné mariánske sviatky.

Lýdia Bednáriková, 27.mája

Topoľčany - Milostivá socha Sedembolestnej Panny Márie.

Vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie, ktorý stojí na mieste pôvodného kostola sv. Ondreja, uctiejú milostivú z dreva vytesanú sochu, ktorú zhotovil neznámy umelec. Pôvodca na soche výborne zvýraznil bolestivú tvár Matky Božej i sväté telo mŕtveho Syna v lone Matkinom. Matka i Syn majú na hlavách pozlátené korunky. Socha bola umiestnená v kaplnke, ktorú dala zhotoviť Katarína Ráffy z vďačnosti, že bol zachránený život jej manžela pri pokuse o úkladnú vraždu. Socha bola potom prenesená na hlavný oltár a korunoval ju kardinál Ján Scitovský a osobitným dekrétom vyhlásil farský kostol za mariánsku svätyňu. Púte sú hlavne 15. septembra, ale aj 8. septembra a 15. augusta.

Michaela Ondrušková, 28.mája

Klokočov – milostivý obraz Matky Božej.

Najvýchodnejším pútnickým miestom našej vlasti je Klokočov, asi 10 km východne od Michaloviec. Už takmer 300 rokov sa tu opatruje obraz Matky Božej klokočovskej v

gréckokatolíckom farskom kostole. Od roku 1667 je na oltári Matka Božia, ku ktorej sa utiekajú katolíci oboch obradov už po stáročia a nie nadarmo. Kostol bol v roku 1944 poškodený, ale milostivý obraz zostal neporušený. Matka Božia v závoji, s krížikom na čele, v ľavej ruke drží Ježiška v rúchu. 6. júna 1948 bol Klokočov svedkom slávnosti, keď vyše 20.000 pútnikov hľadelo na korunovanie. Obrady vykonal prešovský svätiaci biskup Vasil Hopko. Tradičný odpust 26.- 28. augusta 1948 bol za prítomnosti viac ako 28.000 veriacich, keď vyše 28 kňazov slúžilo sv. omšu a spovedalo. Klokočovské púte bývajú hlavne dva razy v roku: Na štvrtú nedeľu po gr.kat. Veľkej noci /vždy v máji/ a na sviatok Nanebovzatia Panny Márie - 22. augusta

Zuzana Šuplatová, 29.mája

Kláštor pod Znievom - Milostivý obraz Panny Márie.

V záznamoch zo 16. storočia sa už spomína „milostivá Panna Mária“. Veriaci sem konali púte aj v obnovenom chráme, posvätenom 17. októbra 1520. Obraz je namaľovaný na doske: Panna Mária s Ježiškom, ktorý má na hlave korunku, dvaja anjeli zas kladú korunu na hlavu Panny Márie. Zakladacia listina premonštrátskej prepozitúry z roku 1251 hovorí, že prepošstvo sa zakladá na česť Panny Márie, Panej a patrónky krajiny na večnú pamiatku za dobrodenia a orodovania najsvätejšej Panny.

Lucia Kulifajová, 30.mája

Dubnica - Milostivá socha Panny Márie.

Drevenú sochu dal urobiť župan, vlastník kaštieľa v polovici 17. storočia, kedy sa stal katolíkom. On dal obnoviť kaplnku na trenčianskom hrade a dali do nej sochu Madony, ktorú neskôr preniesli do Dubnice. Autorom je neznámy sochár - rezbár podľa neskorogotickej predlohy. Mária drží v ruke Ježiška, v pravej ruke má kráľovské žezlo. Ježiško má v ľavej ruke zemeguľu a pravou sa dotýka líca Matky Márie. Po roku 1743 šírili sa správy o uzdraveniach a tak sa socha stala aj cieľom pútnikov. Socha je v skrinke na hlavnom oltári farského kostola v Dubnici. Z knihy, vedenej od roku 1747: v roku 1750 sa zjavila Panna Mária dubnická istej osobe židovského náboženstva, ktorá sa dala pokrstiť a prijala novú katolícku vieru. Najvýznamnejšími pútnickými dňami sú Svätodušné sviatky, sviatok sv. Petra a Pavla a sviatky Panny Márie.

31.mája

Michaela Ondrušková,

MIESTNA PÚŤ V BUDMERICKOM LESÍKU

Kedy a na akom základe vznikla, nepodarilo sa zistiť. Po roku 1980, hlavne vo Veľkonočnom čase, zhodou okolností, dozvedel som sa, že niektoré rodiny chodievajú pomodliť sa ruženec k mariánskej soche v budmerickom lesíku. Postupne som zistil, že sem - tam v nedeľu popoludní vídať chodiť k mariánskej soche aj mladé páriky.

Pamätám, že v roku 1990 bola tu pozoruhodná účasť. V roku 1992 som zistil, že o púť má záujem aj dychovka „Vištučanka“. Požiadal som račianskeho p. farára /Františka Očenáša/, aby prišiel a v rámci bohoslužby Slova prihovril sa k prítomným. Predpokladal som slušnú návštevnosť. Vďaka hudbe, púť vzali na vedomie aj susedné obce, hlavne Budmerice.

V roku 1993 poprosil som o účasť Mons. Dominika Tótha, trnavského pomocného biskupa. Uistil som ho, že možno rátať s účasťou okolo 2.000 ľudí. Kým sa však ukázalo, že p. biskup povedie púť, ušiel čas, takže v piatok večer som oznámil, že púť nemožno náležite pripraviť. Vďaka Bohu, prerátal som sa. Hneď v piatok večer za tmy, prišli na faru vištuckí mužovia: „predpokladáme, že prostredie okolo mariánskej kaplnky pripravíme a aj ženy splnia svoje úlohy“. Pán biskup prišiel. Všetko bolo pripravené. Pozoruhodná bola účasť z Budmeríc. Z Častej a z Dubového prišla väčšia púť so svojimi kňazmi /dekan Žák z Dubového, dp. Bôhm z Častej, dp. Jakúbek z Báhoňa/. Azda najväčším prekvapením bol nečakaný počet prijímajúcich.

V roku 1994 nastala podstatná zmena. Znovu prišiel Mons. D. Tóth, biskup, ale organizácie a prípravu vzali do rúk veriaci z Budmeríc. Zmenu možno vyvolala aj bolestivá skutočnosť - vištucká farnosť osirela a duchovnú službu tu vysluhuje dp. Kotes, ktorý dochádza z Modry a má na starosti aj filiálku v Kráľovej.

Katolícka jednota.

V našej obci v minulosti pôsobila mládežnícka skupina „Omladina“, ktorej prvým predsedom bol Rudolf Vandák, obuvník. Táto skupina pripravila pôdu pre vznik Katolíckej jednoty žien. K povzneseniu kultúrneho a spoločenského života v obci v mnohom prispela mládežnícka organizácia „Združenie katolíckej mládeže“ /SKM/. V našej farnosti bol veľmi čítaný mládežnícky mesačník „Venček“, ktorý sem prichádzal v počte 100 výtlačkov. I keď podmienky pre vznik a činnosť KJS neboli ľahké, ľudia pracovali s elánom. Vištucká mládež za výdatnej pomoci rodičov dokázala obohatiť kultúrny a spoločenský život v obci viac ako 20 - krát priekopníckymi myšlienkami, vo forme divadelných predstavení. Vtedajší vištucký kňaz, dekan Ján Holec /1902 - 1986/, ktorý spravoval farnosť 42 rokov, prejavil sa ako dobrý organizátor a režisér divadelných predstavení.

Prvou predsedníčkou KJS bola Anna Viskupičová, po nej potom Mária Pešková, matka 9 detí. Nástupom totalitného režimu KJŽ vo Vištuku zanikla. Miestna pobočka obnovila svoju činnosť 26. decembra 1990. Má 38 členov a predsedníčkou je Ing. Mária Vráblová. Členkami výboru sú Mária Hájičková a Pavlína Šuplatová. Duchovným radcom Katolíckej jednoty od začiatku jej obnovennej činnosti bol predchádzajúci správca farnosti Mons. DDr. Alexej Izakovič.

Katolícka jednota sa zameriava hlavne na organizovanie duchovného života v obci /poriadanie pútí, procesií, pobožností, náboženských slávností/, organizovanie zbierok, materiálnych a finančných pre vojny a katastrofami postihnutých oblastí /najmä býv. Juhoslávia, Rusko, Afrika/. V spolupráci s miestnym klubom KDH pripravila KJ v roku 1993 dôstojnú spomienku 60. výročia kňazstva vtedajšieho správcu našej farnosti vdp. Mons. ThDr. PhDr. Alexeja Izakoviča. V minulom roku s miestnym klubom KDH, Obecným úradom, PD, ZS a spoločenskými organizáciami a za výdatnej pomoci ostatných farníkov zabezpečovala Katolícka jednota prípravu vzácnej slávnosti - návštevy putujúcej sochy Fatimskej Panny Márie v našej farnosti. V roku 1994 sa KJ zapojila do osláv 750. výročia prvej písomnej zmienky o našej rodnej obci.

Okrem náboženskej a charitatívnej činnosti sa s ostatnými miestnymi spolkami Katolícka jednota zapája do programov ku Dňu matiek a k Medzinárodnému dňu detí. V pláne činnosti KJS je utvorenie ochotníckeho krúžku, ktorý by v budúcnosti nadviazal na dobrú tradíciu divadelnej činnosti bývalej KJŽ.

Katolícka jednota Slovenska, miestna pobočka Vištuk.

ČLENKY KATOLÍCKEJ JEDNOTY SLOVENSKA - POBOČKY VIŠTUK -

Hájičková Marta, 4.10.1955. Huková Zita, 12.12.1939. Klimová Hedvika, 6.4.1929. Kolátová Bernardína, 6.9.1928. Koleková Pavlína, 28.12.1918. Kosnáčová Irena, 26.9.1937. Krajčírová Júlia, 26.12.1930. Kralovičová Augustína, 20.5.1930. Krchnáková Františka, 4.10.1934. Kulifajová Anna, 11.4.1926. Kulifajová Emília, 14.5.1919. Kulifajová Rozália, 20.8.1926. Kulifajová Serafína, 7.3.1920. Kulifajová Štefánia, 15.4.1919. Lopošová Terézie, 15.7.1945. Lukáčová Sidónia, 20.4.1926. Macáková Mária, 4.10.1913. Mikletičová Jozefína, 9.7.1944. Mičunkvová Anna, 25.5.1918. Mrvová Justína, 23.5.1930. Nagyová Anna, 1.3.1944. Nápravníková Jozefína, 16.1.1926. Nováková Mária, 29.11.1925. Ochabová Anna, 16.7.1938. Ochabová Filoména, 14.1.1926. Parajková Magdaléna, 26.11.1926. Pešková Františka, 30.4.1921. Podolská Anna, 27.7.1923. Slezáková Mária, 31.7.1922. Srnáková Anna, 6.7.1914. Stojkovišová Vilma, 6.5.1931. Svrčková Emília, 2.10.1925. Šuplatová Pavlína, 2.3.1956. Tomašovičová Agnesa, 20.9.1923. Vadovičová Rozália, 26.8.1909. Ing. Mária Vráblová, 8.9.1953.

Moje spomienky na vištuckú školu.

Vo Vištuku som pôsobila ako učiteľka v roku 1946. Pamätám, keď som po svojej práceneschopnosti vošla do svojej triedy, videla som, že niektorým chlapcom visia ružence s krížikom na kabátoch. Na moju otázku čo to znamená odpovedali: Z ministerstva prišlo nariadenie, že sa nesmú nosiť nijaké odznaky, ale to nie sú odznaky, ale ružence. Alebo: viacerí z mojich žiakov chodilo mi naproti až do Budmeríc. Pred vyučovaním poľnou cestou a so spevom išli sme do školy. Musela som odkázať rodičom, aby zakázali deťom takto chodiť von z dediny.

Keď bola miestna púť k Sedembolestnej Panne Márii, išla som spoločne s deťmi na púť. Stavili sme sa u mojich rodičov, kde mala matka už napečené buchty ako občerstvenie pre malých pútnikov v Budmericiach. Ja som im kliesnila pomerne dlhú cestu z majera až do Vištuka, neraz cestu snehom, keď chodili do meštianky v Budmericiach. Jedna z mojich žiačok občas ma navštevuje ešte aj teraz, keď ako vozičkárka končím svoj život v starobinci.

**Hedvika
Moravčíková**

ODBER ČASOPISOV

Katolícke noviny:

Mária Slezáková, Viliam Jurčovič, Jozef Minárik, Štefan Kráľovič, Bohumil Kráľovič, František Krchňák, Stanislav Jurčovič, František Uhlár, Ignác Ježovít, Helena Grancová, Marián Bláha, Ľudovít Haršány, Pavol Baksa, Marta Radakovičová, Anton Radakovič, Jozef Huk, Bernardína Kolátová, František Gašparovič, Filoména Ochabová, Irena Kosnáčová, Róbert Kolek, Rozália Šintálová, Jozefína Nápravníková, Vilma Stojkovičová, Alojz Čaputa, Jozef Mičúnek, Anna Figurová, Mária Nováková, Anna Kulifajová, Sidónia Lukáčová, Anton Kerák. Ďalších 25 čísiel chodí na adresu vištuckého kostola.

Posol:

Anton Radakovič, Adriana Radakovičová, Emília Svrčková, Berta Kolátová, Anna Podolská, Anna Bazová, Rozália Vadovičová, Mária Vengová, Anna Hrdličová, Zita Fajkusová, Jozef Poša /Igram/, Anna Petrášová, Terézia Radakovičová, Anna Barteková, Agnesa Garasová, Mariena Vráblová, Anna Figurová, Alojz Haleš, Mária Vlníková, Eva Grancová, Karol Radakovič, Irena Kosnáčová, Marcela Mináriková, Zita Huková, Anna Ochabová, Berta Halešová, Gusta Polakovičová, Justa Mrvová, Štefína Jurčovičová, Anna Bednáriková, Terézia Stojkovičová, Marta Jarábková, Vilma Stojkovičová, Helena Čaputová, Terézia Ochabová, Mária Gašparovičová, Jozef Mikletič, Peter Hajko, Pavla Čambálová, Anna Mrvová, Filoména Ochabová, Anna Nagyová, Anna Kulifajová, Peter Šíkula, Sida Lukáčová, Berta Plevčíková, Milan Vrábel, Lýdia Jurčovičová, Gabina Kosnáčová, Ila Kunáková, Magda Tešlárová, Mária Pešková, Štefan Bednárik, Róza Kulifajová, Brigita Pešková, Sida Krajčovičová, Anna Nitschneiderová, Alojzia Pešková, Anna Polakovičová, Mária Stojkovičová, Helena Grancová, Ila Ježovítová, Lýdia Bednáriková, Mária Macáková, Irena Hájičková, Anton Jurčovič, Beata Lopošová, Mária Slezáková, Ernest Tomašovič, Mária Jurčovičová, Mária Plevčíková, Filoména Stojkovičová, Mária Nováková, Irenka Biznárová, Anna Stankovičová, Magda Parajková, Mária Poláková, Jozef Kralovič, Helena Uváčková, Gita Krchnáková, Marcela Jurčovičová, Mária Mizerová st., Anna Melišková, Anna Kulifajová - Bilčík, Marta Fabiankovičová, Viera Kašáková, Mária Háblová, Jozefína Bachratá, Marta Radakovičová, Anna Stojkovičová, Gustina Janečková, Agnesa Tomašovičová Marika Nováková, Pavlina Šuplatová, Júlia Široká, Emília Macáková, Emília Krajčovičová, Oľga Fabiankovičová, Mária Blahová, Viktória Háblová, Kristína Tibenská, Božena Vavrinčíková, Lýdia Jedináková, Zlatica Speváková, Marta Keráková, Jarmila Černíková, Marta Macáková, František Gašparovič, Anna Kročková, Terézia Pešková, Ladislav Nemec, Mária Vydrová, Ľuba Kintlerová /Kráľová/.

Mariánske zvony:

Mária Mizerová, Lýdia Bednáriková, Jozefína Radakovičová, Františka Pešková, Berta Kolátová, Augustína Janečková, Anna Baxová, Gabriela Kosnáčová, Serafína Kulifajová, Oľga Krajčírová, Anuša Kulifajová, Irena Kosnáčová, Ila Ježovítová, Marika Nováková, Mariena Vráblová, Mária Slezáková, Vilma Stojkovičová, Alojzia Pešková, Anna Srnáková, Justína Mrvová, Terézia Oťápková, Alojzia Polakovičová, Jozefína Nápravníková, Marta Uhlárová, Berta Vavrinčíková, Mária Štiavnická, Anna Polakovičová, Anna Figurová, Michaela Tomašovičová, Marta Polakovičová, Vlasta Radakovičová.

Vištucká dychová kapela.

Juraj Polám 19-ročný, Monika Novotová 16 r., Zdenko Strašífták 16 r., Andrej Kukumberg 19 r., Mário Kerák 18 r., Peter Gschweng 15 r., Tomáš Tomáška 16 r., Peter Šuplata 15 r., Marek Uváček 17 r., Martin Tkáč /Senec/ 21 r., Anton Hrdlovič 62 r., Ján Katona /Senec/ 21 r., Pavol Piroška /Senec/ 22 r., Ing. Ján Tkáč /Senec/ 56 r., Alojz Kukumberg 46 r., Vieroslav Jurčovič 53 r., Jozef Líška, kapelník 61 r.

Na záver ...

V minulosti často hovorili za nás iní. Preto ich myšlienky a knihy nenachádzali trvalejší záujem

v slovenských dušiach. Na našej ceste hľadania boli životodarnými studnicami slovenskí poeti. Po civilizačnom a kristianizačnom pôsobení vo Veľkomoravskej ríši to boli ich žiaci a ďalší pokračovatelia.

Aj civilizačný vývoj Vištuka kráčal takou cestou. Preto už vo vzdialenom stredoveku mala obec kaplnku sv. Egídia, preto na veži gotického kostola žiaril dvojité cyrilo - metodský kríž, preto z Vištuka pochádza mnoho národne uvedomelých osobností. Nepochádzali z hradov, ani z kaštieľov, cítili a hovorili jazykom slovenskej pospolitosti. Ako to dokladá aj obecné osvedčenie z 29.3.1680 „Wssem wubecz y gednemu kazdemu, kterichby tento list widely...“. Niektorých spomínam v knihe. Všetci by si zaslúžili hlbšie poznávanie. Do života našej obce zasiahli mnohí /Maďari, husiti, Turci, Chorváti, Nemci, aj soviety a komunisti/. Predsa život obce najviac ovplyvňovalo a určovalo pôsobenie našich duchovných otcov. Preto mohla obec napredovať svetsky a žiť kresťansky. Lebo nesvetské kresťanstvo môže vytvoriť nekresťanský svet. Preto pre zachovanie dedičstva /otcov, obcí, národa/ môže byť málo, ak problémy budeme riešiť len odkazom „Však to Pán Boh vidí“.

Potom môže pokračovať vykrádanie domácností, obchodov aj fary v októbri 1993. Potom môže pokračovať poškodzovanie hrobov, čakárni, parkov. Potom môže pokračovať rozpad rodín, hrubý slovník, neúcta. Potom môže narastať bezzásadová tolerancia, až „vsiorovno“. Potom ani kostol nebýva plný a nemá kto miništrovať. Potom ani významní rodáci nemajú pamätníky.

Poriadok bude vtedy, keď verejná mienka a zodpovedné orgány budú primerane odsudzovať zlo. No neraz býva verejným tajomstvom kto vykráda, šarapatí, ale vinník nepocíti ani len verejné odsúdenie.

Naša obec, ani národ nezahynie ani v budúcnosti, ak bude žiť celostne kresťansky. Pamätajme, že ako práca, tak i modlitba stráca v starobe účasť, silu. Túto pravdu som vyslovil dnes, keď vo svete rastie napätie, chaos. Keď od 3.12.1993 nemá Vištuk svojho vlastného farára.

Pravdivé historické vedomie môžeme nadobudnúť cez poznanie našich koreňov, našej histórie. Na takom poznaní sa môže rozvíjať jednotliviec, rodina, škola, obec, národ. Pilierom slovenského ducha a života bola aj v minulosti dedina. A Vištuk má v tom čestné miesto. Máme byť na čo hrdí. Predkovia nás privykali k pracovitosti, vážiť si hodnoty prácu rúk a umu. Preto sa naši rodáci úspešne uplatňujú po celom Slovensku i v ďalekom svete.

Nech zostane pre nás Vištuk „najkrajšou dedinou na svete“, kde sa všetci poznáme i prezývame - ako to vyjadrila naša rodáčka R. Valentová. O duševnej kráse voľakedajšieho Vištuka sa vyjadril 11.11.1993 ThDr. E. Macák: „Som šťastný, že pochádzam z tejto obce. Ďakujem za výchovu, £0 som tu dostal. Tu som spoznal Ježiša Krista ako centrum svojho života. Som šťastný, že som mohol preňho žiť! Rodáci, buďte verní Kristovi a neobanujete! Ernest Macák, kňaz - salezián.“

Pričinné sa všetci, nech aj dnes opeknieva naša obec, nech rastie úcta medzi spoluobčanmi, aj ohľaduplnosť k prírode. Niektorí priatelia mi radili neuvádzať nedostatky, ani kritiku. No, myslím, že len pravda je cesta vpred. Vyslovením a vypočutím pravdy sa môžeme oslobodiť z nepravdy, z pokriveného spoluzitia. My, Vištučania, to už dokážeme, bez ubližovania, bez zazerania, bez zakladania požiarov. Potvrdila mi to skutočnosť z júna 1993, keď mi M. Tešlár zhodne s mojím názorom opísal ako pozval sovietskych vojakov v septembri 1968 do svojej pivnice.

Verím, že slov pravdy sa oslobodíme, že v našej obci zavládne súdržnosť. V tom vidím cestu k dobru jednotlivca i celej obce. K vysloveniu a vypočutiu pravdy vyzýva už biblická kniha kníh - vaša reč nech je jasná, pravdivá. Aby sme mohli žiť hodnotný život individuálny a celospoločensky, občiansky a náboženský.

Vištuk vítal kroky k získaniu aj k obnove slovenskej Štátnosti. Bolo by smutné, ak by toto snaženie generácií raz spochybnil. Prvého tvorcu našej štátnosti a nášho Prvého prezidenta preto píšem s veľkým P. Nepochopiteľné je ak od roku 1991 musí bývať nedeľná rozhlasová sv. omša o 9.35 hod., keď majú byť všade ťažiskové živé sv. omše. A keď ani redakcia KN ani predstavitelia Cirkvi na moju pripomienku k tomuto nereagovali.

Ďalšie napredovanie obce vidím na kresťanských základoch, na našej pracovitosti a v spoločenskom hľadaní - v dialógu hierarchie s laikmi, aj v dialógu obecnom. Takto si vytvoríme domov pre všetkých.

Do šťastnej budúcnosti našej obce, všetkým potomkom prajem dar viery, pracovitosti, ohľaduplnosti a pokory.

Dr. Vít Hrmo vo svojej knihe „Vištuk v písme 1244 - 1994“, s.72 -

VIŠTUCKÝ JUBILEJNÝ ROK : Štyri zborníčky o ňom.

Skutočne tak to bolo:

1. Obecný úrad vydal „Vištuk - 750 rokov“.
 2. Dr. Vít Hrmo vydal „Vištuk v písme. 1244 - 1994“.
 3. Dr. Alexej Izakovič vydal: „Putovanie Panny Márie Fatimskej po Slovensku. 14.april-9.jun 1994“.
 4. Katolícka jednota Slovenska - miestna skupina vo Vištuku vydala „Pamätnica Vištuka 1994“.
- „Telegrafická charakteristika“.

Obecná kronika - Zostavila ju redakčná rada: Ing. Štefan Klokner, PhDr. Milan J. Dubovský, Msgr. ThDr., PhDr. Alexej Izakovič, František Krajčovič, RNDr. Dezider Magic, RNDr. Igor Modlitba CSc, Dušan Škarčák, Ing. Ján Valkovič, Dr. Vít Hrmo, rodák z Lovče /kde bol pokrstený, sobášnený vo Vištuku. Obidve farnosti mu prirástli k srdcu/.

Kým obecná kronika pokúsila sa zobrazit' minulosť obce aj historicky aj hospodársky, Dr. V. Hrmo pokúsil sa zobrazit' obec a farnosť v bežnom spôsobe historikov. Dr. Alexej Izakovič pokúsil sa zachytiť: svetoznáma putujúca Fatimská socha Panny Márie z Fatimy prišla na Slovensko do Strednej Európy vďaka Vištuku. Katolícka jednota Slovenska vo Vištuku pokúsila sa zobrazit' prítomnosť Vištuka na spôsob farskej kroniky.

Z farskej kroniky zaujali nás najviac state o školstve ako aj dejiny náboženskej a kultúrnej minulosti, prípadne prítomnosti /Dr. Dubovský, Dr. Izakovič, Škarčák, O. Falátová/. Z práce Dr. Hrmo najmä záver, ktorý doslovne preberáme.

Teraz niektoré doplnky:

Posledný vištucký farár Mons. ThDr., PhDr. Alexej Izakovič pôsobil vo Vištuku od 4. februára 1979 do 2. decembra 1993.

Bol som si stále vedomý: roky rastu, sila klesá. K tomu už v seminári nám hovorili: ak Vám dá Pán zdravie, staroba nájde vás ešte na fare; aj veriaci budú radi, kedy vám formálne budú môcť pripraviť kyticu kvetov na odchod. Doslova tak sa to skončilo aj u mňa. Trochu sa však zastavím. Pripojujem aj spomienku z mojich posledných vištuckých týždňov.

V rokoch 1938 - 1944 pôsobil som v Trnave. Keď som tam prišiel, zistil som smutnú skutočnosť. Už z mojich študentských rokov som vedel, že v hlavnom kostole je milostivý obraz Panny Márie voči ktorému mali v Trnave zvláštnu úctu. 21. novembra 1938: V prísľube Trnavy, že tento deň bude navždy Trnava sláviť ako miestny, neprikázaný sviatok. Prekvapenie: v deň tento ráno bolo v kostole /v kaplnke Panny Márie trnavskej/ len 41 osôb. Bolo to v čase, kedy Slovensko získalo autonómiu. Kňazi, ktorí bojovali o tento národný program, mohli opúšťať politické tribúny, venovať sa vo zvýšenej miere výslovne náboženskej práci. Tak sme postupovali aj v Trnave. Už v nasledujúcom /1939/ roku úcta k Panne Márii trnavskej ožívala a v prítomnosti je to jedno najmasovejšie pútnické miesto Slovenska.

Tak tomu bolo aj v roku 1993. Bol som aj ja na slávnosti. Pán arcibiskup použil príležitosť, aby pred viactisícovým zástupom oznámil čo som už vyše 6 rokov opakoval: sily ma opúšťajú, rád by som odišiel do dôchodku. Prečo to spomínam?

Najprv však malá poučka. Pobožnosti, ktoré nemajú oporu v rodinách - vymierajú. Tak tomu bolo aj v Trnave. V roku 1908 /dvesté výročie zázračných udalostí/ boli v Trnave okázalé pobožnosti;

kázali až traja biskupi - slovensky, maďarsky, nemecky. V r. 1938 bolo v kostole len 41 ľudí.

Prečo to spomínam vo Vištuku? Bolo mi jasné: ak odídem Vištuk bude pripojený k niektorej susednej fare. Chtiac tomu predísť, dal som farníkom návrh: postavme novú, zdravotne vyhovujúcu faru. Vtedy iste príde niektorý, hoc aj chorľavý kňaz. Na nešťastie „verejnú mienku Vištuka“ ovládli hlasy: kňazov je dosť, pánu farárovi sa nechce odísť a mali by už. Keď som k tomu videl /čo zbadať aj Dr. Hrmo/, že jestvuje doslova okrádačská skupina okolo fary, ba aj kostola, keď som videl, že pri kostole cez sv. omšu fajčia už aj otcovia s vlastnými synmi, ba ja dievčence, keď som zistil, že vo Vištuku je až okrádačská mafia - pre mňa tu už nie je miesto.

Doplním, že napr. 10. októbra 1993, v nedeľu večer, odišiel som do nemocnice. Po mojom odchode, ako zloděj priznal - v čase 19 - 23 hod. kradol na fare. Nakoľko on nikdy na faru nechodil, iný dospelý farník, ktorý ku mne chodieval mu naznačil, kde - čo je na fare. Po krádeži čiastku valút odkúpil, na krátky čas prevzal aj ukradnuté vkladné knižky, nakoľko však tie boli na heslo, z banky nič nevybral a vrátil ich zlodějovi. Hodnota valút, určených na faru bola v SK okolo 25.000.- na vkladných knižkách bolo 26.590.- Sk. /Súd pokračuje/.

No, bolo aj dosť milých spomienok, napr. vzorná spolupráca pri obnovovaní kostola, ktorí opísal miništrant Jozef Lopoš a neznáma farníčka. Milé spomienky mám napr. na krásu zavedených „lurdských litánií“, na velebný spev mariánskych hodínok, pekný, až 20 - členný zbor miništrantov, na vytrvalé lektorky, na pekný záujem rodičov o sv. omše prvoprijímajúcich, na krížové cesty, ktoré viedli žiaci a miništranti, na prvé piatky. Pamätám, že bolo až 180 účastníkov. Asi do smrti nezabudnem: počas obnovovania kostola som viac razy videl, že chlapci hneď z popoludňajšieho autobusu doslova utekali, aby zistili, či je na kostole dosť chlapov. Ak bolo treba, odišli sa domov naobedovať a potom hneď prišli ku kostolu.

Boli smutné prípady pri krstoch, keď niektorí žiadali, aby mohli krstiť inde. Vždy som dal súhlas. Neskôr, keď už prichádzali krstiť aj bývalé žiačky, spýtal som sa: prečo?

Mamička odpovedala: viete, tu vo Vištuku to trvá dlho. Ja som pripomenul: za dobu cesty do Bratislavy bol by aj tu krst skončený. Občas sa stalo, že jeden z krstných rodičov nebol z Vištuka. A tam mne neznámy pán mi povedal: ďakujem za vzornú prípravu krstu.

Ale ako bolo už nie je. Čo je, to je moja vďaka za mnohú a premnohú krásnu spoluprácu vo vištuckej vinici Pána. Zvlášť srdečne, aj kňazsky spomínam na žiakov, hlavne tých, ktorí vytrvalo a príkladne navštevovali hodiny náboženstva.

Pán s vami, všetkými na ďalších životných cestách.

Pán s vami, všetkými, mladými aj staršími!

Bývalý, toho času posledný samostatný vištucký farár.

DVA RAZY 750 ROKOV VIŠTUCKÝCH ...

750 rokov! Pekná doba. Historik Dr. V. Hrmo zahľadel sa na Vištuk pohľadom svojho srdca, aj bystrého umu. Zočil tam rozmanité nebezpečenstvá, aj pohromy.

Ale: VŽDY PREVLÁDAL, PREVLÁDOL DUCH KREŠŤANSKÝ A SLOVENSKA.

1. Dnes?

V roku 1948 bolo v obci 1682 katolíkov a 9 evanjelikov a.v. Dnes? 1157 katolíkov, 8 evanjelikov a.s., 174 sa nehlási k nijakému náboženstvu /27 nevercov/.

2. Dnes? Každý vie čítať. Tlačová horliteľka Marika Nováková hlási: Vištučania odoberajú:

Katolícke noviny - 31 jednotlivcov a 25 kusov dochádza do kostola. Posol - 116 odberateľov. Mariánske zvony - 31 odberateľov.

Kostolník Jozef Minárik hlási: Spolok svätého Vojtecha má riadnych 185 členov, zakladajúci členovia: Rímsko - katolícky farský úrad, Dr. Alexej Izakovič, Serafína Kulifajová, Mária Macáková, Kresťanské demokratické hnutie.

3. Poznámka: Spolok svätého Vojtecha bol najväčšou nábožensko - kultúrnou organizáciou. 1. marca 1990 bola činnosť SSV obnovená. Vištuk obstál ozaj čestne. V „Správach SSV“ z júna 1990 na str. č. 4 čítame: „Bola to obec a farnosť Vištuk so 120 členmi, neskôr ešte pribudli. Vďaka im!“

4. Jubileum 750. výročia Vištuka bola v roku 1994. V tom roku putovať mala v Strednej Európe po celom svete známa putovná socha Panny Márie Fatimskej. Pôvodne mala cestovať cez Maďarsko do Strednej Európy. Zámer sa nemohol uskutočniť. K slovu sa prihlásil malý Vištuk. Vďaka zvýšenej misijnej horlivosti, zvlášť mládeže, pút prišla do Strednej Európy cez Slovensko, na podnet Vištuka, kde hneď po Bratislave 15. apríla „Fatima“ navštívila - požehnala Vištuk, potom putovala Slovenskom. Bolo až dojímavé, ako celá farnosť - obec sa oduševnila touto historickou skutočnosťou. Cesta naprieč Slovenskom priamo očarovala našu vlasť. Ale iba Vištuk má na svojom kostole pamätnú tabuľu, posvätenú v Šaštíne.

5. Ešte poznámka k vištuckému dnešku: Zborník „Vištuk 750 rokov“, ktorý vydala Obec v roku 1994. Tak to bolo, keď Vištuk ústami biskupov Dominika Tótha a Dominika Hrušovského, obklopených potomkami hrdinských vištuckých otcov - predchodcov, ďakovali za milosť, že dokázali to, čo po 750 rokoch mohli naši biskupi položiť na oltár Pána.

6. Hlavná a záverečná otázka je skrytá v tajomstve: ako bude jubilovať Vištuk za ďalších 750 rokov? Slovensky? Kresťansky? Keby niekto vedel „veštiť“ zrnká obrazu Vištuk azda by našiel skryté aj v správe Mariky Novákovej, v správe Jozefa Minárika, ale /možno nadovšetko/ v „medailónčekoch, ktorými prispeli najmladší Vištučania a Vištučanky do zborníka „Vištuk 750 rokov“.

Ešte veta na záver: Poznať „starý Vištuk“ nemožno bez zamyslenia sa nad minulosťou, ktorú v obci vydanom zborníku v jadre spracoval Dr. Ján Milan Dubovský.

Príchod Fatimy
do Vištuka
15. apríla 1994.

Vištučania nesú
Fatimskú P. Máriu.

Slávnostná sv. omša
pred kostolom.

Panna Mária fatimská
pred vištuckým kostolom.

Úcta a vďaka
P. Márii fatimskej.

Fatima v sprievode
Vištukom.

Slávnostná sv. omša
pri príležitosti
kňazskej 60-ky
Mons. DDr. Alexeja Izakoviča.

pred sv. omšou vo Višňaku:
Lucia Sedláčková, Lucia Kalitajová,
Euplatica, Tereza Novotná,
Michela Ondrušková, Daniela Habarová,
Olga Kováčiková

Mons. DDr. Alexej Izakovič
pri rozhovore s biskupom
Mons. Dominikom Tóthom.

Pamätnú tabuľu pre Vištuk posvätenú v Šaštíne, niesli (zľava, vpredu stojace deti:) Milan Hanek, Michaela Kosnáčová, Peter Bublavý, Mária Bublavá, (vzadu:) Ľubica Novotová, Juraj Polák, Jozef Lopoš, Zuzana Šuplatová.

Text pamätnej tabule vo Vištuku:
Putovná socha
FATIMSKEJ PANNY MÁRIE.
Na svojej prvej ceste Strednou Európou
14. 4. - 8. 6., dňa 15. apríla 1994
slávnostne Ťa privítal VIŠTUK.
Prosíme,
pomôž Vištuku a Slovenskej republike
oslavovať Ťa stále.
Dané v roku Pána 1994.
V jubilejnom 750 roku trvania obce
a farnosti Vištuk.

Príhovory pred sv. omšami vo Vištuku:
(stojaci:) Lýdia Bednariková, Lucia Kulifajová,
Zuzana Šuplatová, Ľubica Novotová,
(vpredu:) Michaela Ondrušková, Daniela Hábelová,
Darina Poláková.

+ ĽUDOVÍT a ERNEST MACÁK

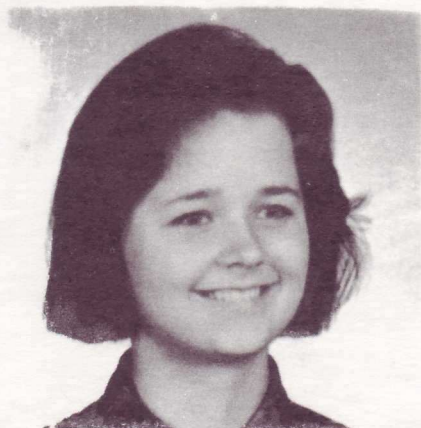
RUDOLF GRANEC

Sr. AUGUSTÍNA POKOJNÁ

Sr. DOMITILA LIŠKOVÁ

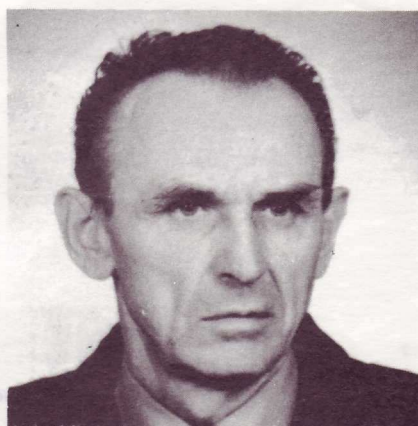
VERONIKA LEŽÁKOVÁ

JOZEFÍNA MACÁKOVÁ

JOZEF MINÁRIK

MARIÁN BLAHA

PAMÄTNICA VIŠTUKA 1994

Zostavil: **DDr. Alexej Izakovič**

Vydala: **Katolícka jednota Slovenska, Miestna pobočka Vištuk - 1995**

Lektoroval: **Hadrián Radváni**

Fotografie: **Anton Keleši ml.**

Tlač: **Ofsetová tlačiareň, Dolník Tibor, Hlohovec**

Počet strán: **56**

PAMÄTNICA
VIŠTUKA

1994

